

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Jaarrapport 2018

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Postbus 90170

5000 LM Tilburg

E-mail: pensioenfonds.verloskundigen@achmea.nl

Telefoon: 013 - 462 35 19

Internetsite: www.pensioenfondsverloskundigen.nl

INHOUDSOPGAVE

Pagina

A	Voorwoord	4
B	Bestuursverslag	7
	Kerncijfers	8
	Karakteristieken van SPV	11
	Bestuursparagraaf	21
	Pensioenparagraaf	32
	Beleggingsparagraaf	36
	Financiële paragraaf	44
	Risicoparagraaf	54
	Toekomstparagraaf	61
C	Verslag van het verantwoordingsorgaan	66
D	Verslag visitatiecommissie	72
E	JAARREKENING	
1	Balans per 31 december	78
2	Staat van baten en lasten	79
3	Kasstroomoverzicht	80
4	Toelichting behorende bij de jaarrekening	81
5	Toelichting op de balans	88
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	105
F	OVERIGE GEGEVENS	
7	Actuariële verklaring	111
8	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	113
BIJLAGEN		
1	Verloopstaat deelnemers	119
2	Pensioenregeling	120

A VOORWOORD

VOORWOORD

Beste lezer,

In dit jaarverslag van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen (SPV) kijken we terug op 2018. Net als in het vorige jaar ging veel aandacht van het bestuur uit naar onze financiële situatie. Het herstelplan is geactualiseerd om zo onze financiële gezondheid te verbeteren.

Door de gemiddelde jonge leeftijd van onze deelnemers is de financiële opzet (beleggingsbeleid, indexatiebeleid, kortingsbeleid, inkooptarieven) van SPV gericht op de lange termijn. De huidige lage rente leidt ertoe dat SPV hoge technische voorzieningen dient aan te houden. De omvang van de beleggingen, inclusief behaalde beleggingsrendementen, is onvoldoende om deze sterk toegenomen technische voorzieningen volledig te dekken. Daardoor is onze beleidsdekkingsgraad helaas flink gedaald in de afgelopen jaren. Dit resulteerde in 2016 en 2017 al in een verlaging van de pensioenen en korting op de opbouw.

In 2017 verbeterde onze financiële positie onvoldoende, waardoor het bestuur opnieuw moest ingrijpen. Begin april van het verslagjaar diende het bestuur een geactualiseerd herstelplan 2018 in bij de toezichthouder. In het nieuwe herstelplan legde het bestuur vast dat er, naast de onvoorwaardelijke indexatie van 2%, een verlaging van de pensioenen nodig was van 0,75%, en wederom een korting op de opbouw van 30%. Dit is nodig, omdat de pensioenopbouw momenteel met verlies wordt ingekocht door de lage rente en de rente naar alle waarschijnlijkheid de komende jaren ook laag zal blijven. Helaas stond SPV er op het einde van het verslagjaar niet beter voor, waarbij met name de maand december de beleggingen geen goed heeft gedaan. In maart 2019 werd het herstelplan opnieuw geactualiseerd en ontkwam SPV er niet aan, naast de onvoorwaardelijke indexatie van 2%, te besluiten tot een verlaging van de pensioenen met 1,8% en een korting op de opbouw van 30%.

Alle maatregelen zijn door het bestuur en haar adviseurs uitvoerig besproken. Het bestuur is van mening dat het gekozen beleid bijdraagt aan het herstel van de financiële positie van SPV. Het bestuur heeft dit beleid vastgesteld voor de komende jaren, maar moet de situatie jaarlijks evalueren. Daarbij benadrukt het bestuur dat bij het vaststellen van de maatregelen altijd de belangen van alle deelnemers en gepensioneerden voorop staan. En dat de 'pijn' van de maatregelen evenredig over alle doelgroepen wordt verdeeld. U leest er over in dit jaarverslag.

De maatregelen zijn geen indicatie dat SPV een zwak pensioenfonds is. Immers, weinig andere pensioenfonds in Nederland kunnen hun pensioenen jaarlijks standaard met 2% verhogen. De koopkracht van het pensioen van verloskundigen blijft daarmee behouden. Door deze jaarlijkse onvoorwaardelijke toeslag namen de pensioenen per saldo toe met 1,25%, ondanks de verlaging in 2018; in 2019 is nog sprake van een toename met 0,2%.

Het Verantwoordingsorgaan was opnieuw weer nauw betrokken bij het opstellen van de herstelmaatregelen en werd door het bestuur voortdurend op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Het Verantwoordingsorgaan heeft positief geadviseerd over de geactualiseerde herstelplannen voordat ze bij DNB werden ingediend.

Het bestuur vindt het erg belangrijk dat deelnemers begrijpen waarom het kiest voor een bepaald beleid. Ingrijpende maatregelen als deze vereisen dan ook een goede en duidelijke communicatie, via diverse kanalen.

In 2018 heeft SPV veel werkzaamheden verricht om te gaan voldoen aan wet- en regelgeving geïnitieerd vanuit Europa. Zo diende SPV op 25 mei 2018 te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Hiertoe sloot SPV verwerkersovereenkomsten met dienstverleners die zijn te waarmaken als zogenaamde verwerker. Ook kwam een privacyverklaring tot stand. SPV heeft sindsdien ook een eigen verwerkingsregister en het dagelijks bestuur fungeert als privacy officer voor het fonds.

In 2018 trof SPV ook de voorbereidingen om tijdig te kunnen voldoen aan de verplichtingen vanuit de Europese IORP II regelgeving. Zo is er aan gewerkt dat de UPO 2019 zal voldoen aan de nieuwe informatievereisten en heeft SPV waarnemers aangewezen voor de drie sleutelfunctiehouders (risicobeheer, internal audit en actuariële functie).

Het bestuur realiseert zich dat SPV een klein pensioenfonds is. Alle nieuwe ontwikkelingen brengen (veel) kosten met zich mee en drukken relatief zwaar. In 2016 is het bestuur daarom gestart met een diepgaande toekomstverkenning over de positie van het fonds en vooral over het pensioen van onze deelnemers. Ook in 2019 zal dat een vervolg krijgen. SPV is van, voor en door verloskundigen. De stem van de deelnemers klinkt door via onze deelnemersvereniging DPV. De verenigingsraad speelt daarbij een belangrijke rol. Die adviseert het bestuur. De raad vormt een goede afspiegeling van onze achterban.

In dit jaarverslag blikken we terug op 2018 en de belangrijkste onderwerpen die aan de bestuurstafel zijn besproken. SPV blijft hard werken aan herstel.

Dank aan eenieder die zich inzet voor een goed pensioen voor onze (oud-)deelnemers.

Tilburg, 20 juni 2019
Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Namens het bestuur

Marlies Bartels
Voorzitter

B BESTUURSVERSLAG

KERNCIJFERS

Deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden

	2018		2017		2016		2015		2014	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Deelnemers	2.454	58,5	2.369	58,5	2.291	59,0	2.248	60,3	2.232	61,5
Gewezen deelnemers	1.243	29,6	1.192	29,5	1.119	28,8	1.010	27,1	926	25,5
Pensioengerechtigden	497	11,9	486	12,0	475	12,2	473	12,6	470	13,0
	<u>4.194</u>	<u>100,0</u>	<u>4.047</u>	<u>100,0</u>	<u>3.885</u>	<u>100,0</u>	<u>3.731</u>	<u>100,0</u>	<u>3.628</u>	<u>100,0</u>

Premiebijdragen, saldo overdrachten van rechten, pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)

	2018	2017	2016	2015	2014
Bijdragen van deelnemers	12.796	12.375	11.702	13.682	12.716
Saldo overdracht van rechten voor risico pensioenfonds	-	-	3	-367	-171
Pensioenuitkeringen	-4.787	-4.672	-4.627	-4.505	-4.399
Pensioenuitvoeringskosten	-1.738	-1.648	-1.760	-1.642	-1.428

Technische voorzieningen, stichtingskapitaal en reserves, totaal vermogen (x € 1.000) en dekkingsgraad (%)

	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014
Technische voorzieningen					
- voor risico pensioenfonds	433.453	408.281	409.393	344.044	293.056
Stichtingskapitaal en reserves	-72.844	-47.231	-67.751	-43.534	13.855
Beleggingen					
- voor risico pensioenfonds	360.286	359.945	356.134	328.768	351.312
Overige activa	1.272	1.353	1.166	2.273	840
Saldo overige activa en passiva*	-949	-248	-15.658	-30.531	-45.241
Totaal vermogen	<u>360.609</u>	<u>361.050</u>	<u>341.642</u>	<u>300.510</u>	<u>306.911</u>
Actuele dekkingsgraad	83,2	88,4	83,5	87,3	104,7
Beleidsdekkingsgraad	87,5	87,0	82,1	94,1	108,5
Reële dekkingsgraad	120,2	118,6	113,4	124,7	-
Vereiste dekkingsgraad	119,3	120,2	119,9	121,3	115,1
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,5	104,5	104,5	104,7	104,6

*inclusief derivaten met een negatieve waarde

Tot en met 2014 was de actuele dekkingsgraad bepalend voor de financiële positie van SPV. Vanaf 2015 wordt de financiële positie bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

De reële dekkingsgraad van het fonds bedraagt ultimo 2018 120,2%. Deze dekkingsgraad is berekend als het quotiënt van de beleidsdekkingsgraad als hiervoor beschreven en de benodigde dekkingsgraad voor het kunnen verlenen van voorwaardelijke toeslagverlening ter hoogte van de wettelijk vastgelegde minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer. In afwijking van de letterlijke tekst van de wet is wegens de specifieke vormgeving van de pensioenregeling van SPV met een onvoorwaardelijke toeslag, bij de berekening van deze laatste dekkingsgraad de 2% onvoorwaardelijke toeslag buiten beschouwing gebleven. Hierdoor komt de reële dekkingsgraad van SPV aanmerkelijk hoger uit dan de beleidsdekkingsgraad.

Verdeling beleggingsportefeuille voor risico pensioenfonds (x €1.000)

	31-12-2018		31-12-2017		31-12-2016		31-12-2015		31-12-2014	
		%		%		%		%		%
Vastgoedbeleggingen	25.780	7,2	13.935	3,9	5.391	1,6	5.256	1,8	5.265	1,7
Aandelen	97.197	27,0	112.549	31,3	107.072	31,4	86.247	29,0	74.690	24,5
Vastrentende waarden	143.874	40,0	137.081	38,1	188.072	55,2	189.993	63,8	182.653	59,8
Derivaten	76.364	21,2	76.299	21,2	20.156	5,9	3.616	1,2	27.702	9,1
Overige beleggingen	16.499	4,6	20.067	5,5	20.250	5,9	12.599	4,2	14.955	4,9
Totale beleggingen	359.714	100,0	359.931	100,0	340.941	100,0	297.711	100,0	305.265	100,0
Derivaten met een negatieve waarde	573		14		15.193		31.057		46.047	
Beleggingen opgenomen op de balans onder activa	<u>360.286</u>		<u>359.945</u>		<u>356.134</u>		<u>328.768</u>		<u>351.312</u>	

Volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 610.206) dienen derivaten met een negatieve waarde verantwoord te worden onder overige schulden.

Beleggingsopbrengsten en kosten vermogensbeheer risico pensioenfonds (x €1.000)

	2018	2017	2016	2015	2014
Directe beleggingsopbrengsten	795	1.089	741	1.057	881
Indirecte beleggingsopbrengsten	-6.443	12.936	36.148	-13.561	61.849
Kosten van vermogensbeheer	-1.064	-672	-1.075	-1.065	-1.077
	<u>-6.712</u>	<u>13.353</u>	<u>35.814</u>	<u>-13.569</u>	<u>61.653</u>

Beleggingsrendement voor risico pensioenfonds

	2018	2017	2016	2015	2014
	%	%	%	%	%
Gemiddeld rendement exclusief rente- en valuta-afdekking	-3,2	6,1	8,7	0,4	6,7
Rendement benchmark exclusief rente- en valuta-afdekking	-2,2	5,4	8,1	0,2	6,2
Gemiddeld rendement inclusief rente- en valuta-afdekking	-1,5	4,1	12,3	-3,2	26,2

Het beleggingsrendement is berekend volgens de VBA-Performance Presentatie Standaarden waarbij waardering van de portefeuille op dagbasis plaatsvindt en de perioderendementen meetkundig berekend worden.

Pensioengegevens

	2018	2017	2016	2015	2014
	%	%	%	%	%
Toeslagverlening 1 januari volgend boekjaar					
-onvoorwaardelijke toeslag opgebouwde aanspraken tot en met 31 december 2003	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50
-onvoorwaardelijke toeslag opgebouwde aanspraken vanaf 1 januari 2004	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
- korting opgebouwde aanspraken ultimo boekjaar en verwerkt ultimo boekjaar	-0,75	-1,40	-0,40	-	-

In de jaren 2014 tot en met 2018 is er geen voorwaardelijke toeslag toegekend.

KARAKTERISTIEKEN VAN SPV

Profiel

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen (SPV), statutair gevestigd te Tilburg, is opgericht op 10 september 1973. SPV voert sindsdien de pensioenregeling uit. De laatste wijziging van de statuten dateert van 24 juni 2014. SPV is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41095601. SPV is een beroepspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie. SPV voert de pensioenregeling uit die, op verzoek van de beroepspensioenvereniging "Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen (DPV)", door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verplicht is gesteld voor eenieder die als verloskundige is ingeschreven in het register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, alsmede eenieder die in vorenbedoeld register als verloskundige is ingeschreven geweest, dan wel heeft voldaan aan alle eisen die aan inschrijving als verloskundige zijn gesteld en eenieder die in Nederland werkzaam is binnen de geboortezorg of uit hoofde van zijn of haar verloskundige titel bestuurlijke functies bekleedt en de pensioendatum nog niet heeft bereikt.

SPV ontwikkelt uitsluitend activiteiten die het in staat stelt zijn opdracht - het verzorgen van een inkomen bij pensionering en overlijden, op basis van solidariteit en collectiviteit van (gewezen) deelnemers - zo goed mogelijk te verzorgen en uit te voeren. Deze opdracht behoort tot de verantwoordelijkheid van de beroepspensioenvereniging DPV, welke op 1 januari 2007 is gestart met haar werkzaamheden.

In haar missie beschrijft SPV haar bestaansgrond. Deze missie luidt als volgt: "De zorg voor later is onze tweede natuur".

In haar visie beschrijft SPV de zienswijze en het toekomstbeeld die ten grondslag liggen aan het handelen van SPV. De visie van SPV luidt als volgt: "De deelnemers staan centraal in het denken en doen van SPV. Middels het nemen van weloverwogen risico's streven wij naar een solide, integer en maatschappelijk verantwoord beheer van ons pensioen en doen dit op transparante wijze."

In de strategie beschrijft SPV de wijze waarop zij de visie vormgeeft:

1. versterken van de binding met de beroepsgroep;
2. inspelen op consolidatie in de pensioenmarkt;
3. transparantie over keuzes en maatschappelijke rol vergroten;
4. inspelen op ontwikkelingen in de beroepsgroep.

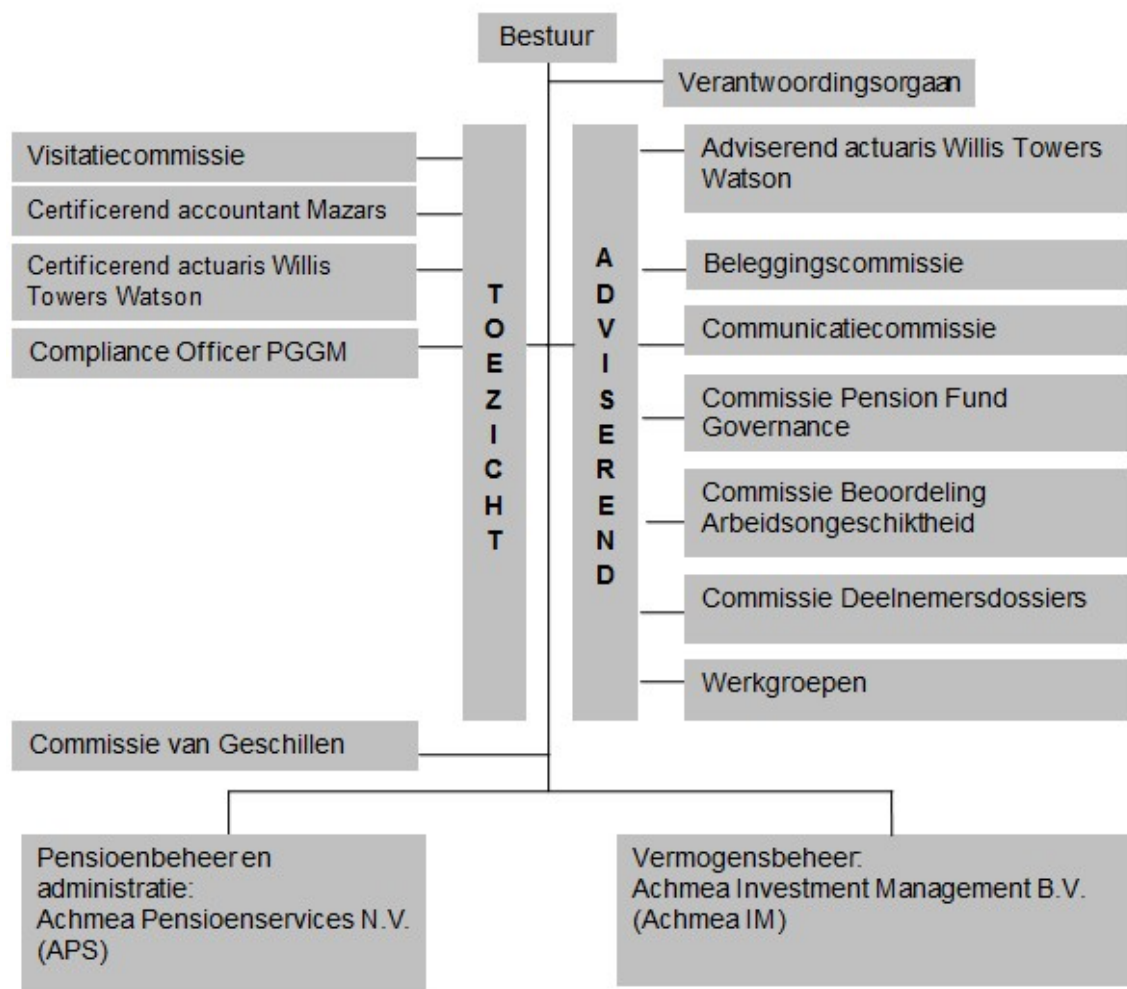
SPV ontwikkelt géén activiteiten die niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds en heeft dus geen nevenactiviteiten. SPV streeft naar een goede pensioenvoorziening binnen zowel de huidige als de komende wettelijke kaders. SPV tracht dit te bereiken door de waarde van het pensioen van de deelnemers, zowel nu als in de toekomst, op peil te houden.

Om het draagvlak van de verplichtgestelde pensioenregeling te kunnen toetsen is sinds 2007 de beroepspensioenvereniging "Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen" werkzaam. De deelnemersvereniging bepaalt de opzet van de regeling, doet de voordracht van bestuursleden van SPV en heeft een adviserende rol bij reglementswijzigingen (statutair vastgelegd). Het bestuur van SPV overlegt minimaal tweemaal per jaar met het bestuur van de deelnemersvereniging.

Het bestuur van de Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen (DPV) wordt ondersteund door een verenigingsraad. De verenigingsraad vormt een klankbord voor het bestuur en vertegenwoordigt de leden van DPV.

Organisatie

Hoe zijn de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen SPV verdeeld? Het volgende schema toont de organisatie van SPV naar de stand van 1 januari 2018. Onder het schema lichten we de rol van de betrokken partijen nader toe.

* De beleggingscommissie heeft op 8 oktober 2018 een naamswijziging ondergaan naar beleggingsadviescommissie (BAC)

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beheer van SPV en het uitvoeren van de pensioenregeling, waaronder het doen van pensioenuitkeringen aan pensioengerechtigden en rechthebbenden. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van SPV.

Het bestuur heeft, krachtens de statuten en reglementen, bevoegdheden tot het verrichten van betalingen en het aangaan van contractuele verplichtingen met derden.

Het bestuur van SPV heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een pensioenbeheerder (Achmea Pensioenservices (APS)) en vermogensbeheerder (Achmea Investment Management (Achmea IM)). Deze werkzaamheden betreffen pensioenadministratie, bestuursondersteuning, financiële administratie, vermogensbeheer en het verzorgen van de pensioencommunicatie. Het bestuur is en blijft verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbesteede taken conform de eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb).

Samenstelling van het bestuur

Het bestuur heeft minimaal vijf en maximaal zeven zetels. Bestuursleden zijn (gewezen) deelnemers, die aanspraken hebben op ouderdomspensioen van SPV, of gepensioneerde deelnemers in de pensioenregeling. De leden van het bestuur treden om de vier jaar af en kunnen zich tweemaal herkiesbaar stellen.

Per 31 december 2018 is het bestuur als volgt samengesteld:

Bestuurslid	Geboortejaar	Benoemd per	Einde termijn	Herkiesbaar
Mevrouw M.E.A. Bartels MSc (voorzitter)	1959	16-06-2006	31-12-2020	Nee (3 ^e termijn)
Mevrouw drs. M.G.P.G. Elings (penningmeester)	1962	11-05-2007	31-12-2021	Nee (3 ^e termijn)
De heer J. Toet (secretaris)	1966	07-03-2013	31-12-2021	Ja (2 ^e termijn)
Mevrouw C.M. van der Haar MSc	1963	16-10-2009	31-12-2019	Ja (2 ^e termijn)
Mevrouw drs. M. M. van der Berg	1967	07-03-2013	31-12-2021	Ja (2 ^e termijn)
Mevrouw A.M. Kaan	1967	01-07-2015	31-12-2019	Ja (1 ^e termijn)

Mevrouw Van der Berg, mevrouw Elings en de heer Toet zijn in 2017 door DPV voorgedragen voor een nieuwe termijn en in 2018 herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode van 4 jaar.

De bestuursleden vervullen per einde verslagjaar de volgende nevenfuncties:		
Naam	Functie	Organisatie
M.E.A. Bartels	Voorzitter Bestuur	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	Eerstelijns verloskundige	Roosendaal
	Manager	Centrum voor Verloskunde Roos
	Manager	Echocentrum VCR-Artenis
	Arbiter	Scheidsgerecht Gezondheidszorg (namens de KNOV)
	Bestuurslid	Kring voor Beroepspensioenfondsen
	Bestuurslid	Coöperatie Qocon U.A.
	Plaatsvervangend lid-beroepsgenoot	Centrale Tuchtcollege te Den Haag (namens KNOV)
M.M. van der Berg	Lid Raad van Toezicht	STBN
	Lid Bestuur	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	Lid Ledenraad	CZ
	Lid Ledenraad	Rabobank Gooi en Vechtstreek
	(Waarnemend) Verloskundige	Naarden
	Lid kascommissie	Vrouwen in Institutioneel Pensioen (VIIP)
	Penningmeester	Borstkanker Vereniging Nederland
	Lid Raad van Toezicht	SGGZ Hoflanden B.V.
M.G.P.G. Elings	Lid Bestuur/Penningmeester	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	SCEN-arts	regio zuidoost Brabant
	Lid Raad van Toezicht	PAMM
	Eigenaar	Praktijk voor medische keuringen in Oisterwijk en Veldhoven
	Voorzitter Raad van Commissarissen (tevens lid remuneratiecommissie en auditcommissie en Vaste vertegenwoordiger in Algemene Ledenraad en Kring Oost Brabant)	Rabobank Eindhoven - Veldhoven
C.M. van der Haar	Lid Bestuur	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	Eigenaar	Coravie (bureau voor consultancy-management-mediation)
	Vice-voorzitter bestuur	KNOV
	Bestuurslid	Landelijke Borstvoeding Raad (LBR)
A.M. Kaan	Lid Bestuur	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	Maatschapslid (werkzaam als verloskundige)	Verloskundigenpraktijk Leerdam
J. Toet	Lid Bestuur/Secretaris	Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
	Maatschapslid (werkzaam als verloskundige & echoscopist)	Verloskundigenpraktijk Sliedrecht
	Coördinator & Administrateur	Echocentrum Rivierenland
	Penningmeester	Catharina Schrader Stichting
	Lid Werkgroep "Eenheid van Taal"	Stichting Perined
	Arbiter	Scheidsgerecht Gezondheidszorg
	Erelid	Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV)
	Bestuurder	Stichting Perined
	Directeur-bestuurder	Stichting Prenatale Screening Regio Utrecht (SPSRU)
	Lid Bestuur/ Secretaris	Coöperatie Landelijk Beheer Prenatale Screening (CLBPS)

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van SPV wordt gevormd door de voorzitter, secretaris en penningmeester van SPV. Zij vertegenwoordigen gezamenlijk SPV in en buiten rechte. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van SPV. Het dagelijks bestuur neemt onder andere deel in overlegplatforms met DPV en KNOV, waarin van gedachten wordt gewisseld over alles wat de pensioensituatie van deelnemers raakt.

Gedurende het boekjaar is het dagelijks bestuur als volgt samengesteld:

Mevrouw M.E.A. Bartels, voorzitter

Mevrouw M.G.P.G. Elings, penningmeester

De heer J. Toet, secretaris

Commissies

Op basis van actualiteit wordt gewerkt met werkgroepen (tijdelijke aard) en voor langdurige aandachtsgebieden met commissies (permanent karakter). Commissies en werkgroepen hebben onder meer tot taak bestuursbesluiten voor te bereiden en genomen besluiten op verzoek van het bestuur uit te voeren. Zij kunnen ook toezien op de uitvoering van door het bestuur genomen besluiten. Het bestuur kan besluiten dat externe deskundigen en niet-bestuursleden deel uit maken van een commissie of een werkgroep. In 2018 kent het bestuur twee onafhankelijke externe commissies en vier interne commissies.

Externe commissies

Het bestuur van SPV heeft twee commissies die uitsluitend bestaan uit externe deskundigen, te weten de Commissie Beoordeling Arbeidsongeschiktheid en de Commissie van Geschillen.

Commissie Beoordeling Arbeidsongeschiktheid

SPV draagt zelf het risico van vrijstelling van premiebetaling bij algehele blijvende beroepsarbeidsongeschiktheid van deelnemers. Verzoeken tot premievrijstelling worden beoordeeld door de Commissie Beoordeling Arbeidsongeschiktheid. Het bestuur besluit tot het wel of niet verlenen van premievrije pensioenopbouw na advies van de Commissie. In geval er een bezwaarschrift wordt ingediend volgt een herbeoordeling waarbij de Commissie wordt aangevuld met een door het bestuur aan te wijzen bestuurslid. Dit bestuurslid van SPV evalueert tevens ten minste één maal per jaar de door de commissie verrichte werkzaamheden. Jaarlijks informeert de Commissie het bestuur over de behandelde aanvragen. De leden van de Commissie worden (her-)benoemd en ontslagen door het bestuur van SPV. Aftredende leden van de Commissie Beoordeling Arbeidsongeschiktheid kunnen, aansluitend op hun zittingsperiode van 4 jaar, opnieuw worden gekozen.

Samenstelling:

Naam	Aftredend per
Mevrouw dr. I van Ham, arts te Nieuwegein	31-12-2020
De heer H.N.M. van Rhee, arbeidsdeskundige	31-12-2019

Bestuurslid mevrouw Elings is aanspreekpunt voor de Commissie Beoordeling Arbeidsongeschiktheid. Zij wordt periodiek op de hoogte gehouden van lopende aanvragen en eventuele probleemdossiers bij de aanvragen van premievrijstelling wegens algehele blijvende arbeidsongeschiktheid.

In 2018 heeft de commissie één aanvraag afgehandeld. Er is eind 2018 één aanvraag bij de commissie in behandeling. Het bestuur heeft in het verslagjaar een tweetal aanvragen tot premievrijstelling toegewezen dan wel gedeeltelijk toegewezen.

Commissie van Geschillen

SPV kent een geschillenprocedure en een klachtenprocedure. De procedures zijn via de website beschikbaar zodat het voor alle belanghebbenden eenvoudig te vinden is hoe en waar men een klacht of geschil kan indienen.

Een belanghebbende kan bij een geschil met SPV in beroep gaan bij de Commissie van Geschillen, conform de bepalingen in het pensioenreglement. Onder 'geschil' wordt verstaan een welomlijnd en voor beslissing vatbaar verschil van inzicht tussen het bestuur en een deelnemer of andere belanghebbende over een door het bestuur genomen besluit. De Commissie van Geschillen bestaat uit een jurist, een actuaire en een verloskundige. Zo nodig kan de Commissie, per individueel geschil, een deskundige benoemen. Aan de Commissie is een griffier verbonden, die geen deel uitmaakt van de Commissie.

De leden van de Commissie worden benoemd en ontslagen door het bestuur van SPV. De leden van de Commissie treden eens in de vier jaar af volgens een rooster van aftreden. De aftredende leden van de Commissie zijn terstond herbenoembaar bij bestuursbesluit. Met inachtneming van de bepalingen in de statuten, de reglementen en de betreffende geschillenprocedure is de Commissie bevoegd tot het doen van uitspraak in geschillen tussen SPV en een bezwaarmaker. De Commissie oordeelt in volstrekte onafhankelijkheid.

Samenstelling:	Aftredend per:
Mevrouw mr. A.J. van Wulfften Palthe, advocaat te Amsterdam, (voorzitter)	januari 2021
Mevrouw drs. M.C.M. Slabbers, actuaire te Den Haag	januari 2023
Mevrouw S. Zuidhof-van Arkel, verloskundige te Hoorn	januari 2020

Op 14 mei 2018 is door het bestuur een nieuw rooster van aftreden van de leden van de Commissie van Geschillen vastgesteld. Volgens dat nieuwe rooster van aftreden was mevrouw Slabbers per januari 2019 aftredend. Het bestuur heeft in haar vergadering van 10 april 2019 besloten mevrouw Slabbers voor een nieuwe termijn van vier jaar te benoemen.

Interne commissies

SPV kende in het verslagjaar vier interne commissies. Deze commissies werken op basis van een reglement met daarin een vastgestelde taakopdracht. De commissies bestaan uit bestuursleden van SPV en worden eventueel ondersteund door adviseurs.

De vier interne commissies zijn de Beleggingsadviescommissie, de Communicatiecommissie, de Commissie Pension Fund Governance en de Commissie Deelnemersdossiers.

Beleggingsadviescommissie

Het bestuur heeft een beleggingsadviescommissie ingericht met als mandaat het namens het bestuur monitoren van de vermogensbeheerder en het formuleren van beleidsvoorstellen op het gebied van beleggingen voor het bestuur, in samenspraak met de vermogensbeheerder. Daarnaast kan de commissie het bestuur gevraagd en ongevraagd advies geven over beleggingszaken. Op 8 oktober 2018 is de naam van de commissie gewijzigd van beleggingscommissie naar beleggingsadviescommissie; de naam van de commissie sluit hierbij beter aan bij de werkzaamheden van de commissie.

Samenstelling

De commissie was gedurende het verslagjaar samengesteld uit drie bestuursleden, te weten mevrouw M.E.A. Bartels, mevrouw M.G.P.G. Elings en mevrouw M.M. van der Berg. De commissie wordt ondersteund door de fiduciair manager van Achmea Investment Management (Achmea IM). Daarnaast wordt de commissie geadviseerd door een onafhankelijke externe deskundige van Montae.

Mevrouw M.G.P.G. Elings is in 2018 getoetst door DNB voor haar deelname in de beleggingsadviescommissie en haar benoeming is akkoord bevonden. Mevrouw M.M. van der Berg is begin 2019 als lid van de beleggingsadviescommissie terug getreden; het combineren van die rol is namelijk niet mogelijk met de rol van waarnemend sleutelfunctiehouder risicobeheerfunctie, welke laatste rol zij met ingang van 2019 bekleedt. Mevrouw Van der Berg is daarom vanaf 2019 als toehoorder aanwezig bij de beleggingsadviescommissie.

Communicatiecommissie

De communicatiecommissie bewaakt de uitvoering van het communicatieplan en onderzoekt volgens een vaststaand schema onder de deelnemers of de communicatie effectief is geweest en aansluit bij de deelnemers. De commissieleden zijn het eerste aanspreekpunt voor communicatieonderwerpen.

Samenstelling

Deze commissie is samengesteld uit twee leden van het bestuur, mevrouw C.M. van der Haar en de heer J. Toet. Daarnaast neemt mevrouw P.T.M.Höcker, als afgevaardigde van DPV, als toevoerder deel aan de commissievergaderingen. De commissie wordt ondersteund door een communicatieadviseur van APS.

Commissie Pension Fund Governance

De commissie treft voorbereidingen voor de invulling van wetsvoorschriften met betrekking tot zorgvuldig pensioenfondsbestuur. Verder houdt deze commissie zich bezig met het volgen van ontwikkelingen met betrekking tot wettelijk toezicht en wetgeving en het voorbereiden van wijziging van statuten en (pensioen-)reglement(en) die het gevolg zijn van die ontwikkelingen of van bestuursbeleid. Daarnaast vallen het monitoren van het compliancebeleid, het integriteitsbeleid en het voorbereiden en het evalueren van de risico's van SPV onder de taken van de commissie.

Samenstelling

De commissie is samengesteld uit twee leden van het bestuur: mevrouw M.M. van der Berg en mevrouw A.M. Kaan. De commissie wordt ondersteund door een adviseur van APS.

Commissie Deelnemersdossiers

De commissie is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de behandeling van deelnemersverzoeken. In 2018 heeft SPV enkele verzoeken en bezwaren van deelnemers ontvangen. De commissie deelnemersdossiers bereidde de dossiers voor en adviseerde het bestuur hierover.

Samenstelling

De commissie bestaat uit mevrouw C.M. van der Haar en de heer J. Toet.

Werkgroepen

De werkgroepen hebben, in tegenstelling tot de hierboven genoemde commissies, een meer tijdelijk karakter of vormen meer een overlegorgaan. De werkgroepen voeren een door het bestuur geformuleerde opdracht uit. Naast bestuursleden maken eventueel (externe) adviseurs deel uit van de werkgroepen. In 2018 was er geen werkgroep actief.

Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen (DPV)

Om het draagvlak van de verplichtgestelde pensioenregeling te kunnen toetsen is de beroepspensioenvereniging "Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen" actief. De deelnemersvereniging bepaalt de opzet van de regeling, doet de voordracht van bestuursleden van SPV en heeft een adviserende rol bij reglementswijzigingen (statutair vastgelegd). Het bestuur van SPV overlegt minimaal tweemaal per jaar met het bestuur van de deelnemersvereniging.

Samenstelling

Het bestuur van DPV is als volgt samengesteld:

Bestuurslid	Benoemd per	Einde termijn	Herkiesbaar
Mevrouw E. van Weerdenburg-van Lagemaat (voorzitter)	07-11-2014	31-12-2018*	Ja (1e termijn)
Mevrouw P.T.M. Höcker (secretaris)	20-09-2006	31-12-2021	Ja (4e termijn)
Mevr. M. Veen-Piers (penningmeester)	31-12-2016	31-12-2019	Ja (1e termijn)

* Mevrouw Van Weerdenburg is - als voorzitter - herbenoemd voor een nieuwe zittingsperiode van vier jaar.

Bestuursleden van DPV treden om de vier jaar af. Een aftredende kan terstond worden herkozen of benoemd.

Het bestuur van DPV wordt geholpen door een verenigingsraad. De verenigingsraad vormt een klankbord voor het bestuur en vertegenwoordigt de leden van DPV.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks aan het Verantwoordingsorgaan verantwoording af over het gevoerde beleid. In dat orgaan zijn de actieve deelnemers en de pensioengerechtigden vertegenwoordigd. Het bestuur heeft de inrichting (onder meer samenstelling en stemverhouding) en de bevoegdheden van het Verantwoordingsorgaan vastgelegd in het reglement van het Verantwoordingsorgaan.

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit minimaal vier en maximaal zes leden. Het Verantwoordingsorgaan kent twee geledingen, namelijk vertegenwoordigers van deelnemers en pensioengerechtigden. In het Verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. Deze leden vormen een zo evenwichtig mogelijke afspiegeling van de betreffende geleding. De leden van het Verantwoordingsorgaan treden eens in de vier jaar volgens een rooster van aftreden af. Een lid van het Verantwoordingsorgaan kan maximaal twee maal worden herbenoemd.

Samenstelling

In 2018 bestond het Verantwoordingsorgaan uit:

Lid	Namens	Geboortejaar	Benoemd	Einde termijn	Herkiesbaar
G.E.M. Haanraads	deelnemers	1955	01-07-2014	31-12-2020*	Ja (2e termijn)
S.R. de Korte (voorzitter)	deelnemers	1953	01-07-2014	31-12-2021	Ja (2e termijn)
E. van Weerdenburg	deelnemers	1974	01-07-2014	31-12-2019	Ja (2e termijn)
P. Minnesma-Krijt	gepensioneerden	1941	01-07-2014	31-12-2018*	Ja (1e termijn)

**Mevrouw Minnesma-Krijt is eind 2018 afgetreden. Mevrouw Haanraads is gedurende haar tweede zittingstermijn gepensioneerd. Mevrouw Haanraads vertegenwoordigt met ingang van 2019 de gepensioneerden. Op 7 maart 2019 benoemde het bestuur mevrouw S. van Bussel en de heer A.J. de Jong als nieuwe leden van het Verantwoordingsorgaan.*

Jaarlijks beoordeelt het Verantwoordingsorgaan de werkwijze, het beleid en de keuzes van het bestuur van SPV. Het Verantwoordingsorgaan geeft een schriftelijk en beargumenteerd oordeel over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere relevante informatie.

Vervolgens geeft het bestuur van SPV een schriftelijke en beargumenteerde reactie hierop. Zowel het oordeel van het Verantwoordingsorgaan als de reactie van het bestuur worden opgenomen in het jaarverslag van SPV. Daarnaast heeft het Verantwoordingsorgaan een aantal adviesrechten. Het Verantwoordingsorgaan heeft adviesrecht over elk voorgenomen besluit over onder andere het communicatiebeleid, het beleid inzake beloningen, de vorm en inrichting van het Intern Toezicht en de vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten in het kader van het herstelplan.

Intern toezicht

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door een externe Visitatiecommissie. Deze Visitatiecommissie, die bestaat uit drie leden, bezoekt jaarlijks het bestuur van SPV. Het bestuur van SPV heeft voor de uitvoering van de visitatie een overeenkomst afgesloten met Pf Support. Pf Support oefent in het kader van goed pensioenfondsbestuur intern toezicht uit op de besturen van pensioenfondsen, waaronder ook beroepspensioenfondsen.

In april 2019 heeft de laatste visitatie plaatsgevonden. In de bestuursparagraaf wordt verslag gedaan van de bevindingen van de Visitatiecommissie over het boekjaar 2018.

Het intern toezicht richt zich met name op het beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures en -processen, op de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en op de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de korte en langere termijn voor SPV.

Uitvoeringsorganisatie

Het bestuur heeft met inachtneming van de Beleidsregel uitbesteding pensioenfondsen ervoor gekozen om de uitvoering van het pensioenbeheer, de beleidsvoorbereiding hiervoor, de ondersteuning van het bestuur, alsmede het vermogensbeheer uit te besteden.

Het pensioenbeheer, inclusief pensioenadministratie, en de bestuursondersteuning zijn uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V. (APS). Het vermogensbeheer en de vermogensadministratie zijn uitbesteed aan Achmea Investment Management B.V. te Zeist (Achmea IM). Zowel APS als Achmea IM zijn voor de uitvoering van het merendeel van de werkzaamheden van SPV in het bezit van een ISAE3402-verklaring, type II. De verklaringen zijn rapportages van de uitvoeringsorganisatie, gecontroleerd door haar accountant, waarin wordt geconcludeerd dat de opzet van de in rapportage beschreven interne controle procedures voldoet, de procedures bestaan en gewerkt hebben gedurende de verslagperiode.

SPV heeft met alle uitvoeringsorganisaties overeenkomsten in Service Level Agreements (SLA) vastgelegd. De afzonderlijke SLA's zijn zodanig ingericht dat het bestuur inzicht heeft in de wijze van inrichting en uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen en de daarin door de uitvoeringsorganisatie verankerde maatregelen van interne controle en risicobeheersing. Handhaving van de getroffen maatregelen gericht op een beheerste en integere bedrijfsvoering vindt plaats via interne en/of externe audits bij de uitvoeringsorganisaties. Over de uitkomsten van deze audits wordt het bestuur geïnformeerd. De pensioenbeheerder en vermogensbeheerder verstrekken ook een 'Risicorapportage Niet-financiële risico's'. Deze rapportage geeft inzicht in de wijze waarop niet-financiële risico's beheerst worden die samenhangen met de uitvoering van het pensioenbeheer en vermogensbeheer. Daarnaast heeft de certificerend accountant van SPV toegang tot alle gegevens en informatie betreffende de aan de pensioen- en vermogensbeheerders uitbestede werkzaamheden. De overeenkomst met APS geldt tot en met 31 december 2022. De overeenkomst met Achmea IM is met ingang van 1 oktober 2013 voor onbepaalde tijd aangegaan.

Compliance officer

PGGM Pensioenbeheer B.V. (PGGM) is aangewezen als externe compliance officer, in de personen van mevrouw J. Spreen en de heer J. van Vulpen. Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld en jaarlijks ondertekenen de bestuursleden en andere verbonden personen een verklaring van naleving. De gedragscode bevat regels en richtlijnen die belangenconflicten tussen zakelijke belangen en privébelangen en het misbruik van vertrouwelijke gegevens moeten voorkomen en regels op welke wijze zorgvuldig om te gaan met computer-, tablet- en smartphonegebruik. Het bestuur heeft met PGGM een overeenkomst, waarbij PGGM het bestuur ondersteunt met betrekking tot Compliance activiteiten. Overeengekomen is dat PGGM Compliance periodiek een toetsing van de privé effectentransacties zal uitvoeren en een review zal doen op nevenfuncties van het bestuur van SPV. Verder ziet de compliance officer er op toe dat de verklaring van naleving van de gedragscode ook jaarlijks door het bestuur en andere verbonden personen wordt ondertekend.

Externe deskundigen

Het bestuur laat zich bijstaan door externe adviseurs op actuariel, juridisch, fiscaal, financieel en organisatorisch terrein. Het bestuur blijft evenwel te allen tijde eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van SPV.

Voor de certificering heeft SPV overeenkomsten met zowel de actuaris als de accountant.

- 1 Certificerend Accountant: mevrouw drs. J. van Muijlwijk RA, Mazars te Rotterdam (2017: de heer drs. C.A. Harteveld RA, Mazars te Rotterdam)
- 1 Certificerend Actuaris: de heer drs. C.G.M. Kroon AAG, Willis Towers Watson te Purmerend (2017: de heer drs. R.T. Schilder AAG, Willis Towers Watson te Purmerend)
- 1 Adviserend Actuaris: de heer L.V. van Andel MSc AAG, Willis Towers Watson te Amstelveen

De certificerend actuaris rapporteert jaarlijks over de financiële positie van SPV en geeft een actuariële verklaring af. De certificerend accountant controleert de jaarrekening en de verslagstaten ten behoeve van DNB en doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring en een verslag aan het bestuur. Hierin zijn onder andere opmerkingen en aanbevelingen over de administratieve organisatie en interne controle van SPV opgenomen. Het bestuur wint op incidentele basis advies in op het gebied van accountancy. Met de certificerend accountant is afgesproken dat deze het bestuur op de hoogte houdt van ontwikkelingen en een signaal geeft als besluiten van het bestuur aanleiding geven tot het maken van opmerkingen.

Volgens de wet dient er een scheiding te zijn tussen de organisaties van de certificerend actuaris en de adviserend actuaris. Indien een organisatie beschikt over een gedragscode die door DNB goedgekeurd is, mogen de certificerend en adviserend actuaris van dezelfde organisatie komen. Er moet echter altijd sprake zijn van twee verschillende personen. De actuaris van SPV is Willis Towers Watson. Dit geldt voor zowel de certificerend actuaris als voor de adviserend actuaris. De werkzaamheden worden goed gescheiden en SPV is in het bezit van een heldere taakverdeling tussen beide actuarissen. Het werken met één kantoor is voor SPV kostenbesparend. Willis Towers Watson beschikt over een goedgekeurde gedragscode.

BESTUURSPARAGRAAF

In deze paragraaf vertellen we meer over de ontwikkelingen op pensioengebied waarmee het bestuur in 2018 te maken kreeg en hoe het bestuur van SPV hierop inspeelde.

Hoofdpijnen

Het bestuur is het afgelopen jaar 10 keer in een bestuursvergadering bij elkaar gekomen en er hebben 2 beleidsdagen plaatsgevonden. Naast de bestuursvergaderingen hebben er diverse commissievergaderingen plaatsgevonden en vergaderingen van het dagelijks bestuur met onder andere het Verantwoordingsorgaan en het bestuur van de Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen en de KNOV. Met alle externe adviseurs zijn evaluatiegesprekken gevoerd. Naast de reguliere beleidscyclus stonden de volgende onderwerpen op de agenda:

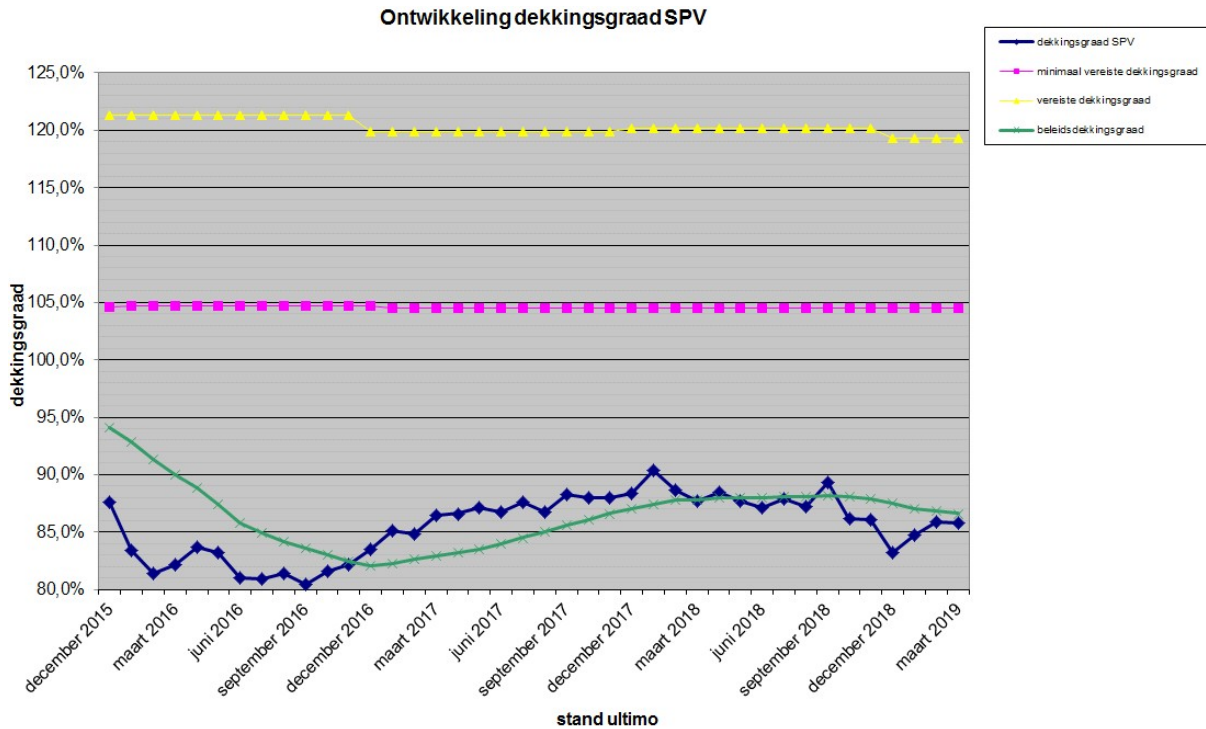
- 1 De voorgenomen herstelmaatregelen (uitkomst herstelplan 2018);
- 1 ALM-studie, inclusief onderzoek naar de risicohouding;
- 1 Het gaan voldoen aan de vereisten vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- 1 Het beleggingsbeleid (wijzigingen zijn onder andere aangebracht bij de invulling van het Emerging Market Debt (EMD) mandaat, de omgang met het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen Pensioenfondsen (IMVB Convenant) , wijziging van de strategische portefeuille (uitbreiding van hypotheek en vastgoed ten laste van staatsobligaties), omzetting van BlackRock B-fund naar een nieuwe fondsstructuur, te weten het Common Contractual Fund (CCF) en vaststelling beleggingsplan, beleggingsrichtlijnen en mandaatrichtlijnen);
- 1 Wijzigingen in het pensioenreglement per 1 januari 2018;
- 1 Toepassing van nieuwe overlevingsgrondslagen (Prognosetafel AG2018) en toepassing van een geactualiseerde ervaringssterfte;
- 1 Het gaan voldoen aan de vereisten vanuit de IORP (Institutions for Occupational Retirement Provision) II wet- en regelgeving.

In het kader van de reguliere beleidscyclus heeft het bestuur onder meer vergaderd over de jaarrekening, de governance, de risico's en de adviezen van diverse commissies.

Financiële positie en herstelplan

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad, de nominale dekkingsgraad, het vereist eigen vermogen en het minimaal vereist eigen vermogen hebben zich als volgt ontwikkeld:

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van de diverse dekkingsgraden van de afgelopen 3 jaar opgenomen. In het algemeen is de dekkingsgraad van SPV erg gevoelig voor de rentestand omdat SPV een fonds is met veel jonge deelnemers en daarmee langlopende verplichtingen.

Op 12 september 2018 publiceerde het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG) de nieuwe AG Prognosetafel 2018. Door de toegevoegde waarnemingsjaren is de toename van de levensverwachting enigszins afgevlakt; dit kwam met name door oversterfte vanwege griepgolven in recente waarnemingsjaren. Bij SPV leidde dit tot een daling van 1,7% van de technische voorzieningen en een toename van 1,5% van de actuele dekkingsgraad van september. Het bestuur besloot in september de overgang naar deze nieuwe AG Prognosetafel meteen door te voeren. Voorts liet SPV de ervaringssterfte voor het fonds actualiseren. Op basis van het geactualiseerde model alsmede de bestandskenmerken van het fonds leidde de aanpassing van de ervaringssterfte tot een daling van de TV van SPV van 0,2% en had hiermee een licht positief effect op de dekkingsgraad van SPV. Ondanks deze positieve effecten voor de dekkingsgraad ging eind 2018 de (actuele) dekkingsgraad -toch- behoorlijk onderuit door een combinatie van slechte aandelenrendementen en een gedaalde rentestand. 2018 was daarmee per saldo geen goed jaar voor de (actuele) dekkingsgraad van SPV: begon SPV in 2018 met een actuele dekkingsgraad van 88,4%, op het einde was deze gelijk aan 83,2%. In de beleidsdekkingsgraad van SPV was deze teruggang (nog) niet merkbaar door de 12-maands middelling: bij aanvang van 2018 was deze 87,0% en op het einde van het jaar bedroeg deze 87,5%.

Herstelplan

Omdat bij SPV sprake was van een dekkingstekort per 31 december 2017 -de beleidsdekkingsgraad was toen 87,0% en daarmee lager dan het bij SPV van toepassing zijnde vereist eigen vermogen- moest SPV voor 1 april 2018 een (geactualiseerd) herstelplan indienen bij DNB. Uit deze ingediende actualisatie bleek dat de financiële positie van SPV, zonder aanvullende maatregelen, binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar niet zou herstellen. De vereiste dekkinggraad was gelijk aan 119,6%, terwijl de beleidsdekkingsgraad ultimo 2027 in het herstelplan gelijk was aan 101,2%. Er waren dus aanvullende maatregelen benodigd om herstel binnen de wettelijke hersteltermijn te realiseren.

Eén van de maatregelen in dat ingediende herstelplan is een korting van 0,75% op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten per 31 december 2018. Deze korting op de opgebouwde aanspraken was dus inclusief de pensioenopbouw over het jaar 2018.

Een andere maatregel in het bij DNB ingediende herstelplan is een korting van de pensioenopbouw van 30% gedurende 2018 voor de actieve deelnemers (deze korting vindt plaats gedurende de herstelperiode zolang korting op de opgebouwde aanspraken en rechten nodig is; deze korting op de pensioenopbouw in 2018 vloeide voort uit een bestuursbesluit omtrent de inkoopstarieven in november 2017). Deze korting vindt plaats doordat de tarieven zijn aangepast waarmee voor de deelnemer voor iedere euro aan premie een pensioen wordt ingekocht bij SPV: het in te kopen pensioen voor iedere euro aan premie is dus verlaagd. Laatste maatregel in het ingediende herstelplan is het niet toekennen van een voorwaardelijke toeslag (extra toeslag boven de onvoorwaardelijke toeslag) op de opgebouwde pensioenaanspraken per 31 december 2018.

De maatregelen in dit herstelplan waren eerst definitief toen DNB melding deed aan het fonds hier geen opmerkingen over te hebben.

Overigens diende genoemde korting van 0,75%, na het bestuursbesluit tot de korting in maart 2018, volgens regelgeving (Q&A) van DNB meteen in de dekkinggraad van de maand waarin tot deze korting is besloten te worden verwerkt: omdat het besluit dus in maart 2018 werd genomen werd deze dus in de dekkinggraad van 31 maart 2018 verwerkt.

De financiële opzet van SPV (beleggingsbeleid, indexatiebeleid, kortingsbeleid, inkoopstarieven) is gericht op de lange termijn, mede gezien de relatief lage leeftijd van de deelnemers. Het onverkort voortzetten van dit beleid op basis van lange termijn veronderstellingen zou op korte termijn door de lage rente echter leiden tot relatief grote waardeverschuivingen van inactieven naar actieven. Om die reden is in het fondsbeleid opgenomen dat de pensioenopbouw wordt verlaagd als er sprake is van een lage premiedekkinggraad en een herstelplanprojectie die leidt tot een korting op de opgebouwde en ingegane pensioenen. Het herstelvermogen van SPV neemt hierdoor toe en de benodigde korting neemt af. Voortbordurend op de conclusies uit het onderzoek in 2017 is ook in 2018 besloten om de (maximale) verlaging van de pensioenopbouw te bepalen op 30%. Naar de mening van het bestuur wordt met dit beleid de bijdrage aan het herstel van de financiële positie van SPV is evenwichtig verdeeld over actieven, gewezen deelnemers en gepensioneerden. Het bestuur heeft dit beleid vastgesteld voor de komende jaren, maar zal de situatie jaarlijks evalueren. Voor het herstelplan 2018 heeft het bestuur vastgesteld dat het beleid nog steeds passend is gegeven de huidige economie.

Met het beleid dat uitgaat van een prudente inschatting van het lange termijn verwacht rendement in combinatie met het doorvoeren van een verlaging van de pensioenopbouw als er verlaging van de opgebouwde rechten moet worden doorgevoerd, voert het bestuur een beleid dat gebaseerd is op een expliciete evenwichtigheidsafweging en dat daarbij zo goed mogelijk rekening houdt met de uitgangspunten van de pensioenregeling. Voor het uitgangspunt van zo stabiel mogelijke inkoopstarieven is het argument van belang dat men binnen de pensioenregeling wenst te voorkomen dat er verschillen ontstaan binnen generaties als gevolg van de grote invloed die de marktrente heeft op de kosten van de pensioeninkoop. Een verlaging van de pensioenaanspraken wordt bij toekomstige gunstige financiële ontwikkelingen gecompenseerd door indexaties; voor een verlaging van pensioenopbouw geldt dat niet. Het toepassen van een verlaging op de pensioenaanspraken en een opbouwvermindering wordt door het bestuur daarom als evenwichtig beoordeeld.

De maatregelen in het herstelplan, zoals dat op 3 april 2018 bij DNB is ingediend, zijn vervolgens als volgt vastgesteld:

- 1 Een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 0,75% doorgevoerd per 31 december 2018 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2018);
- 2 Een korting op de pensioenopbouw gedurende 2018 voor de actieven van 30% doordat de pensioeninkoopoptarieven zijn aangepast;
- 3 Geen voorwaardelijke toeslagverlening per 31 december 2018 op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.

Het Verantwoordingsorgaan was betrokken bij het opstellen en vervolgens aanpassen van het herstelplan. Het Verantwoordingsorgaan is continue op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen ten aanzien van de te nemen herstelmaatregelen. De besluiten van het bestuur zijn in een overleg, met de adviseurs die betrokken waren bij dit proces, toegelicht aan het Verantwoordingsorgaan. Voordat het herstelplan is ingediend bij DNB heeft het Verantwoordingsorgaan aangegeven zich te kunnen vinden in het voorgenomen besluit van het bestuur om de pensioenen te verlagen conform bovenstaande herstelmaatregelen.

Het herstelplan is begin april 2018 ingediend bij DNB. Het herstelplan met bovenstaande herstelmaatregelen is op 23 mei 2018 in een brief door DNB goedgekeurd. De herstelmaatregelen zijn vervolgens doorgevoerd per 31 december 2018. Eventuele verlagingen in latere jaren zullen alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het in die latere jaren op te stellen herstelplan of wanneer de beleidsdekkingsgraad 5 jaar op een rij lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en de actuele dekkingsgraad ook lager is. Eind 2015 was de beleidsdekkingsgraad van SPV voor het eerst kleiner dan het minimaal vereiste eigen vermogen; het moment van onvoorwaardelijk korten komt hierdoor dus dichterbij.

In juni 2018 is de kortingsmaatregel aangekondigd bij de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Het herstelplan is op te vragen bij SPV via de website van SPV. De beleidsdekkingsgraad wordt maandelijks gepubliceerd op de website.

Minimaal vereist eigen vermogen 2018 en herstelplan 2019

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2018 104,5%.

Het vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2018 119,3%. Het vereist eigen vermogen per 31 december 2017 bedroeg 120,2%. De daling van het vereist eigen vermogen wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de renterisico component zoals die onderdeel uitmaakt van de berekening van het vereist eigen vermogen.

Per 31 december 2018 was de beleidsdekkingsgraad van SPV 87,5% en lag daarmee onder het minimaal vereist eigen vermogen. Omdat er sprake is van zowel een dekkings- als een reservetekort was SPV verplicht vóór 1 april 2019 een herstelplan in te dienen bij DNB. De uitkomst van het herstelplan 2019 wordt nader toegelicht in de toekomstparagraaf.

Toeslagbeleid

SPV verhoogt het pensioen jaarlijks met 2%. De 2% is de onvoorwaardelijke verhoging. SPV betaalt de onvoorwaardelijke verhoging uit de premies. Is de financiële positie goed genoeg dan wordt er gekeken of er ruimte is om de pensioenen extra te verhogen, Het bestuur neemt hier elk jaar een besluit over. SPV verhoogt de pensioenen alleen extra als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 120%. Er kan meer toeslag gegeven worden als de dekkingsgraad groter wordt dan 120%. Met het oog op de huidige beleidsdekkingsgraad is het de verwachting dat de komende jaren geen extra verhoging, naast de onvoorwaardelijke verhoging, kan plaatsvinden.

Per 1 januari 2018 zijn de pensioenen -exclusief die hiervoor beschreven korting van 0,75%- met 2% verhoogd (het onvoorwaardelijke deel van de toeslag). Voor deelnemers die voor 1 januari 2004 gewezen deelnemer of pensioengerechtigde zijn geworden, is het pensioen met 2,5% verhoogd (eveneens exclusief de korting van 0,75%). Gegeven de financiële positie van SPV is een extra toeslag niet mogelijk. Het toeslagbeleid wordt nader toegelicht in de pensioenparagraaf.

Pension fund governance

SPV volgt de ontwikkelingen met betrekking tot wettelijk toezicht en wetgeving en verwerkt deze ontwikkelingen waar nodig in de statuten, (pensioen-)reglement(en) en het bestuursbeleid (onder andere ABTN). De commissie Pension Fund Governance (commissie PFG) heeft tot taak deze ontwikkelingen te volgen en voor te bereiden. De ontwikkelingen met betrekking tot deze onderwerpen worden hieronder nader toegelicht.

Bestuursmodel

Naar aanleiding van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen (2013) heeft SPV er in 2014 voor gekozen het huidige bestuursmodel voort te zetten dat bestaat uit bestuursleden uit de beroepsgroep en voortzetting van het intern toezicht in de vorm van een Visitatiecommissie. De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden of leden van het Verantwoordingsorgaan en Visitatiecommissie zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van het betreffende orgaan. De reglementen en statuten zijn opgenomen op de website van SPV. In het boekjaar hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in het bestuursmodel.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (de Code) heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83 normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' geformuleerd. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit' beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan, niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dit betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de Code, mits dit weloverwogen gebeurt. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code.

In het najaar van 2018 is de Code Pensioenfondsen vernieuwd. Minister Koolmees publiceerde de Code Pensioenfondsen 2018 in de Staatscourant van 3 oktober 2018. Er heeft onder meer een hergroepering van de normen plaatsgevonden waarbij ze zijn gecategoriseerd onder een achttal thema's. De normen zijn korter en duidelijker geformuleerd.

De acht thema's zijn:

1. Vertrouwen waarmaken
2. Verantwoordelijkheid nemen
3. Integer handelen
4. Kwaliteit nastreven
5. Zorgvuldig benoemen
6. Gepast belonen
7. Toezicht houden en inspraak waarborgen
8. Transparantie bevorderen

De Code is inhoudelijk op drie punten gewijzigd. De eerste wijziging betreft aandacht voor benoeming en ontslag van leden van het Verantwoordingsorgaan: hoofdregel voor ontslag van een lid van het Verantwoordingsorgaan is dat dat door het Verantwoordingsorgaan zelf gebeurt. Slechts in uitzonderlijke situaties kan het bestuur een lid van het Verantwoordingsorgaan ontslaan; dat gebeurt dan na afstemming met de Visitatiecommissie. Verder wordt nu ook van het Verantwoordingsorgaan verwacht dat zij aan een regelmatige zelfevaluatie doet. De tweede wijziging betreft het opstellen van een stappenplan door het bestuur om diversiteit in het bestuur te bevorderen. In het stappenplan worden concrete doelen opgenomen om aan de Code en het eigen beleid rond de (gewenste) samenstelling te voldoen. Derde aanpassing houdt in dat het intern toezicht jaarlijks rapporteert, bij voorkeur in het bestuursverslag, aan de hand van de acht thema's op welke wijze het pensioenfonds de Code naleeft en toepast.

Het bestuur stelt periodiek vast of zij de principes van de Code afdoende naleeft. Ook in 2018 en 2019 heeft die inventarisatie plaatsgevonden. In het voorjaar van 2019 is de beoordeling gebeurd aan de hand van de vernieuwde Code Pensioenfondsen. Het bestuur stelde vast dat de meeste zaken die bij een eerdere inventarisatie nog om een verbetering vroegen inmiddels tot een voldoende opvolging hebben geleid; hierdoor voldoet SPV naar de mening van het bestuur vrijwel volledig aan de normen uit de Code. SPV ziet wel verbetering mogelijk ten aanzien van de nieuwe norm dat het Verantwoordingsorgaan met regelmaat de geschiktheid, de cultuur, de diversiteit, het gedrag en de betrokkenheid van zijn leden evalueert en nagaat dat zijn leden (blijven) voldoen aan het competentieprofiel. Aan het onderwerp diversiteit is door SPV in 2018 verdere opvolging gegeven. Bij de vervulling van de vacature in het Verantwoordingsorgaan, die op het einde van 2018 ontstond, is een meer diverse samenstelling nagestreefd. Resultaat is een meer diverse samenstelling, ook qua leeftijd en geslacht. Diversiteit verdient echter permanente aandacht; verdere verbetering is mogelijk. Het bestuur heeft hiertoe in het voorjaar van 2019 stappen gezet in de vorm van het ontwikkelen van een diversiteitsbeleid en een stappenplan.

Net als voorgaande jaren wijkt SPV bewust af ten aanzien van het benoemen van leden van het intern toezicht. Volgens de Code wordt door het Verantwoordingsorgaan een bindende voordracht gedaan waarna benoeming door het bestuur plaatsvindt. Het Verantwoordingsorgaan heeft er echter voor gekozen geen bindende voordracht te doen maar advies te geven aan het bestuur over de voorgedragen leden van de visitatiecommissie.

Nieuwe Europese pensioenrichtlijn: sleutelfunctionarissen toetsen

Vanaf 13 januari 2019 heeft de IORP II regelgeving ook in Nederland rechtstreekse werking. Één van de gevolgen ervan is dat pensioenfondsen personen moeten aanstellen die de rol van sleutelfunctiehouder vervullen op de terreinen risicobeheer, interne audit en actuariële zaken. Ook SPV heeft de nodige voorbereidingen daartoe getroffen. Daartoe werd onder meer een themadag voor het bestuur georganiseerd. SPV heeft ook gezorgd voor profielschetsen voor de sleutelfunctiehouders. Deze vormen onderdeel van het in maart 2019 geactualiseerde geschiktheidsplan. SPV besloot de rol van actuariële sleutelfunctiehouder, vanuit efficiencyoogpunt, te beleggen bij de certificerende actuaire. De risicobeheer functie en internal audit functie zijn belegd bij de bestuursleden mevrouw Van der Berg respectievelijk mevrouw Van der Haar; SPV zorgt hiermee voor een proportionele invulling van deze nieuwe vereisten vanuit IORP II. Overigens zijn deze personen allen nog waarnemend sleutelfunctiehouder; zij zijn bij DNB gemeld. Hun toetsing dient bij DNB nog in gang te worden gezet. Eerst na een geen bezwaar vanuit toezichthouder DNB kan het bestuur overgaan tot de benoeming van de sleutelfunctiehouders. Dit wordt eerst verwacht in 2020.

Onderdeel van IORP II is voorts dat het pensioenfonds het beloningsbeleid ten minste driejaarlijks zal evalueren en actualiseren. De algemene beginselen van het beloningsbeleid van een pensioenfonds zijn ook van toepassing bij de uitbestedingspartners. De bedoeling hiervan is te voorkomen dat het beloningsbeleid van de uitbestedingspartner aanspoort tot het nemen van buitensporige risico's. De algemene beginselen van het beloningsbeleid van het fonds hoeven niet te worden toegepast bij uitbestedingspartners die onder een EU-richtlijn voor de financiële sector vallen. Het pensioenfonds moet dan wel zicht hebben op het beloningsbeleid bij de uitbestedingspartner en het beloningsbeleid betrekken bij de keuze voor de uitbestedingspartner. SPV heeft eerder vastgesteld dat het beloningsbeleid bij de partijen aan wie zij dienstverlening heeft uitbesteed passend is.

Geschiktheid

Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het zoveel mogelijk rekening met achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van de bestuursleden bij het aantreden, hiertoe zijn ook diverse profielschetsen opgesteld. Ook gedurende het bestuurslidmaatschap wordt de geschiktheid van de bestuurders jaarlijks geëvalueerd. Het programma voor permanente educatie van bestuursleden waarborgt dat de geschiktheid op peil blijft en waar nodig wordt verbreed of ontwikkeld.

Het bestuur heeft een geschiktheidsplan opgesteld op basis van de wettelijk gestelde geschiktheidseisen. Het geschiktheidsplan is erop gericht op gestructureerde wijze het niveau van deskundigheid van het bestuur te laten aansluiten bij wat nodig is aan deskundigheid voor het goed besturen van SPV. Ook wordt jaarlijks een bestuursevaluatie georganiseerd waarin het bestuur het functioneren van zowel de individuele bestuursleden als het bestuur als geheel aan de orde stelt; om het jaar gebeurt deze evaluatie onder leiding van een externe gespreksleider. Tevens worden de diverse commissies geëvalueerd. De uitvoering van het programma voor permanente educatie wordt gemonitord door de commissie PFG. Op 31 oktober 2018 heeft het bestuur aan de hand van een zelfevaluatie de effectiviteit van zijn functioneren onderzocht. Tijdens deze bijeenkomst heeft het bestuur onder andere gesproken over de jaarplanning en het plannen van extra bijeenkomsten. Vanaf 1 januari 2019 vindt in principe na iedere bestuursvergadering een korte bespreking met alleen het bestuur plaats.

In het bestuur zijn er op individueel niveau verschillen in specifieke deskundigheden, maar het bestuur als geheel beschikt over voldoende deskundigheid. Het bestuur laat zich door voldoende specifieke externe deskundigheid ondersteunen om onder alle omstandigheden in control te zijn.

Het behouden van de vereiste deskundigheid blijft een punt van aandacht. Daarom wordt jaarlijks een opleidingsplan gemaakt voor het komende jaar. In 2018 zijn op basis van dit opleidingsplan door individuele bestuursleden diverse opleidingen/cursussen/themabijeenkomsten gevolgd.

De uitkomsten van de zelfevaluatie zijn meegenomen in het aangepaste geschiktheidsplan. In het verslagjaar is het geschiktheidsplan door het bestuur vastgesteld op 14 mei 2018. In dat geschiktheidsplan is rekening gehouden met de door de Pensioenfederatie in september 2017 gepubliceerde Handreiking Geschikt Pensioenfondsbestuur. Inmiddels is op 7 maart 2019 het geschiktheidsplan opnieuw geactualiseerd waarbij onder meer rekening is gehouden met de nieuwe Code Pensioenfonds.

Naleving wet- en regelgeving

De verklaring van naleving van de gedragscode van SPV is in 2018 weer door alle bestuursleden getekend. De gedragscode is beschikbaar via de website van SPV. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het bestuur nauwgezet gevolgd. Voor SPV relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging wordt besproken in de bestuursvergaderingen. SPV heeft in 2016 vastgesteld dat alle dienstverleners beschikken over een vergelijkbare gedragscode, aanverwante documenten en procedures en hiermee voldoen aan de eisen die SPV zelf intern stelt. Het bestuur heeft voorts de omgang met privérelaties uitgewerkt. Het gaat hier bijvoorbeeld om het in kaart brengen welke privérelaties betrokkenen van SPV hebben met bestaande en beoogde contractspartijen. Het overzicht van deze privérelaties is in maart 2019 door het bestuur geactualiseerd.

Er zijn in 2018 door de bestuursleden geen meldingen gedaan van incidenten en meldingen met betrekking tot elk (potentieel) tegenstrijdig belang of integriteitsrisico.

De Compliance Officer heeft op 21 maart 2019 aan de PFG-Commissie zijn bevindingen over 2018 gerapporteerd en de rapportage werd in de bestuursvergadering van 10 april 2019 door het bestuur besproken. In deze rapportage constateert de Compliance Officer dat:

- 1 op basis van de opgegeven transacties door bestuursleden van SPV en de voor SPV zelf uitgevoerde transacties:
 - a (de schijn van) voorwetenschap zich niet heeft voorgedaan;
 - b kan worden geconcludeerd dat aan de 24 uurs regel is voldaan;
 - c (de schijn van) koersmanipulatie zich niet heeft voorgedaan;
- 1 het proces van tekenen van jaarlijkse verklaringen van de bestuurders van SPV is gevolgd;
- 1 er geen sprake is van nevenfuncties waarmee belangenverstrengeling bestaat met de functie van bestuurder van SPV.

Overeenkomstig artikel 104 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) wordt vermeld dat SPV:

- 1 in het boekjaar 2018 geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd;
- 1 in het boekjaar 2018 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 166 van de Wvb is gegeven;
- 1 in het boekjaar 2018 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 168 van de Wvb is aangesteld;
- 1 Er zijn het bestuur geen overtredingen van wet- en regelgeving bekend.

Toezichthouders

In het verslagjaar ontving SPV een drietal verzoeken tot het meewerken aan een sectorbreed onderzoek van de toezichthouders DNB en Autoriteit Consument en Markt (ACM). Op 18 december 2018 had het bestuur een gesprek met de toezichthouder van DNB.

Het eerste sectorbrede onderzoek betrof, voor de tweede maal, een uitvraag van DNB in juni betreffende de beheersing van de niet financiële risico's van het pensioenfonds. SPV heeft vragen beantwoord over onder meer de (beheersing van) operationele en IT-risico's bij SPV, de integriteitsrisico's en het risico op inefficiënte besluitvorming. Het tweede sectorbrede onderzoek vond in augustus plaats op initiatief van de ACM. De ACM deed onderzoek naar de hoogte van overstapkosten bij het wisselen van vermogensbeheerder. DNB deed in augustus ten slotte een uitvraag naar de mate van voorbereiding van SPV op de vereisten vanuit de nieuwe IORP II wet- en regelgeving.

Het toezichtgesprek met DNB betrof een zogenaamd periodiek overleg waarin de actuele ontwikkelingen op en om SPV aan de orde komen. In dit periodiek overleg werd in het bijzonder stil gestaan bij de door SPV ondernomen activiteiten in het kader van de governance vereisten vanuit IORP II, in het bijzonder de stand van zaken aangaande de aanstelling van sleutelfunctiehouders. Ook vroeg DNB bij SPV aandacht voor een selfassessment betreffende het strategisch risico van SPV; SPV is in dat kader gevraagd zichzelf te beoordelen op een aantal door DNB onderscheiden indicatoren.

Klachten, geschillen en onregelmatigheden

Klachten kunnen door belanghebbenden worden gemeld bij de pensioenadministratie. Een geschil kan worden gemeld bij de geschillencommissie van SPV. Informatie over wat te doen bij een klacht of geschil is beschikbaar op de website van SPV. In 2018 zijn 11 klachten geregistreerd. De klachten waren divers van aard. Één klacht kwam via de Ombudsman Pensioenen binnen: het betrof hier een verzoek om in aanmerking te komen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Dit verzoek was eerder afgewezen omdat het verzoek te laat was ontvangen bij SPV. SPV heeft in het verslagjaar besloten alsnog gedeeltelijk te willen meewerken aan het verzoek indien de deelnemer daartoe de gevraagde documentatie ter beschikking kan stellen. In tegenstelling tot voorgaande jaren waren er veel minder klachten die te maken hadden met de hoogte van de vaststelling van het beroepsinkomen.

Onregelmatigheden die binnen SPV, zijn organen of bij partijen aan wie taken zijn uitbesteed worden gesignaleerd kunnen in eerste instantie worden gerapporteerd bij het dagelijks bestuur conform de incidentenregeling en klokkenluidersregeling van SPV. Ook bij de uitvoerder en de vermogensbeheerder zijn klokkenluidersregelingen van toepassing.

In 2018 zijn er via de Commissie van geschillen geen zaken aanhangig gemaakt.

Uitbesteding

Het bestuur ontvangt jaarlijks een ISAE3402 rapportage van APS. Deze wordt door het bestuur bestudeerd en in het bestuur besproken. Voorts ontvangt het bestuur ieder kwartaal een uitgebreide SLA rapportage, klachtenrapportage en rapportage niet financiële risico's; ook deze komen in de bestuursvergaderingen aan de orde.

Periodiek heeft het bestuur overleg met de vermogensbeheerder. In deze overleggen is uitvoerig stilgestaan bij de resultaten van de vermogensbeheerder. Hierop wordt later in dit verslag verder ingegaan. Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van het ISAE 3402 rapport van AIM. Het analyseren en terugkoppelen aan het bestuur van onder andere de rapportage (niet)financiële risico's en de SLA rapportage van AIM is een aan de beleggingsadviescommissie gemandateerde taak.

Standaard vindt er jaarlijks een evaluatie plaats over de dienstverlening van het afgelopen jaar, waarin nieuwe afspraken gemaakt worden voor het komende jaar. Onderdeel van de evaluatie zijn de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek. Dit geldt voor zowel de uitvoeringsorganisatie als de vermogensbeheerder.

Meldplicht datalekken

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Tot die datum regelde de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) de zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ziet toe op de 'meldplicht datalekken'. Deze meldplicht houdt in dat er direct een melding gedaan moet worden bij de AP zodra er sprake is van een ernstig datalek. Het kan daarbij al gaan om een brief die aan een verkeerd adres is gestuurd is. SPV heeft een procedure rond datalekken geregeld en APS heeft procedures die daarop aansluiten. De uitvoeringsorganisatie houdt een register bij waarin de gemelde incidenten worden geadmineistreerd (voor drie jaar). Via de reguliere communicatiekanalen en de rapportage "Niet-financiële risico's" wordt SPV op de hoogte gehouden van datalekken. Omdat SPV de pensioenadministratie heeft uitbesteed, is de uitvoeringsorganisatie "bewerker van gegevens" in de zin van de Wbp. Afspraken over hoe er omgegaan dient te worden met persoonsgegevens zijn vastgelegd in een verwerkersovereenkomst. Hierin zijn ook afspraken opgenomen over de manier waarop omgegaan moet worden met (mogelijke) datalekken. In 2018 heeft SPV geen melding hoeven doen van een datalek.

SPV sloot ingevolge de AVG met een aantal partijen een verwerkersovereenkomst. Niet alleen met APS werd in het verslagjaar een verwerkersovereenkomst gesloten. Ook met de adviserend actuaris van Willis Towers Watson en de leden van de Commissie beoordeling beroepsarbeidsongeschiktheid kwam een verwerkersovereenkomst tot stand. Tevens werd met de Compliance Officer van PGGM met terugwerkende kracht naar 25 mei 2018 een verwerkersovereenkomst gesloten. Ander gevolg van de AVG was dat SPV tijdig een privacybeleid heeft opgesteld en een privacyverklaring op de website heeft geplaatst. SPV zorgde tevens voor het opstellen van een eigen verwerkingsregister; het dagelijks bestuur vervult de rol van privacy officer bij SPV.

Intern Toezicht

Het intern toezicht richt zich met name op het beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures en -processen, op de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en op de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de korte en langere termijn voor SPV. Het intern toezicht wordt uitgevoerd door een externe visitatiecommissie. Met ingang van de visitatie over 2016 wordt deze uitgevoerd door PF support. De keuze voor deze partij is onder andere bepaald op basis van ervaringen van andere pensioenfondsen met PF support, de ervaring van PF support met beroepspensioenfondsen, de aanpak en de mogelijkheid tot een jaarlijkse opzegging van de overeenkomst. Daarnaast maakt PF support onderdeel uit van de DNB-visitatiegroep om de visitatie verder te ontwikkelen. De keuze voor PF support en de keuze voor de leden van de Visitatiecommissie heeft in overleg met het Verantwoordingsorgaan plaats gevonden. Het Verantwoordingsorgaan heeft hier een positief advies over gegeven.

Communicatie

SPV volgt de ontwikkelingen met betrekking tot vereisten omtrent de communicatie aan de betrokkenen bij SPV en past het communicatiebeleid hier waar nodig op aan. Daarbij is het van belang dat de betrokkenen tijdig, concreet en duidelijk worden geïnformeerd over belangrijke zaken. De communicatiecommissie heeft onder andere de taak deze ontwikkelingen te volgen, voor te bereiden en tot uitvoering te brengen.

De Wet pensioencommunicatie trad op 1 juli 2015 in werking en werd in stappen geïmplementeerd. Het doel is betere pensioencommunicatie. Pensioenfondsen moeten de onzekerheden over pensioen beter uitleggen. En deelnemers krijgen een persoonlijk totaaloverzicht van hun pensioen. Pensioenfondsen kunnen met digitale informatie kosten beperken.

Het Pensioen 1-2-3 werd met ingang van 1 juli 2016 verplicht. In 2017 werd het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) aangepast zodat het beantwoordt aan nieuwe communicatievereisten. De UPO is een stuk compacter en daarnaast wordt gebruik gemaakt van de logo's uit Pensioen 1-2-3 die het begrip vergemakkelijken.

Communicatiedoelstelling

De communicatiedoelstellingen zijn opgenomen in het communicatieplan.

SPV wil het pensioenbewustzijn verhogen en de pensioenbekwaamheid vergroten. Het doel is om de deelnemers te stimuleren zich te verdiepen in hun eigen pensioensituatie. Om ze inzicht te geven in hun inkomen en uitgaven nu en straks. En om duidelijk te maken wat ze daarvoor (nu) moeten doen. Vertaald naar communicatie-activiteiten betekent dit: concreet, bondig en duidelijk de deelnemers informeren over de voor hen belangrijke zaken. Waarbij de deelnemer, ook in de communicatie, centraal staat.

Deelnemers bepalen zelf via welk communicatiekanaal ze welke informatie willen opnemen, aansluitend op hun informatiebehoefte. Kennis alleen is niet voldoende om deelnemers pensioenbewust(er) te krijgen. Communicatie richt zich daarom niet alleen op het vergroten van (pensioen)kennis, maar stimuleert ook tot actie en helpt deelnemers bij het inzichtelijk maken van hun financiële pensioensituatie.

Begrijpelijkheid van de communicatie is van groot belang. De AFM houdt toezicht op de wijze waarop SPV communiceert. Hierbij wordt aandacht besteed aan de informatiedrager, het taalniveau, de communicatievorm en verwijzingen naar web/mail/telefoon. SPV heeft een lezerspanel ingesteld. De panelleden ontvangen enkele keren per jaar een uitnodiging om een communicatie-uiting van SPV richting de deelnemers vooraf te toetsen. Deze toets op begrijpelijkheid en betrokkenheid helpt SPV om de communicatie meer aan te laten sluiten op de doelgroepen. Aan het bestuur is door de communicatiecommissie inzicht gegeven in de communicatieactiviteiten van SPV.

De persoonlijke pensioeninformatie van de deelnemers is beschikbaar via het deelnemersportaal Mijn Pensioen op de website en het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl). In 2018 hebben alle deelnemers een UPO ontvangen. Daarnaast biedt SPV via de website aan de deelnemers een eigen pensioenplanner ([link](#)) aan waarmee op basis van actuele gegevens verschillende pensioen scenario's kunnen worden doorgerekend. Ook heeft SPV een SMS-service.

Terugblik op 2018

Communicatie over de financiële situatie was in 2018 wederom een belangrijk item. Er is veel aandacht gegeven aan de herstelmaatregelen. Er is ook benadrukt dat de indexatie van 2% ook dit jaar de pensioenen doet groeien, ondanks de korting over het opgebouwde pensioen per 31 december 2018 van 0,75%. Daarnaast is uitleg gegeven over de inkoopstarieven die met 30% zijn verlaagd. De eerdere communicatie over herstelmaatregelen is onder meer beoordeeld door de AFM. Deze heeft enkele aanbevelingen gegeven, waaronder het toevoegen van (reken)voorbeelden in de brief. Deze feedback is verwerkt in de communicatie in 2018. In het voorjaar van 2018 zijn alle deelnemers op de hoogte gesteld van de herstelmaatregelen. Naast de communicatie per brief wordt gebruik gemaakt van berichten op de website, een digitale nieuwsbrief, artikelen in het tijdschrift voor Verloskundigen en de pensioenkrant Ons Pensioen. Daarbij zijn transparantie, eerlijkheid en duidelijkheid belangrijke aandachtspunten.

De doelstellingen die in 2017 zijn vastgesteld, waren ook in 2018 bepalend in de communicatie:

- 1 het versterken van binding met de beroepsgroep;
- 1 het vergroten van transparantie over keuzes en maatschappelijke rol;
- 1 het inspelen op ontwikkelingen in de beroepsgroep.

Deze doelstellingen leidden voor 2018 tot de volgende speerpunten van communicatie:

- 1 het bijdragen aan het vergroten van kennis van de financiële situatie en begrip voor de herstelmaatregelen. De financiële situatie van SPV leidde ook in 2018 tot heldere, tijdige en evenwichtige communicatie;
- 1 het bijdragen aan het vergroten van het pensioenbewustzijn & -bekwaamheid van de deelnemer. SPV hielp deelnemers bij vragen. Ook was SPV bij evenementen aanwezig waar ze actief deelnemers kon informeren;
- 1 het vergroten van vertrouwen in SPV, fondsbestuur en pensioenregeling, het in standhouden van voldoende draagvlak. SPV speelde op dit vertrouwen in door zichzelf goed te profileren;
- 1 het vergroten van inzicht in de beroepsgroep en haar denken over pensioenzaken. SPV vergrootte de binding met de beroepsgroep door het in kaart brengen hoe verloskundigen denken over hun pensioen en hun pensioenfonds.

Wat zijn de belangrijkste speerpunten voor 2019?

De hierboven genoemde doelstellingen zijn ook voor 2019 nog steeds relevant. SPV gaat in 2019 onverminderd door met activiteiten die bijdragen aan het realiseren van de genoemde doelstellingen.

- 1 Het bijdragen aan het vergroten van kennis van de financiële situatie en begrip voor de herstelmaatregelen. Hiertoe zijn de volgende concrete acties geformuleerd:
 - elke maand geven we op de website een update van de financiële situatie van SPV;
 - we staan stil bij onze resultaten (rendement/koopkracht) in artikelen in de (digitale)nieuwsbrief;
 - nieuwe maatregelen over korten krijgen dezelfde communicatie-aanpak als in 2018 (persoonlijke brief, artikel website, (e)nieuwsberichten);
- 1 Bijdragen aan het vergroten van het pensioenbewustzijn van de deelnemer. Hiertoe zijn de volgende concrete geplande activiteiten:
 - deelnemersadministratie beantwoordt alle vragen persoonlijk, correct en to-the-point;
 - meest gestelde vragen krijgen aandacht op website en bieden input voor onderwerpen in e-nieuwsbrieven;
 - door het jaar heen besteden we met regelmaat aandacht aan de meest voorkomende misvattingen;
 - voorlichting over pensioenzaken bij de verschillende opleidingen;
 - SMS Servicedienst, met SMS attenderen we de verloskundigen op belangrijke zaken met betrekking tot hun pensioen(administratie);
 - deelnemers op creatieve wijze ondersteunen bij jaarlijkse opgave inkomen t.b.v. inkomens uitvraag;

- 1 Vergroten van vertrouwen in fonds en pensioenregeling, in standhouden van draagvlak. Hiertoe hebben we de volgende concrete acties:
 - meer aandacht besteden aan misvattingen over het pensioen bij SPV;
 - meer samen met DPV optrekken en naar de deelnemers toe (regio-tour). We gaan in dialoog, we laten mensen vertellen wat ze van SPV vinden en wat voor vragen ze hebben. We laten zien wat de voordelen zijn van het lidmaatschap, we maken inzichtelijk hoe het precies werkt met het pensioen bij SPV en benadrukken de resultaten;
- 1 Bezoeken van bedrijvendagen bij de 4 opleidingen verloskundige;
- 1 Vergroten van inzicht in de beroepsgroep en haar gedachten over pensioenzaken. De volgende concrete stappen volgen in 2019:
 - raadplegen van het lezerspanel over hun mening ten aanzien van concrete communicatie-uitingen;
 - het regelmatig de verloskundigen zelf aan het woord laten over hun pensioen;
 - het onderzoeken onder de deelnemers van de effectiviteit van de pensioencommunicatie.

SPV blijft zich inzetten om in begrijpelijke taal het pensioen voor deelnemers 'dichterbij' te brengen. Dat doet SPV met communicatie die zich meer dan voorheen ook uit in beelden en gericht is op gevoel. Daarnaast wil SPV haar manier van communiceren zo goed mogelijk afstemmen op de doelgroep en werkt ze er hard aan zoveel mogelijk digitaal te communiceren.

PENSIOENPARAGRAAF

In deze paragraaf gaan we specifiek in op de pensioenregeling, de premie en het toeslagenbeleid zoals dit gold in het boekjaar 2018 van SPV.

Pensioenregeling

SPV is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wvb. De door SPV uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

De deelname aan de beroepspensioenregeling is verplicht voor eenieder die als verloskundige is ingeschreven in het register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, alsmede eenieder die in vorenbedoeld register als verloskundige is ingeschreven geweest, dan wel heeft voldaan aan alle eisen die aan inschrijving als verloskundige zijn gesteld en eenieder die in Nederland werkzaam is binnen de geboortezorg of uit hoofde van zijn of haar verloskundige titel bestuurlijke functies bekleedt en de pensioendatum nog niet heeft bereikt. Verloskundigen in loondienst op wie de pensioenregeling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds of het Pensioenfonds Zorg en Welzijn van toepassing is, zijn vrijgesteld van deelneming.

Basis voor de pensioenopbouw

De pensioenregeling van SPV is een zogenoemde 'beschikbare premieregeling'. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De hoogte van de jaarpremie is gelijk aan 15,7% van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het beroepsinkomen van de deelnemer, verminderd met een franchise. Het voor de pensioenopbouw in aanmerking te nemen beroepsinkomen is gemaximeerd. Per 1 januari 2018 is dit maximum gelijk aan €98.256. De franchise is per 1 januari 2018 gelijk aan €23.341.

Het beroepsinkomen voor de zelfstandigen bestaat uit de uit verloskundige werkzaamheden genoten winst uit onderneming vóór toevoeging aan en afnemning van de oudedagsreserve en vóór de ondernemersaftrek en vermeerderd met de ten laste van de winst gebrachte pensioenpremies in het derde kalenderjaar voorafgaande aan het betreffende jaar van deelneming in de pensioenregeling (t-3). Voor deelnemers in loondienst wordt de premie gebaseerd op het beroepsinkomen van het kalenderjaar.

De pensioendatum is de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 67 jaar bereikt.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De deelnemer die gedwongen wordt te stoppen met de uitoefening van zijn beroep als verloskundige wegens blijvende algehele beroepsarbeidsongeschiktheid, zou daarmee een deel van zijn toekomstige pensioenopbouw moeten missen. Om dat te voorkomen, kan de deelnemer zich vrijwillig verzekeren voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. In bepaalde gevallen, en onder bepaalde voorwaarden, wordt voor de deelnemer de pensioenopbouw voortgezet, zonder dat hij daarvoor nog jaarlijks een premie verschuldigd is. Voor de verzekering van premievrijstelling bij beroepsarbeidsongeschiktheid betaalt de deelnemer een premie van 0,5% (2018) van de pensioengrondslag.

Inkoopfactorenbeleid 2018

De premie bedraagt 15,7% van de pensioengrondslag (16,2% inclusief verzekering van premievrijstelling bij beroepsarbeidsongeschiktheid). Van deze premie wordt jaarlijks pensioen ingekocht. Voorafgaand aan het nieuwe jaar worden door het bestuur van SPV nieuwe pensioeninkoopfactoren vastgesteld op grond van een advies van de actuaaris van SPV. Deze pensioeninkoopfactoren gelden ongewijzigd vanaf 1 januari van een boekjaar voor dat gehele jaar.

De door het bestuur vastgestelde inkooptarieven worden gebaseerd op de volgende onderdelen:

- 1 de actuarieel benodigde koopsom ter dekking van de jaarlijkse inkoop van ouderdomspensioen en partnerpensioen, rekening houdend met over deze inkoop in de toekomst te verlenen toeslagen van 3% per jaar;
- 1 de actuarieel benodigde risicopremie ter dekking van het bij overlijden van de deelnemer nog niet opgebouwde partnerpensioen, rekening houdend met over dit nog niet opgebouwde partnerpensioen in de toekomst te verlenen toeslagen van 3% per jaar;
- 1 een inhouding van 12% op de beschikbare premie ter dekking van jaarlijkse administratiekosten;
- 1 een inhouding van 0,5% op de beschikbare premie ter dekking van het wezenpensioen.

Aan de berekening van de inkooptarieven liggen de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen ten grondslag:

- 1 rentevoet: 4,4%;
- 1 overlevingsgrondslagen: Prognosetafels AG2016 met fondsspecifieke correctie gebaseerd op het Willis Towers Watson 2016 ervaringssterftemodel.

De inkoopfactoren worden sekseneutraal vastgesteld, waarbij wordt uitgegaan van een veronderstelde verhouding van 100% vrouw, 0% man.

Per 1 januari 2017 zijn, conform het herstelplan, de inkooptarieven aangepast waardoor de pensioenopbouw met 30% wordt verlaagd. Deze opbouwkorting was ook in 2018 onverminderd van toepassing.

Toeslagbeleid

Sinds 2008 heeft SPV een toeslagbeleid dat voor een deel onvoorwaardelijk en voor het overige voorwaardelijk is. De opgebouwde en ingegane pensioenen worden jaarlijks met een onvoorwaardelijke toeslag van 2% verhoogd. Afhankelijk van de financiële positie van SPV kan het bestuur een extra toeslag verlenen. Het beleid met betrekking tot het verlenen van extra toeslagen is voorwaardelijk en er wordt door SPV geen bestemmingsreserve gevormd ten behoeve van het voorwaardelijke toeslagbeleid. Extra toeslagen worden uit de algemene reserve gefinancierd, indien en voorzover de algemene reserve daartoe naar het oordeel van het bestuur toereikend is.

Leidraad voor het voorwaardelijke toeslagbeleid

Het bestuur hanteert voor het voorwaardelijke toeslagbeleid de volgende leidraad:

- 1 Geen extra toeslag, indien de beleidsdekkingsgraad minder bedraagt dan 120%;
- 1 Het nFTK-toeslagpercentage, indien en zolang de beleidsdekkingsgraad meer dan 120% bedraagt.

In de leidraad speelt het nFTK-toeslagpercentage een belangrijke rol. Dit is het wettelijke maximale voorwaardelijke toeslagpercentage. Het nFTK-toeslagpercentage is het toeslagniveau dat naar verwachting in de gehele toekomst kan worden toegekend (uitgaande van bepaalde aannames). Het nFTK-toeslagpercentage bedraagt 0% bij een beleidsdekkingsgraad van 110% (of lager) en loopt vervolgens geleidelijk op naarmate de beleidsdekkingsgraad stijgt. Het nFTK-toeslagpercentage bij een gegeven niveau van de beleidsdekkingsgraad hangt op basis van de wettelijk voorgeschreven berekeningsmethodiek af van de rentetermijnstructuur. Uitgaande van een gegeven niveau van de beleidsdekkingsgraad, is het nFTK-toeslagpercentage lager naarmate de rentetermijnstructuur hoger ligt.

Uitsluitend ter beoordeling aan het bestuur kan het bestuur op enig moment besluiten om van de leidraad af te wijken of om een andere leidraad voor het voorwaardelijke toeslagbeleid te gaan hanteren. Het bestuur hanteert in beginsel 30 september als jaarlijkse peildatum voor het voorwaardelijk toeslagbeleid.

De pensioenen van de pensioengerechtigden die hebben gekozen om hun pensioen te converteren (zoals bedoeld in artikel 14 van het pensioenreglement) naar een hoger pensioen bij pensioeningang worden, afhankelijk van de datum waarop met pensioen is ingegaan en gekozen voor conversie, aangepast met een totale toeslag die 2% respectievelijk 2,5%-punten lager ligt dan het totaal van de onvoorwaardelijke en de voorwaardelijke toeslag.

Overzicht van de verleende toeslagen/verlagingen vanaf 2009:

Datum van de verhoging	Betreft opgebouwde aanspraken tot en met	Vaste verhoging	Verlaging
01-01-2009	ultimo 2008	2,00 %resp. 2,50%*	0,00%
01-01-2010	ultimo 2009	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2011	ultimo 2010	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2012	ultimo 2011	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2013	ultimo 2012	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2014	ultimo 2013	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2015	ultimo 2014	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2016	ultimo 2015	2,00 %resp. 2,50%	0,00%
01-01-2017	ultimo 2016	2,00 %resp. 2,50%	0,40%**
01-01-2018	ultimo 2017	2,00 %resp. 2,50%	1,40%***
01-01-2019	ultimo 2018	2,00 %resp. 2,50%	0,75%****

*Bij de toeslagverlening over de ingegane pensioenen en de pensioenaanspraken is er vanaf 2008 sprake van een onvoorwaardelijke toeslag van 2%. Dat betekent dat de deelnemer recht heeft op een jaarlijkse verhoging van haar pensioen met 2%. Wanneer men vóór 1 januari 2004 gewezen deelnemer of pensioengerechtigde is geworden, geldt een onvoorwaardelijke toeslagverlening van 2,5%. Deze onvoorwaardelijke toeslagverlening is alleen van toepassing op de tot en met 31 december 2003 opgebouwde pensioenaanspraken.

*** Op basis van de financiële positie van 31 december 2015 moesten de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken ultimo 2016 worden verlaagd. Het betreft een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 0,4%, doorgevoerd per 31 december 2016 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2016).

*** Op basis van de financiële positie van 31 december 2016 moesten de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken ultimo 2017 worden verlaagd. Het betreft een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 1,4%, doorgevoerd per 31 december 2017 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2017).

**** Op basis van de financiële positie van 31 december 2017 moesten de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken ultimo 2018 worden verlaagd. Het betreft een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 0,75%, doorgevoerd per 31 december 2018 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2018).

De volledige herstelmaatregelen zijn opgenomen in de bestuursparagraaf onder herstelplan 2018.

Voorwaardelijkheidsverklaring

Het toeslagbeleid wordt ook verwoord in een zogenaamde "voorwaardelijkheidsverklaring". Deze verklaring en de bijbehorende tekst was SPV wettelijk verplicht op te nemen in al haar communicatie-uitingen. SPV heeft de verplichting om te informeren over toeslagverlening. De AFM houdt toezicht op de teksten die zijn bedoeld voor de communicatie richting de deelnemer. De voorwaardelijkheidsverklaring van SPV is opgenomen in de bijlagen.

Wijzigingen in het pensioenreglement ten opzichte van 2018

Het pensioenreglement is per 1 januari 2019 gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op het volgende:

- 1 het actualiseren van de kerncijfers (maximaal beroepsinkomen, franchise, afkoopbedrag klein pensioen);
- 1 het opnemen van nieuwe informatieverplichtingen richting de deelnemers vanuit IORP II wet- en regelgeving;
- 1 het aanpassen van het reglement dat naast schriftelijke informatieverstrekking of -aanlevering ook, waar van toepassing, elektronische verstrekking of levering mogelijk is;
- 1 het opnemen van een bepaling dat in een uiterste geval overgegaan kan worden tot het vervallen van pensioenopbouw die behoort bij een niet betaalde pensioenpremie;
- 1 het opnemen van een bepaling dat pensioenaanspraken bij beëindiging van de deelneming komen te vervallen wanneer deze gelijk zijn aan of kleiner zijn dan €2,- op jaarbasis bij pensioeningang;
- 1 het opnemen van een bepaling die erin voorziet dat meegewerkt wordt aan het automatisch overdragen van kleine pensioen en het accepteren ervan;
- 1 het opnemen van de mogelijkheid tot vrijwillige verzekering van premievrijstelling bij invaliditeit binnen drie maanden nadat een arbeidsongeschiktheidsdekking op basis van de WIA op de deelnemer van toepassing is geworden;
- 1 het verduidelijken van de bepaling wanneer recht ontstaat op toekenning van premievrijstelling bij invaliditeit;
- 1 het opnemen van een bepaling wanneer uitkering van pensioen na overlijden tot de mogelijkheden behoort;
- 1 het actualiseren van de diverse factoren alsmede de bijbehorende rekenvoorbeelden.

Een uitgebreidere beschrijving van de pensioenregeling, zoals deze in 2018 van toepassing was, is opgenomen in de bijlagen.

Verevende aanspraken moeten vanaf 18 september 2018 worden geïndexeerd. In de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (WVPS) is nu opgenomen dat verevend pensioen geïndexeerd moet worden op dezelfde manier als waarop het onderliggende pensioen van de deelnemer wordt geïndexeerd. Tot 18 september 2018 was alleen geregeld dat het ingegane pensioen op dezelfde manier moest worden geïndexeerd. Voor SPV heeft deze wijziging geen gevolgen omdat in de praktijk al werd gehandeld conform nu in de WVPS is opgenomen.

BELEGGINGSPARAGRAAF

In deze paragraaf gaan we onder andere specifiek in op het beleggingsbeleid zoals dit gold in het boekjaar 2018 van SPV.

Terugblik economie en financiële markten

Sterke economische ontwikkelingen begin 2018 leiden tot verdere normalisatie van het monetaire beleid

Macro-economisch gezien was 2018 een goed jaar, de wereldwijde economie groeide naar verwachting met circa 3,7%. Vooral de Amerikaanse economie stond er goed voor. De inflatie schommelde in de Verenigde Staten rond de doelstelling van de Amerikaanse centrale bank. In de eurozone liep de inflatie op, maar bleef per saldo gematigd. De doelstelling is een inflatie onder de 2%. Centrale banken, onder aanvoering van de Amerikaanse centrale bank (Fed), gingen verder met het normaliseren van het monetaire beleid. De Fed verhoogde de beleidsrente in totaal vier keer met 0,25-procentpunten. Het rentetarief bedraagt per eind december 2,5%. Daarnaast verkleinde de Fed de omvang van de balans. De Europese Centrale Bank (ECB) voerde in 2018 nog steeds een ruim monetair beleid. Wel werd de omvang van het opkoopprogramma voor obligaties teruggebracht en werd eind 2018 aangegeven dat begin 2019 de ECB helemaal stopt met dit opkoopprogramma. Obligaties die aflopen, worden wel herbelegd.

De economische groei is over het hoogtepunt heen

In de tweede helft van 2018 werd duidelijk dat de wereldwijde economische groei over het hoogtepunt heen is. Diverse vertrouwensindicatoren duiden op een lager groeitempo in 2019. Vooral in de eurozone is sprake van een terugval van de economische groei. De Duitse economie haperde in het derde kwartaal en in Italië was zelfs sprake van een lichte krimp. Ook in de Verenigde Staten en China zwakt de economische groei af. In de Verenigde Staten loopt het gunstige effect van de fiscale en begrotingsstimulansen ten einde. De gevolgen van dit beleid zijn vooral in de rentegevoelige sectoren, zoals de huizenmarkt, voelbaar. De inflatie zal naar verwachting afzakken in 2019, mede doordat de olieprijs fors is gedaald in het laatste kwartaal van 2018.

Diverse politieke risico's compliceren de beleggingsomgeving

Gedurende 2018 overschaduwden tal van risico's de macro-economische ontwikkelingen. Handelsconflicten tussen de Verenigde Staten en diverse andere regio's laaiden regelmatig op. Vooral het conflict tussen de Verenigde Staten en China dreigde te escaleren. Over en weer werden importtarieven ingevoerd. Hierover zijn de landen met elkaar in gesprek, maar een structurele oplossing is nog niet bereikt. In Europa stonden de naderende brexit en de Italiaanse begrotingsdiscussie centraal. Er lag eind 2018 nog steeds geen goedgekeurd brexit-akkoord, terwijl het moment van uittreding gepland was voor eind maart 2019 (NB Inmiddels is de brexit-datum uitgesteld tot uiterlijk 31 oktober 2019). De Italiaanse regering ging de confrontatie aan met de Europese Commissie door de Europese begrotingsregels te overtreden. Ondertussen is er een compromis bereikt, maar de overheidsfinanciën van Italië blijven zorgwekkend. Dit geldt echter voor meer landen in de eurozone, waaronder Frankrijk.

Gevoerd beleid

De belangrijkste thema's en de ontwikkelingen op het gebied van balans- en portefeuillebeheer in 2018 waren als volgt.

ALM-studie

In 2018 heeft SPV een ALM-studie uitgevoerd met als doelstelling het strategische beleggingsbeleid te herijken. Een belangrijk uitgangspunt is de risicohouding. In de risicohoudingsessie in april 2018 is met het bestuur gekeken naar voorkeuren ten aanzien van ambitie, zekerheid en kosten. De belangrijkste conclusie uit deze sessie is dat de risicohouding niet is veranderd. Daarnaast is de risicohouding verder uitgewerkt door het relatieve belang van risicomaatstaven ten aanzien van opbouw, indexatie en aanspraken vast te stellen.

De onderzoeksvraag in de ALM-studie was gericht op het wijzigen van de beleggingsmix op het niveau van risicobronnen rendement, rente en inflatie. Daarnaast is de impact van het wijzigen van het huidige renteafdeckingsbeleid onderzocht. De uitkomst van de ALM-studie was dat een verhoging van de risicobron aandelen/kredietrisico (rendement) tot een verhoging van het verwacht rendement leidt, maar ook een hoger risico oplevert. Verhoging van het strategisch risicoprofiel is echter wettelijk niet toegestaan, omdat SPV in onderdekking verkeert. Ook heeft de ALM-studie tot de conclusie geleid dat verhoging van de inflatiegevoelige portefeuille tot een verbetering van het risicorendementsprofiel leidt. Tenslotte is in de ALM-studie geconcludeerd dat een dynamische rentehedge toegevoegde waarde heeft. SPV ziet hierin de bevestiging voor het vastgestelde raamwerk voor de renteafdekking die input vormt voor een periodieke discussie in de beleggingsadviescommissie over de gewenste mate van renteafdekking. Het strategisch renteafdeckingsbeleid is herbevestigd op 57% afdekking van het risico van de verplichtingen op basis van UFR rente.

De uitkomst uit de ALM-studie heeft als uitgangspunt van de portefeuilleconstructiestudie ('PC-studie') gediend. Het doel van de PC-studie is een efficiënte portefeuille samen te stellen waarbij het risicorendementsprofiel ten opzichte van ALM-portefeuille verbetert en die tevens recht doet aan de ambitie en risicohouding van SPV. Hierbij wordt rekening gehouden met verschillende economische scenario's. Mede op basis van de PC-studie heeft SPV gekozen voor een hogere allocatie naar vastgoed en hypotheek ten koste van die naar staatsobligaties in de strategische portefeuille. Gedurende 2019 zal de nieuwe strategische portefeuille worden geïmplementeerd.

Evaluatie beleggingscategorieën

Vooruitlopend op de ALM-studie is het volledige universum van beleggingscategorieën opnieuw beoordeeld door SPV. Op basis van de investment beliefs zijn de categorieën hedge funds en private equity uitgesloten, infrastructuur en indexleningen zijn meegenomen in de PC-studie, alsmede de beleggingscategorieën waarin reeds belegd wordt door SPV. Bij de evaluatie van de categorie grondstoffen zijn ook de ESG aspecten hierbij meegenomen.

Aanpassingen portefeuille

Halverwege 2018 heeft SPV, na negatieve ontwikkelingen bij de toenmalige manager en resultaten, besloten om de beleggingscategorie schuld papier uit opkomende landen in harde valuta (EMD HC) passief te laten beheren. De passieve invulling sluit aan bij de investment beliefs van SPV waarbij de voorkeur uitgaat naar een passieve, indien actief beheer geen toegevoegde waarde heeft, en kostenefficiënte oplossing. Eind 2018, toen de mogelijkheid zich voordeed, heeft SPV gekozen voor een andere fondsstructuur voor de passieve invulling van aandelen wereld bij dezelfde vermogensbeheerder. De voordelen van deze nieuwe fondsstructuur zijn een uitgebreider ESG beleid, stringenter fondsvoorwaarden, betere transparantie, stringenter voorwaarden voor securities lending en een jaarlijks hoger verwacht rendement door gunstigere belastingregeling aangezien dit een Europees in plaats van Amerikaans fonds betreft. In 2018 is SPV ook gebruik gaan maken van Overlay Fondsen (OF) in plaats van het Liability Overlay Fonds (CLOF) van Achmea Investment Management. De OF en het CLOF hebben als doel om het renterisico van de technische voorziening af te dekken. Het voordeel van de OF is dat hiermee specifiek kan worden afgedekt op de verplichtingenstructuur van SPV.

Aanpassing valutahedge

In 2018 heeft SPV het valuta afdekkingbeleid geëvalueerd en naar aanleiding daarvan aangepast. SPV heeft besloten om met ingang van 2019 te stoppen met de proxy afdekking op aandelen opkomende markten (afdekking van opkomende landen valuta's via de USD). Voornaamste redenen hiervoor zijn complexiteit van het beleid en gevoeligheid in staartrisico's (kans op dubbel verlies bij depreciatie van opkomende landen valuta's en appreciatie van de USD). Om de afdekking van het valutarisico op peil te houden is de proxy afdekking vervangen door een directe afdekking van de HKD binnen de aandelenportefeuille.

Brexit

Oorspronkelijk werd verwacht dat eind maart 2019 het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie (EU) zou verlaten. Gezien de onzekerheden over de wijze waarop dit plaats gaat vinden, heeft SPV in 2018 onderzocht wat de impact hiervan zou kunnen zijn in het ergste geval, namelijk in geval van een harde ("no-deal") Brexit. De verwachting is dat een harde Brexit gepaard zal gaan met grote volatiliteit op de financiële markten en dat, met name, de Britse Pond en Britse aandelenmarkt hierdoor geraakt zullen worden. Op basis van het valutabeleid van SPV, wordt het risico op de Britse pond grotendeels afgedekt. Daarnaast is de directe blootstelling aan Britse beleggingen in de beleggingsportefeuille beperkt. Ook is in 2018 een start gemaakt om contracten met Britse vermogensbeheerders en tegenpartijen voor derivatentransacties aan te passen. Inmiddels zijn deze aanpassingen verwerkt, zodat SPV, ook na een harde brexit, transacties kan blijven uitvoeren met deze contractpartijen.

Portefeuillewaarde

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000.000	2018		2017	
	Bedrag	Percentage	Bedrag	Percentage
Aandelen	97,2	34,3%	112,5	39,6%
Vastrentende waarden	142,4	50,2%	138,6	48,7%
Vastgoed	28,8	10,2%	13,9	4,9%
Grondstoffen	15,3	5,3%	19,3	6,8%
Totaal	283,7	100%	284,3	100%
Waarde rentehedge (OF)*	76,3		74,7	
Waarde valutahedge	-0,3		0,9	
Totaal inclusief hedgeportefeuilles	359,7		359,9	

*OF staat voor Overlay Fondsen, de fondsen waarmee SPV onder andere gedeeltelijk het renterisico afdekt.

Rendementen

Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende categorieën waarin door SPV wordt belegd.

	2018		2017	
	Portefeuille	Benchmark	Portefeuille	Benchmark
Aandelen	-7,5%	-5,5%	11,1%	10,0%
Vastrentende waarden	-0,8%	-0,4%	2,0%	1,8%
Vastgoed	10,6%	14,4%	10,9%	12,4%
Grondstoffen	-12,9%	-18,3%	6,2%	2,4%
Totaal	-3,2%	-2,2%	6,1%	5,4%
Totaal inclusief rente- en valutahedge	-1,5%	-	4,1%	-

Afdekking renterisico

Het renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. SPV beheerst dit risico door te beleggen in vastrentende waarden (staatsobligaties, niet-staatsobligaties, hypotheke) en Overlay Fondsen. SPV dekt 57% van het renterisico op basis van de (UFR) rekenrente af.

In 2018 daalde de 30-jaars swaprente van 1,50% naar 1,38%. Ook op andere looptijden is de swaprente met ongeveer 0,12% gedaald. SPV dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentedaling een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde toenam dan de waarde van de beleggingen.

Afdekking valutarisico

SPV belegt in verschillende beleggingen die in buitenlandse valuta genoteerd zijn. Hierdoor loopt het SPV valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. Belangrijke buitenlandse valuta waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Japanse yen, Hong Kong dollar en het Britse pond. Het valutarisico van deze valuta wordt binnen de categorie aandelen voor 75% afgedekt naar de euro. Andere valuta's worden niet afgedekt. Voor de beleggingscategorieën high yield obligaties en obligaties in opkomende markten (in harde valuta) wordt het valutarisico volledig afgedekt.

Per saldo droeg de valuta afdekking negatief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2018. De Amerikaanse dollar en Japanse yen stegen met respectievelijk ongeveer 5% en 7% ten opzichte van de euro. Het Britse pond daalde daarentegen met ongeveer 1%. De stijging van de Amerikaanse dollar was bepalend voor het resultaat van de valuta afdekking, omdat dit de grootste valutapositie is.

Strategisch Risico en Allocatie Management (SRAM)

Gedurende 2018 heeft SPV een dynamische asset allocatie uitgevoerd (SRAM). De doelstelling hiervan is het verbeteren van het rendement-/risicoprofiel van de (statische) strategische asset allocatie door in te spelen op kansen en risico's.

Gedurende 2018 werden aandelen opkomende markten overwogen ten koste van staatsobligaties euro. Wereldwijd stonden aandelenmarkten fors onder druk, terwijl veilige staatsobligaties profiteerden van de toegenomen vraag naar veilige beleggingen. Deze positionering droeg dan ook negatief bij aan het resultaat. Vanaf april zijn obligaties opkomende markten in lokale valuta (EMD LC) overwogen ten koste van high yield obligaties. Deze positionering had een neutrale bijdrage. De totale bijdrage van het SRAM-beleid aan het resultaat over 2018 bedroeg -0,22%.

Vastrentende waarden

Euro Staatsobligaties

Italiaanse staatsobligaties waren het zwarte schaap in de eurozone. De totaalrendementen op de meeste euro-staatsobligaties waren positief, maar wel laag. Uitzondering waren de Italiaanse staatsobligaties. De Italiaanse regering bestaande uit de Vijfsterrenpartij en Lega zocht de confrontatie met de Europese Commissie. Er werd een begroting ingediend die tegen eerder gemaakte afspraken inging. Hierdoor liep de Italiaanse rente fors op. In december is een compromis gesloten en herstelden Italiaanse staatsobligaties enigszins. Andere perifere landen, zoals Spanje, werden niet geraakt door de Italiaanse onrust en eindigden het jaar in de plus. De staatsobligaties van de veilige landen profiteerden van de politieke onrust in de eurozone. De Duitse kapitaalmarktrente bleef laag en daalde ten opzichte van het begin van het jaar. Ondanks de lage rente bedroeg het totaalrendement op Duitse staatsobligaties meer dan 2%. De portefeuille behaalde een rendement van 1,6%, hetgeen praktisch gelijk was aan het benchmarkrendement.

Bedrijfsobligaties

Investment grade bedrijfsobligaties genoteerd in euro's noteerden een min, de risico-opslagen stegen gedurende het jaar. Onder andere de onrust in Italië en de afzwakkende economische groei (verwachtingen) in het vierde kwartaal zorgden hiervoor. Daarnaast stopt de ECB met ingang van 2019 met het opkoopprogramma. De veiligere subcategorieën van de non-sovereign benchmark, sub sovereign en collateralised, noteerden marginale plussen. In de portefeuille werd het afgelopen jaar qua risico over het algemeen een neutrale of licht overwogen positie aangehouden, hiermee werd geen waarde toegevoegd. Echter door titelselectie werd wel veel waarde toegevoegd, met name binnen de sectoren banken, verzekeraars en energiebedrijven. De portefeuille behaalde met een rendement van -0,1% versus een benchmarkrendement van -0,4% een outperformance van 0,3%.

Hypotheke

Er is in deze tijd van lage (risicovrije)rente op obligaties een zoektocht naar alternatieve 'veilige havens'. Het beleggen in Nederlandse hypotheke is hierop een antwoord. Dit wordt onderbouwd door het gunstige macro-economische klimaat, de dalende werkloosheid, de geprognosticeerde stijging van woningprijzen, alsmede de lage defaults op woning hypotheke en de aantrekkelijke marge en de relatief lage kapitaalrisico voor pensioenfondsen. Net als in 2017 was in 2018 de hypotheekomzet hoog. Dit is vooral te verklaren door de hoogte van de gemiddelde hypotheeksom. In 2018 steeg bij woningverkoop de vierkante meterprijs gemiddeld met 8,6%. Het aantal transacties daalde in 2018 doordat er minder woningen te koop werden aangeboden. Ook stonden in het vierde kwartaal van 2018 huizen langer te koop dan de afgelopen jaren. Dit lijkt een signaal te zijn dat de huizenmarkt aan het afkoelen is. De risico-opslagen zijn over heel 2018 gemiddeld met 6 basispunten toegenomen. Dit komt doordat de risico-opslagen voor de kortere looptijden zijn toegenomen. Voor de langere looptijden zijn de opslagen iets afgenomen. Hypotheekrentes waren gemiddeld aan het begin en het eind van 2018 vrijwel gelijk.

SPV belegt in hypotheke door middel van het participeren in het PVF Hypotheek fonds. Deze portefeuille behaalde in 2018 een rendement van 1,1%, een underperformance van 2,0% ten opzichte van de, door SPV gehanteerde, benchmark voor hypotheke.

High Yield

Wereldwijde bedrijfsobligaties met een lage kredietwaardigheid (zgn. high yield) behaalden een rendement van -3,5% in 2018. Risico-opslagen stegen in het afgelopen jaar met ruim 2%. Europese high yield obligaties lieten een slechter rendement zien dan de Amerikaanse. Het stoppen van het opkopen van obligaties door de ECB en de afzwakkende economische groei zorgden over de hele linie voor uitlopende risico-opslagen. In de Verenigde Staten was de slechte performance vooral te wijten aan energieproducenten die door de dalende olieprijs hun risico-opslagen hard zagen oplopen en een negatief rendement van ruim 6% noteerden.

Het rendement op de portefeuille bedroeg -4,1% over 2018, 0,6% beter dan de benchmark die een rendement behaalde van -4,7%.

Schulden opkomende markten

Schuld papier uit opkomende landen in harde valuta (EMD HC) had een slecht jaar. Het totaalrendement van deze categorie was -7% (in €). De stijgende Amerikaanse rente had een belangrijke negatieve bijdrage aan het rendement. Daarnaast zagen opkomende landen door de hogere Amerikaanse rente hun financieringslasten in dollars toenemen. De risico-opslag steeg hierdoor met ruim 1%. Het rendement in euro is een stuk lager dan het rendement in Amerikaanse dollars doordat de euro onder druk stond ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

Schuld papier uit opkomende landen in lokale valuta (EMD LC) stond halverwege het jaar sterk onder druk door de economische en financiële problemen in Turkije en Argentinië. Vooral de Turkse lira stond onder druk. De laatste maanden is herstel zichtbaar, waardoor een gedeelte van het opgelopen verlies is goedge maakt. Uiteindelijk verloren de valuta's circa 5% van hun waarde ten opzichte van de euro.

In totaal behaalde de portefeuille obligaties opkomende markten (HC en LC) een rendement van -4,5% over 2018, hetgeen een underperformance betekende van 1,8% ten opzichte van het benchmarkrendement. De underperformance werd veroorzaakt door de posities van de managers EMD LC.

Per saldo heeft de vastrentende waarden portefeuille met een rendement van -0,8% versus een benchmarkrendement van -0,4% een underperformance van 0,4% behaald.

Aandelen

Wereldwijde aandelenmarkten hadden een slecht jaar. De afbouw van het ruime monetaire beleid en het afnemende economische momentum drukten op het sentiment. Ondanks de sterk opgelopen bedrijfswinsten werden de winstvooruitzichten juist neerwaarts bijgesteld. Alle regio's eindigden in de min. Op sectorniveau waren er nog wel positieve rendementen. Vooral de meer defensieve sectoren als nutsbedrijven en gezondheidszorg deden het relatief goed, in tegenstelling tot de meer cyclische sectoren. Dit is ook terug te zien in de rendementen van de factoren. Zo deden de defensievere factoren lage volatiliteit en kwaliteit het minder slecht dan de brede aandelenindex. De factor momentum deed het zelfs het minst slecht, ondanks diverse trendbreuken gedurende het jaar.

De aandelenportefeuille van SPV heeft in 2018 een rendement behaald van -7,5%. De benchmark haalde een rendement van -5,5%, waardoor een underperformance van -2,0% werd behaald. Deze underperformance werd veroorzaakt door het multi factor wereldwijde aandelenfonds waarin wordt belegd.

Grondstoffen

Het jaar 2018 begon goed voor grondstoffen, want er werd over de eerste negen maanden van het jaar een rendement van bijna 8% behaald. In het vierde kwartaal gingen de grondstofprijzen mee in het negatieve marktsentiment, waardoor er bijna 25% verloren is gegaan. Uiteindelijk sloot de benchmark het jaar 18% lager af dan het niveau waarop het jaar begon. Het grondstoffenfonds waarin SPV belegd, deed het beter dan de benchmark en wist het verlies te beperken tot minder dan 13%. Helaas is dit nog steeds een groot verlies.

De belangrijkste drivers van performance in 2018 waren ruwe olie en aardgas. De actieve strategieën waar het fonds in belegd is, hebben waarde toegevoegd ten opzichte van de benchmark. Deze rendementen ontstonden door selectie, curve positionering en het eerder doorrollen van de futurecontracten.

De grondstoffenportefeuille van SPV heeft in 2018 een rendement behaald van -12,9%. De benchmark haalde een rendement van -18,3%, waardoor een outperformance van 5,4% werd behaald.

Vastgoed

De Nederlandse vastgoedmarkt presteerde in 2018 opnieuw sterk. Dit kwam vooral door waardeinstijgingen van woningen en kantoren. De belangstelling van buitenlandse beleggers voor Nederlands vastgoed bleef onverminderd hoog. Zowel in de sectoren woningen, winkels als kantoren werden grote portefeuilles aangekocht door buitenlandse beleggers. Dit droeg bij aan het hoge rendement van vastgoed in Nederland.

De belangrijkste ontwikkelingen in 2018 per sector waren als volgt:

- 1 Woningen: de koopwoningenmarkt zette in 2018 de positieve trend door. De waarde van koopwoningen steeg sterk, vooral in de Randstad. Het toegenomen consumentenvertrouwen en de lage hypotheekrente ondersteunden de vraag naar koopwoningen. Daarnaast is er door de beperkte ontwikkeling van woningen in de afgelopen jaren krapte op de woningmarkt ontstaan. Dit heeft ook een positief effect op de beleggershuurwoningenmarkt. De huren stegen en de bezettingsgraad van huurwoningen is hoog. Door een gebrek aan capaciteit is de nieuwbouw van woningen onvoldoende om te voldoen aan de vraag.

- 1 Winkels: in 2018 zette de tweedeling van de winkelmarkt zich door. De waarde van winkels op A-locaties is relatief stabiel. Op B en C-locaties staan de huren en de waarde van de winkels onder druk. Ook de leegstand neemt in dit segment toe. Het consumentengedrag verandert mede onder invloed van online winkelen en spitst zich toe op het "belevingswinkelen" en "gemakswinkelen". Belevingswinkelen gebeurt vooral in grote steden waarbij winkelen onderdeel uit maakt van 'een dagje uit'. Gemakswinkelen richt zich op wijkwinkelcentra. Waarbij het gemak om de dagelijkse boodschappen te kunnen doen voorop staat. Echter, door het toegenomen consumentenvertrouwen stijgt de omzet in veel sectoren binnen de winkelmarkt. Door de hoge kwaliteit van institutionele winkelportefeuilles zijn de afwaarderingen in 2017 zeer beperkt gebleven en werden door de huurinkomsten per saldo positieve rendementen behaald.
- 1 Kantoren: Ook in de kantorensector is er sprake van een tweedeling. In de grote vier steden is door de economische groei veel vraag naar kantoorruimte. Een voorbeeld hiervan is de Zuid-as in Amsterdam waar de waarde van kantoren in 2018 sterk steeg. Daarnaast zijn er ook segmenten in de markt waar door het grote aanbod veel leegstand is. Dit zorgt voor aanhoudende druk op de kantorenmarkt.

De vastgoedportefeuille presteerde met 10,6% slechter dan de benchmark, die een rendement behaalde van 14,4%.

Verantwoord beleggen beleid

SPV vindt maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk en wenst te voldoen aan wet- en regelgeving. SPV heeft als doelstelling om bedrijven die betrokken zijn bij productie en distributie van controversiële wapens en ondernemingen of die als schender worden aangemerkt van de VN Global Compact principes (mensenrechten, arbeidsnormen, corruptie en milieu) uit te sluiten. Omdat SPV in de meeste gevallen belegt via beleggingsfondsen, is dit niet altijd mogelijk. Bij de selectie van beleggingsfondsen wordt hier nadrukkelijk rekening mee gehouden. Bovendien houdt SPV de ontwikkeling van het ESG beleid binnen de fondsen nadrukkelijk in de gaten en vervangt een fonds in geval van een beter alternatief. Zo belegt SPV in fondsen die transparant zijn. Alle managers hebben de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend. Dit betekent dat de asset managers in hun bedrijfsvoering en processen rekening houden met ESG-principes en daarover rapporteren.

SPV heeft als doelstelling het beleggen op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame manier. Ter uitvoering hiervan kunnen de volgende instrumenten worden ingezet: engagement (aangaan van dialoog met ondernemingen), corporate governance (stemmen op aandeelhoudersvergaderingen) uitsluitingen (toepassen van een uitsluitingsbeleid) en het integreren van duurzaamheidsinformatie in de beleggingsprocessen (ESG integratie).

SPV belegt in een aantal beleggingsfondsen waarop een uitsluitingsbeleid van toepassing is. Uitsluitingen worden vormgegeven vanuit een maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van de vermogensbeheerders Achmea Investment Management, Robeco en BlackRock. Het uitsluitingsbeleid van deze vermogensbeheerders betreft producenten van controversiële wapens als ook schenders van VN Global Compact principes. Dit uitsluitingsbeleid wordt toegepast op het Achmea IM EMU Staatsobligaties Fonds, het Achmea IM Euro Investment Grade Credits Fonds en het Achmea IM Wereldwijd High Yield Fonds en de BlackRock aandelenfondsen waarin SPV belegt. In de wereldwijde aandelenfondsen van Robeco worden alleen producenten van controversiële wapens uitgesloten. Voor de aandelenfondsen geldt daarnaast dat de vermogensbeheerders een stembeleid en engagementbeleid toepassen.

Het meenemen van duurzaamheidsinformatie in het beleggingsproces wordt ESG-integratie genoemd (ESG staat voor Ecologische, Sociale en Goed bestuur). ESG-integratie wordt door Achmea IM toegepast op het Achmea IM EMU Staatsobligaties Fonds en het Achmea IM Euro Investment Grade Credits Fonds. Ook wordt ESG-integratie toegepast in de aandelenfondsen van Robeco waarin SPV belegt. Daarnaast belegt SPV via beleggingsfondsen in staatsobligaties van opkomende landen. De aangestelde vermogensbeheerders hebben het VN Global Compact ondertekend en laten hiermee zien dat het ESG en de wensen van SPV serieus neemt. Door ESG te integreren in de beleggingsprocessen levert dit een portefeuille die grotendeels voldoet aan ESG-principes.

SPV heeft de definitieve verklaring van het IMVB-convenant niet ondertekend omdat de implementatie, met de bijkomende kosten ondermeer in verband met rapportageverplichtingen, volgens SPV niet in verhouding staat tot de omvang, aard, schaal en complexiteit van de werkzaamheden van SPV. Dat betekent geen formele naleving van de afspraken die in het convenant zijn opgenomen, maar SPV zal het IMVB-convenant wel als uitgangspunt gebruiken voor de invulling van haar ESG beleid.

Vooruitblik economie en financiële markten 2019

Monetair beleid: onzekerheid over richting

Door de financiële crisis zijn de centrale banken van de grootste economieën op grote schaal begonnen met onconventioneel beleid om de economie te ondersteunen. Aan het begin van 2018 leek de economie er klaar voor om het beleid langzaam te kunnen normaliseren. De economische groei en de vertrouwenscijfers waren hoog. In de loop van 2018 is dit beeld echter veranderd. De economische groei lijkt nu vrijwel overal over zijn top heen. Daarnaast zijn de vertrouwenscijfers vooral in Europa en China gedaald. Hierdoor is het onzeker in hoeverre de Fed en de ECB verder kunnen gaan met normalisatie van het beleid zonder de economie te schaden. Fed-voorzitter Powell heeft eind december al gezegd scherp naar economische data te kijken bij een eventuele beslissing om de rente verder te verhogen. In Europa heeft Draghi aangekondigd dat de rente in ieder geval niet voor de zomer van 2019 zal worden verhoogd.

De afzwakkende vertrouwenscijfers, voor zowel consumenten als producenten, in Europa en China duiden op een lagere groei van de economie. Dit maakt deze economieën extra kwetsbaar voor verdere escalatie van het handelsconflict tussen Amerika en China. In Europa hangen daarnaast de Italiaanse en Franse begrotingsperikelen en de Brexit als risico's boven de markt.

Financiële markten en risico's

De verwachte middellange termijn-rendementen voor de meeste beleggingscategorieën zijn laag. De laag-risicobeleggingen leveren naar verwachting een zeer laag of zelfs negatief rendement op. Door de daling van de meeste risicovolle categorieën in 2018 zijn deze nu aantrekkelijker gewaardeerd, waardoor het verwachte rendement iets is toegenomen. Bij wereldwijd high yield zijn de risico-opslagen in het afgelopen jaar gestegen en liggen deze nu meer in lijn met het lange termijn-gemiddelde. Beleggingen uit de opkomende landen in lokale valuta hebben nog steeds de voorkeur, zowel bij aandelen als bij obligaties (EMD LC). Tegenvallende macro-ontwikkelingen, een escalatie van het handelsconflict of een sneller dan verwachte normalisatie van het monetaire beleid vormen echter belangrijke risico's.

FINANCIËLE PARAGRAAF

In deze paragraaf gaan we nader in op de financiële positie van SPV in 2018.

Een belangrijke maatstaf van de financiële positie van SPV is de dekkingsgraad. De dekkingsgraad toont de verhouding tussen het aanwezige vermogen en de technische voorzieningen. Ultimo 2018 is de actuele dekkingsgraad gelijk aan 83,2%.

Dekkingsgraad

	31-12-2018	31-12-2017	31-12 2016	31-12 2015	31-12 2014
	%	%	%	%	%
Actuele dekkingsgraad	83,2	88,4	83,5	87,3	104,7
Beleidsdekkingsgraad	87,5	87,0	82,1	94,1	108,5
Reële dekkingsgraad	120,2	118,6	113,4	124,7	-
Vereiste dekkingsgraad	119,3	120,2	119,9	121,3	115,1
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,5	104,5	104,5	104,7	104,6

Minimaal vereist eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) is bepaald op basis van de in artikel 11 van het "Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfonds" omschreven formule. Per 31 december 2018 bedraagt het MVEV 19.661, ofwel 4,5% van de technische voorzieningen (2017: 18.423, ofwel 4,5%). De minimaal vereiste dekkingsgraad is derhalve gelijk aan 104,5%.

Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen (VEV) is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van SPV en is vastgesteld door toepassing van het standaardmodel van DNB. In de evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat SPV binnen één jaar onder een dekkingsgraad van 100% komt. Per 31 december 2018 bedraagt het VEV 83.758, ofwel 19,3% van de technische voorzieningen (2017: 82.427, ofwel 20,2%). De vereiste dekkingsgraad is derhalve gelijk aan 119,3%.

Uitkomst solvabiliteitstoets

Het eigen vermogen per 31 december 2018 bedraagt -72.844. Aangezien het eigen vermogen lager is dan het MVEV is sprake van een dekkingstekort.

Oordeel van de certificerend actuaris over de financiële positie

Bij de beoordeling van de financiële positie door de certificerend actuaris is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat SPV zal kunnen voldoen aan de verplichtingen aangegaan tot balansdatum. Daarbij wordt in aanmerking genomen het streven inzake voorwaardelijke toeslagen, zoals aan de actieven en niet-actieven gecommuniceerd en de in wet-regelgeving opgenomen criteria.

De financiële positie van SPV is naar de mening van de certificerend actuaris slecht, omdat sprake is van een dekkingstekort, hetgeen door het bestuur wordt onderschreven.

Actuariële analyse van het resultaat

De samenstelling van het resultaat over 2018 en 2017 blijkt uit het volgende overzicht (x € 1.000):

	2018	2017
Rendement en wijziging rentetermijnstructuur	-34.405	18.494
Financiering	-2.833	-3.017
Kosten	-468	-428
Uitkeringen	-8	-22
Kanssystemen	666	-283
Korting	3.096	5.825
Andere oorzaken	8.339	-
Overige mutaties	-	-49
Resultaat	<u>-25.613</u>	<u>20.520</u>

Resultaat op rendement en wijziging rentetermijnstructuur

Het resultaat op rendement en wijziging rentetermijnstructuur is gelijk aan de directe en indirecte beleggingsopbrengsten (-5.648, verminderd met de mutatie van de technische voorziening vanwege de wijziging van de marktrente gedurende het verslagjaar (28.800) en vermeerderd met de technisch benodigde interest (1.107), op basis van -0,26% éénjaarsrente per 31 december 2017. De beleggingsopbrengsten zijn verminderd met de kosten voor vermogensbeheer (-1.064).

Resultaat op financiering

Het resultaat op premies is het verschil tussen de ontvangen netto-premies (12.796) en het voor de jaarlijkse inkoop van pensioenaanspraken benodigde bedrag (-13.642). Van de bruto-premies wordt het volgende in mindering gebracht: - 1.536 voor kosten (12% van de feitelijke premie), -181 voor risicopremie arbeidsongeschiktheid en -270 voor risicopremie overlijden (risicokoopsom nabestaandenpensioen inclusief 0,5% van de feitelijke premie ter dekking van de risicokoopsom wezenpensioen).

Resultaat op kosten

Het resultaat op kosten bestaat enerzijds uit de vrijval uit en toevoeging aan de kostenvoorziening en de inhouding voor kosten op de bruto premies en anderzijds uit de werkelijke kosten volgens de rekening van baten en lasten.

Resultaat op uitkeringen

Het resultaat op uitkeringen bestaat uit het verschil tussen de daadwerkelijk gedane pensioenuitkeringen en afkopen en de vrijval uit de TV ten behoeve van deze uitkeringen en afkopen. Het resultaat op uitkeringen bedraagt -8.

Resultaat op kanssystemen

Dit resultaat wordt veroorzaakt door een resultaat van 385 op sterfte en een resultaat van 281 op arbeidsongeschiktheid.

Korting

Het kortingsbesluit heeft geleid tot een positieve bijdrage van 3.096.

Wijziging overlevingsgrondslagen

Dit resultaat betreft de overgang op Prognosetafel AG2018 van 7.581, de toepassing van een nieuwe fondsspecifieke ervaringssterfte van 713 en overige mutaties van 45, totaal een positief resultaat van 8.339.

Premie

De in 2018 feitelijk door de deelnemers betaalde premie is aangewend voor de inkoop van pensioenen, alsmede voor het verzekeren van een overlijdensdekking en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. De premie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is alleen van toepassing op deelnemers die gekozen hebben voor de verzekering hiervan. De hoogte van de ingekochte en verzekerde pensioenen is bepaald met de door het bestuur voor 2018 vastgestelde inkooptarieven.

De kostendeekkende premie is bepaald als de premie die actuarieel benodigd is ter dekking van de in 2018 ingekochte onvoorwaardelijke pensioenen, solvabiliteitsmarge en de gemaakt uitvoeringskosten. De feitelijk betaalde premie bedroeg in 2018 meer dan de gedempte kostendeekkende premie, maar minder dan de kostendeekkende premie op marktwaarde.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
De kostendeekkende, gedempte kostendeekkende en feitelijke premie volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling (artikel 125) zijn als volgt:		
Kostendeekkende premie	18.957	18.602
Gedempte kostendeekkende premie	9.211	8.797
Feitelijke premie	12.796	12.375

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Inkoop jaaropbouw pensioen	14.051	13.855
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.918	2.837
Component voor administratiekosten	1.595	1.509
Risicopremie	393	401
	<u>18.957</u>	<u>18.602</u>

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Inkoop jaaropbouw pensioen	5.030	4.791
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.077	1.014
Component voor administratiekosten	1.595	1.509
Voorwaardelijke onderdelen	1.205	1.179
Risicopremie	304	304
	<u>9.211</u>	<u>8.797</u>

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Inkoop onvoorwaardelijke aanspraken	10.867	10.846
Risicokoopsom overlijden	212	225
Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid	181	179
Kosten boekjaar	1.536	1.485
	<u>12.796</u>	<u>12.735</u>

De samenstelling van de feitelijke premie is bepaald op basis van een indicatieve/benaderde uitsplitsing.

Kostentransparantie

Pensioenuitvoeringskosten

Onderstaand zijn de kosten voor pensioenbeheer opgenomen. Volgens aanbevelingen van de Pensioenfederatie (gebaseerd op aantal deelnemers exclusief gewezen deelnemers) bedragen de kosten per deelnemer € 589 en volgens aanbevelingen van AFM (gebaseerd op totaal aantal deelnemers) € 414.

(Bedragen x €1.000)	2018	2017
Administratiekosten	1.044	957
Adviseurs- en controlekosten	184	200
Kosten bestuur en verantwoordingsorgaan	290	270
Overige diverse kosten	220	221
Totale pensioenuitvoeringskosten	1.738	1.648
	31-12-2018	31-12-2017
Deelnemers	2.454	2.369
Gewezen deelnemers	1.243	1.192
Pensioengerechtigden	497	486
	4.194	4.047
(Bedragen x €1)	2018	2017
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer		
-exclusief gewezen deelnemers	€ 589	€ 577
-inclusief gewezen deelnemers	€ 414	€ 407

Beheerskosten vermogensbeheer

Samenvatting

De totale kosten vermogensbeheer zijn gestegen van € 2,2 miljoen in 2017 naar € 2,3 miljoen in 2018. Uitgedrukt in procenten ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen zijn de kosten vermogensbeheer (incl. transactiekosten) gestegen van 0,63% in 2017 naar 0,64% in 2018. Deze stijging van de kosten wordt vooral veroorzaakt door een stijging van de transactiekosten van 0,10% in 2017 naar 0,17% in 2018. Daarnaast zijn de beheerkosten gedaald van 0,52% in 2017 naar 0,47% in 2018. Deze daling was het gevolg van de gedaalde performance gerelateerde kosten, deze namen af van € 0,4 miljoen in 2017 naar € 0,1 miljoen* in 2018.

*De performance gerelateerde kosten 2018 in de J402 waren een schatting, aangezien de definitieve kosten nog niet beschikbaar waren op het moment van samenstellen van de J402. Inmiddels is bekend dat de performance gerelateerde kosten op nul uitkwamen over 2018. Het kosten percentage (excl. transactiekosten) zou daarmee zijn uitgekomen op 0,44% en inclusief transactiekosten 0,61%.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale kosten vermogensbeheer in 2018 en 2017:

	2018	2017
Gemiddeld belegd vermogen	€ 363,3 miljoen	345,2 miljoen
Totale kosten (exclusief transactiekosten)	€ 1,7 miljoen	€ 1,8 miljoen
Totale kosten (inclusief transactiekosten)	€ 2,3 miljoen	€ 2,2 miljoen
Kosten % (exclusief transactiekosten)	0,47%	0,52%
Kosten % (inclusief transactiekosten)	0,64%	0,63%

De totale kosten vermogensbeheer in voorgaande tabel zijn identiek aan de kosten die worden gerapporteerd aan DNB (jaarstaat J402). Bij het transparant maken van de kosten vermogensbeheer 2018 zijn de aanbevelingen en definities van de Pensioenfederatie in acht genomen. Dat wil zeggen dat de cijfers zijn gebaseerd op werkelijke kosten (indien aanwezig), hetzij een resultaat zijn van schattingen welke qua methodiek minimaal voldoen aan de vereisten van de Pensioenfederatie.

De kosten vermogensbeheer zijn te onderscheiden naar de kostencomponenten: beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten.

Transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om de effectentransactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn veelal op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er bijvoorbeeld bij transacties in de categorie vastrentende waarden niet separaat kosten in rekening worden gebracht, maar deze zich uiten in het verschil tussen de bied- en laatprijs.

De kosten omvatten naast de kosten, zoals gerapporteerd in de staat van baten en lasten, ook een uitsplitsing van de 'onzichtbare kosten' voor beheer van onderliggende beleggingsfondsen, waarvan de kosten zijn verwerkt in het beleggingsrendement, en de schatting van de kosten van de individuele transacties. In de staat van baten en lasten worden alleen (directe) kosten getoond die SPV op factuurbasis betaalt, waardoor deze cijfers niet aansluiten.

De volgende paragrafen gaan dieper in op de kosten over het afgelopen jaar 2018, waarbij een vergelijking wordt gemaakt ten opzichte van 2017. Hierbij wordt ook meer inzicht gegeven in factoren die de hoogte van de kosten in belangrijke mate beïnvloeden.

Vergelijking kosten 2018 en 2017

Onderstaande tabellen geven een overzicht per beleggingscategorie van de totale kosten voor het vermogensbeheer over 2018 en 2017 uitgesplitst naar beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten. Vanaf 2018 worden bij transactiekosten de kosten voor aan- en verkoop van participaties in beleggingsfondsen apart vermeld.

Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2018

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten (waarvan aan- en verkoopkosten)	Totaal
Vastrentende waarden	376,3	-	296,8 (91,8)	673,1
Aandelen	153,8	-	72,2 (41,8)	226,0
Vastgoed	109,5	-	106,6 (54,8)	216,1
Grondstoffen	26,7	-	49,0 (0,0)	75,7
Overige beleggingen	0,5	-	0,4 (0,0)	0,9
Derivaten	192,3	-	100,4 (2,0)	292,7
Overige vermogensbeheerkosten	723,4	104,1	-	827,5
Totaal	1.582,5	104,1	625,4 (190,4)	2.312,0

Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2017

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten	Totaal
Vastrentende waarden	345,9	-	122,4	468,3
Aandelen	158,0	-	149,7	307,7
Vastgoed	81,8	-	-	81,8
Grondstoffen	21,1	-	42,2	63,3
Overige beleggingen	0,6	-	0,3	0,9
Derivaten	122,8	-	39,5	162,3
Overige vermogensbeheerkosten	682,3	395,8	-	1.078,1
Totaal	1.412,5	395,8	354,1	2.162,4

Inzicht in beheerkosten

Er zijn meerdere factoren die van invloed zijn op de hoogte van kosten. Onderstaand wordt een algemene beschouwing gegeven op factoren die in belangrijke mate impact hebben op de kosten.

Beleggingsmix

Het type belegging is in belangrijke mate bepalend voor de omvang van de beheerkosten. De belangrijkste drivers tussen verschillende type beleggingen zijn afwegingen tussen zakelijke waarden en vastrentende waarden, liquide versus illiquide beleggingen, traditionele versus alternatieve beleggingen en beleggingen in ontwikkelde markten versus opkomende markten. Bepaalde categorieën zijn weliswaar duurder, maar zijn geselecteerd omdat ze naar verwachting bijdragen aan een betere rendement-risicoverhouding van de totale beleggingsportefeuille.

Schaalgrootte

Wanneer er door SPV of door de fiduciaire beheerder schaalvoordelen behaald kunnen worden vallen de kosten doorgaans lager uit.

Actief / passief beleggen

Bij actief beheer krijgt de manager de doelstelling mee om de relevante benchmark te verslaan, wat een hoger verwacht rendement betekent. Hiertegenover staan hogere kosten omdat er veel tijd en energie gestoken wordt in onder andere het beleggingsproces, research en analisten.

Bij de keuze tussen actief en passief beheer accepteert SPV een hoger kostenniveau wanneer het verwachte extra rendement de hogere kosten en het (beperkt) hogere risico meer dan compenseert. SPV belegt overwegend actief, wat leidt tot een hoger kostenniveau. Over de afgelopen 6 jaar heeft de gekozen vermogensbeheerstructuur geleid tot een extra rendement boven dat van daarbij behorende kosten, met uitzondering van het afgelopen jaar. Het extra rendement door actief beheer boven het benchmarkrendement van de beleggingen was over de afgelopen jaren als volgt:

2018: -1,0%

2017: +0,7%

2016: +0,6%

2015: +0,2%

2014: +0,5%

2013: +0,7%

Overige factoren

Het beheren middels een enkele manager of juist meerdere managers heeft impact op de kosten. Daarnaast is er de keuze tussen een discretionaire oplossing en/of een beleggingsfonds die invloed kan hebben op de hoogte van de kosten.

Beheerkosten

Onderstaand wordt per categorie inzicht gegeven in de hoogte van de kosten aan de hand van bovenstaande factoren, hierbij wordt ook gekeken naar de kosten ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vastrentende waarden

De beheerkosten van vastrentende waarden bedroegen in 2018 € 376k, dit is een stijging van € 30k ten opzichte van 2017, in lijn met de stijging van het gemiddeld belegd vermogen van vastrentende waarden.

Aandelen

De beheerkosten van de categorie aandelen bedroegen in 2018 € 154k, dit is een daling van € 4k ten opzichte van 2017. Ondanks dat het gemiddeld belegd vermogen van aandelen is gestegen, zijn de beheerkosten gedaald. Deze daling van beheerkosten wordt veroorzaakt door de lagere beheerkosten die de fiduciair beheerder heeft bedongen bij de aandelenmanager (passief) op basis van het totaal vermogen onder beheer bij de fiduciair beheerder (schaalvoordeel).

Vastgoed

De beheerkosten van de categorie vastgoed bedroegen in 2018 € 110k, een stijging van € 28k ten opzichte van 2017. Deze stijging is in lijn met de stijging van het gemiddeld belegd vermogen van vastgoed in de portefeuille, dit is met name gestegen door de afroep van eerder afgegeven commitments.

Grondstoffen

De beheerkosten van grondstoffen bedroegen in 2018 € 27k, een stijging van € 6k ten opzichte van 2017. Ook het gemiddeld belegd vermogen van grondstoffen is gestegen in 2018.

Derivaten

De beheerkosten van de categorie derivaten bedroegen in 2017 € 192k, een stijging van € 70k ten opzichte van 2016. Deze stijging wordt veroorzaakt door hogere rentekosten op onderpand, alsmede door hoger ingeschatte fondskosten.

Overige Vermogensbeheerkosten

De beheerkosten van de categorie overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2018 € 723k, dit is een stijging van € 41k ten opzichte van 2017. Deze kosten zijn opgebouwd uit de kosten fiduciair beheer, bewaarloon, de kosten vermogensbeheer van het pensioenfonds (o.a. kosten beleggingsadviescommissie en adviseur) en overige kosten. Deze stijging van deze kosten worden met name veroorzaakt door een stijging van het bewaarloon met circa € 30k. Deze stijging wordt met name veroorzaakt doordat vorig jaar de manager aandelen passief de bewaarloonkosten niet had opgevoerd. Daarnaast zijn de kosten vermogensbeheer van SPV gestegen en de kosten fiduciair beheer, de overige kosten namen af.

Performance gerelateerde kosten

De (geschatte) performance gerelateerde kosten in de J402 bedroegen in 2018 € 104k. Nadat de J402 werd opgesteld, werd bekend dat er over 2018 geen performance gerelateerde kosten zijn als gevolg van de underperformance in 2018.

NB

De performance gerelateerde kosten worden berekend over een voortschrijdende periode van 2 jaar, deze underperformance over 2018 zal dus ook de performance gerelateerde kosten over 2019 verlagen.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn de kosten die aan de beurs of aan een broker betaald moeten worden om een transactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn niet altijd direct helder zichtbaar omdat ze onderdeel kunnen zijn van een prijs waarin de transactiekosten reeds zijn meegenomen. De transactiekosten zijn dan onderdeel van de zogenaamde nettoprijs. Vermogensbeheerders zijn vanuit toezichtwetgeving verplicht om te komen tot een beste uitvoeringprijs. Hierdoor wordt per transactie bijgedragen aan het bereiken van lage kosten.

De (deels) geschatte transactiekosten in 2018 bedroegen € 625k (2017: € 354k). Uitgedrukt als percentage van het totaal gemiddeld vermogen komt dit neer op 0,17% (2017: 0,10%).

Vastrentende Waarden

De transactiekosten bedroegen € 297k in 2018, een stijging van € 174k ten opzichte van 2017. Deze stijging werd met name veroorzaakt door de transitie van actief beheer naar passief beheer bij EMD HC. Tegenover de transactiekosten van deze transitie staan lagere beheerkosten voor het passief beheerde EMD HC fonds ten opzichte van het actief beheerde fonds. Daarnaast was het transactievolume bij EMD HC (Pictet) over 2018 aanzienlijk hoger dan het jaar daarvoor en werd door deze manager ook de methodiek voor de inschatting van de transactiekosten verder verfijnd, wat tot hogere gerapporteerde transactiekosten leidde.

Aandelen

De transactiekosten van aandelen bedroegen € 72k in 2018, een daling van € 78k ten opzichte van 2017. Deze daling werd met name veroorzaakt doordat er, ten opzichte van 2017, minder aanpassingen waren binnen de aandelenportefeuille.

Grondstoffen

De transactiekosten van grondstoffen bedroegen € 49k in 2018, een stijging van € 7k ten opzichte van 2017. Ook het gemiddeld belegd vermogen van grondstoffen is gestegen in 2018.

Derivaten

De transactiekosten van derivaten bedroegen € 100k in 2018, een stijging met € 61k ten opzichte van 2017. Deze stijging van transactiekosten werd veroorzaakt door veranderde marktomstandigheden.

Aansluiting met de jaarrekening

De Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie nemen naast de directe kosten ook de indirecte kosten mee en maken expliciet onderscheid tussen de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de jaarrekening zijn alleen de kosten die direct bij het pensioenfonds ad € 1,1 miljoen in rekening zijn gebracht opgenomen. De deels geschatte direct toe te rekenen beleggingskosten binnen de beleggingsfondsen en transactiekosten van € 1,2 miljoen maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeveranderingen van de beleggingen. In voorgaande opstelling van de vermogensbeheerskosten zijn daarnaast de kosten opgenomen van advisering inzake vermogensbeheer.

RISICOPARAGRAAF

Risicohouding

De risicohouding van SPV is:

- 1 de mate waarin SPV, na overleg met het Verantwoordingsorgaan en de Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen (DPV), bereid is belggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van SPV te realiseren én
- 1 de mate waarin SPV beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van SPV.

De risicohouding van SPV voldoet aan de prudent person regel en komt voor de lange termijn tot uitdrukking in de door SPV gekozen ondergrenzen ten aanzien van het pensioenresultaat in het kader van de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen en een bandbreedte daaromheen.

Lange termijn

De wettelijke ondergrenzen ten aanzien van het pensioenresultaat zijn de volgende:

- a Ondergrens verwacht pensioenresultaat (vanuit evenwicht);
- b Ondergrens verwacht pensioenresultaat (vanuit de feitelijke situatie);
- c Maximale afwijking van het verwachte pensioenresultaat in een slechtweersituatie.

De toetsing van deze grenzen vindt plaats aan de hand van de haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets is een middel (voorgeschreven berekening) om te toetsen of het beleggingsbeleid aansluit bij de risicohouding van SPV. Het geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet van SPV, het verwacht pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. De haalbaarheidstoets houdt het fondsbestuur, Verantwoordingsorgaan en DPV een spiegel voor over de gevolgen van het geformuleerde beleid:

- 1 Is met het geformuleerde beleid het gewenste pensioenresultaat te realiseren, zowel in de verwachting als in het slechtweerscenario?
- 1 Is de verdeling over de verschillende generaties evenwichtig?

Voor de bepaling van de risicohouding heeft het bestuur zich gebaseerd op de kenmerken en de ambitie van SPV.

Bij de aanvangshaalbaarheidstoets in 2017 zijn de volgende grenzen vastgesteld:

Vanuit de vereiste dekkingsgraad (evenwicht)

- 1 ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau 150,8% (als 3% indexatie wordt gegeven) vanuit de feitelijke dekkingsgraad (feitelijke situatie);
- 1 ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau 122,3% (als 2% indexatie wordt gegeven);
- 1 ondergrens afwijking verwacht pensioenresultaat in het slechtweerscenario 47,0% (maximale afwijking is minimale indexatie (1%) ten opzichte van gewenste indexatie (3%).

In 2018 heeft SPV opnieuw de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau gelijk is aan 132,7%. De afwijking van het verwacht pensioenresultaat in het slechtweerscenario bedraagt 39,7%.

De uitkomsten van 2018 overschrijden de vastgestelde ondergrens en maximale afwijking uit de in 2017 uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets daarmee niet. Het bestuur stelde daarmee vast dat de in de aanvangshaalbaarheidstoets vastgestelde ambitie daardoor nog steeds haalbaar is binnen het vastgestelde risico. Het bestuur achtte daarom geen additionele maatregelen nodig.

Korte termijn

Het vereist eigen vermogen van het pensioenfonds bedraagt op basis van marktomstandigheden eind 2018 ongeveer 20% van de technische voorzieningen. Het vereist eigen vermogen van 20% is een goede weergave van de afstemming over het risicoprofiel voor de korte termijn die met het verantwoordingsorgaan en DPV heeft plaatsgevonden. Daarbij geldt dat dit percentage als gevolg van rentebewegingen een bepaalde fluctuatie vertoont.

SPV heeft een bandbreedte rondom het vereist eigen vermogen (VEV) vastgesteld. De bandbreedte rondom het strategisch VEV is bedoeld om uitvoering te geven aan het feitelijk beleggingsbeleid binnen de toegestane bandbreedtes rondom het strategisch beleid. De hoogte van het vereist eigen vermogen is onder meer afhankelijk van de hoogte van de rente. Daarom heeft SPV een bandbreedte gedefinieerd die meebeweegt met de rente. De VEV bandbreedte is gebaseerd op de beleidsruimte zoals is vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen. De VEV bandbreedte is gebaseerd op de strategische portefeuille, waarbij de maximale allocatieruimte van 5% wordt benut voor de meest risicovolle categorie (aandelen opkomende landen), ten laste van de minst risicovolle categorie (Euro Staatsobligaties). Dit vormt de bovengrens.

Andersom is de ondergrens berekend door 5% toe te voegen aan de minst risicovolle strategie, ten laste van de meest risicovolle strategie. Dit resulteert in een VEV bandbreedte van 2,0%-punt naar boven en naar beneden. Ieder kwartaal rapporteert SPV het vereist eigen vermogen aan DNB. Dit gebeurt op basis van de feitelijke beleggingsportefeuille en op basis van de strategische portefeuille. Deze uitkomsten moeten binnen de gestelde bandbreedte liggen.

Risico's en beheersing van risico's

Bij het bepalen van het beleid en het nemen van belangrijke besluiten maakt het bestuur een afweging tussen risico's, rendement en beheersing van de risico's. Daarbij heeft het bestuur een risicohouding gedefinieerd.

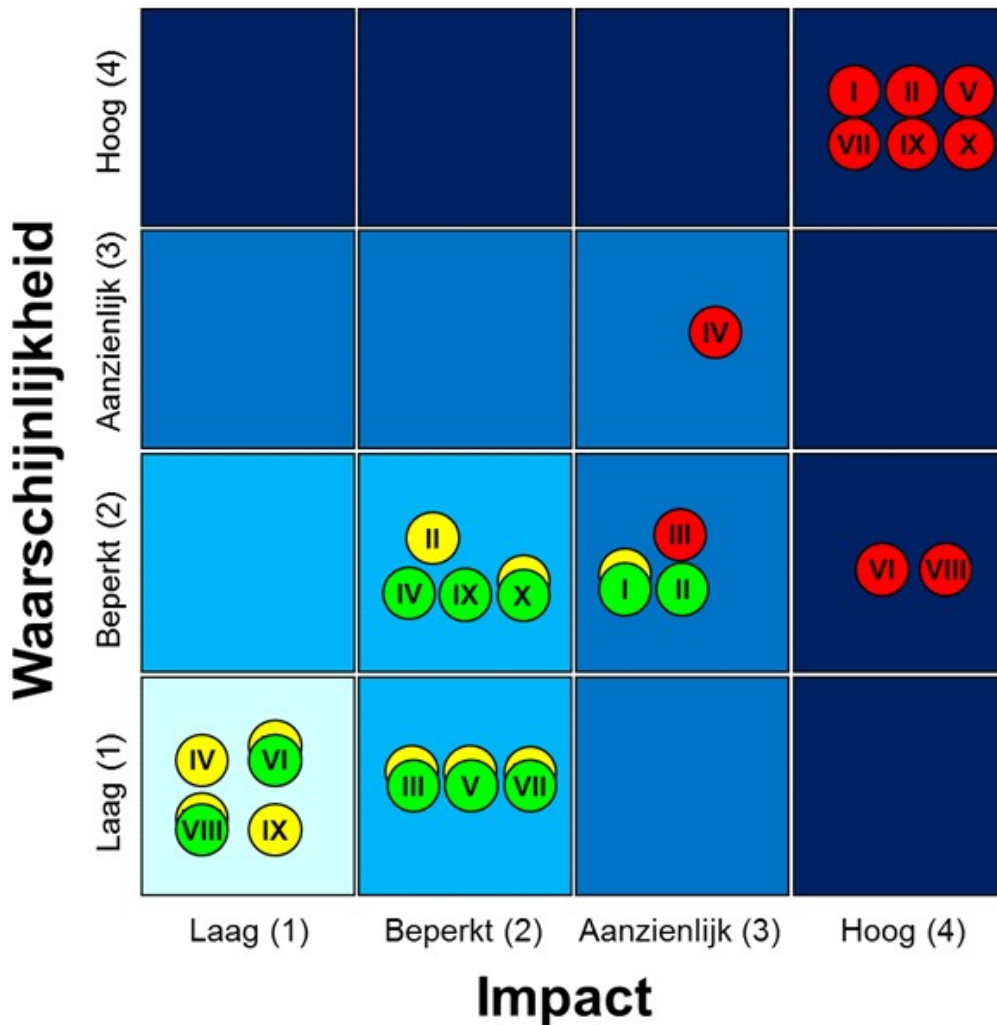
In 2019 heeft het bestuur de risico's geactualiseerd. Qua risico-indeling is aansluiting gezocht bij het beleidskader op het gebied van integraal risicomanagement dat door SPV wordt gehanteerd. Als uitgangspunt gelden de binnen FIRM onderscheiden risicocategorieën:

- 1 Financiële risico's
 - Matching-/renterisico
 - Marktrisico
 - Kredietrisico
 - Verzekeringstechnisch risico
- 1 Niet-financiële risico's
 - Uitbestedingsrisico
 - Operationeel risico
 - Omgevingsrisico
 - Integriteitsrisico
 - Juridisch risico
 - IT-risico

De door het bestuur vastgestelde risico-inschattingen van de kans en impact van het bruto risico, het netto risico en de risicotolerantie bij de verschillende categorieën zijn hieronder schematisch weer te geven.

De analyse toont aan dat het bestuur van mening is dat voor alle tien categorieën de beheersmaatregelen leiden tot een netto risico dat overeenkomt met of lager is dan de risicotolerantie van het fonds.

In de navolgende grafiek is de waardering van de risico's opgenomen zoals vastgesteld in de workshop risicoanalyse in maart 2019 en vervolgens bevestigd in de bestuursvergadering van 10 april 2019.

Risicogebied:	
I = Matching/rente	VI = Operationeel
II = Markt	VII = Omgeving
III = Krediet	VIII = Integriteit
IV = Verzekeringstechnisch	IX = Juridisch
V = Uitbesteding	X = IT

Type risico:	
	Bruto
	Netto
	Tolerantie

Risicomanagement

Risicomanagement is een continu proces. SPV actualiseert het risicobeheersingsmodel periodiek (laatst april 2019) om er op die manier voor zorg te dragen dat de risicobeoordeling actueel blijft. Per bestuursbesluit worden de risico's bepaald en wordt de impact er van vastgesteld. Dit wordt vastgelegd in de besluitenlijst. De risicoanalyse komt minimaal jaarlijks op de agenda van het bestuur om te kijken of de risico's aangepast moeten worden. De PFG commissie bereidt het onderwerp eens per kwartaal voor waarna het behandeld wordt door het bestuur. Er zal bekeken worden of de positie van de netto risico's nog op het gewenste niveau is. Indien dit niet het geval is, zal door middel van het inzetten van beheersmaatregelen het netto risico aangepast worden.

De belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

Marktrisico / Balansrisico

Waardefluctuaties van beleggingen kunnen elkaar versterken of werken juist diversifiërend. Om die reden wordt het risico van marktwaardebewegingen op totaalniveau getoetst.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het balansrisico wordt beheerst in de ALM en portefeuilleconstructiestudie. Gewenste risico's worden meegenomen in de ALM studie. Het betreft risico's waar bewust voor gekozen wordt op basis van risico/rendementsverwachtingen. Met behulp van een ALM en portefeuilleconstructiestudie maakt SPV een inschatting van de omvang van deze risico's en de mogelijke impact hiervan op SPV. Gegeven de risicohouding van SPV wordt bepaald welke risico's SPV wil lopen vanwege het verwachte rendement en welke risico's SPV deels of volledig wil afdekken.
- 1 In het risicomanagementproces wordt op basis van het dekkingsgraadrisico (TE vs verplichtingen) gemonitord en beoordeeld of het risico van SPV binnen de triggerpoints beweegt. Door middel van deze triggerpoints rondom het strategisch vastgestelde risicoprofiel wordt het balansrisico beheerst doordat zodoende wordt gesignaleerd wanneer het risicoprofiel op korte termijn significant afwijkt van het beoogde risicobudget. Bij overschrijding ontvangt SPV een advies van haar fiduciair beheerder over het (middel)lange termijn risico, de korte termijn vooruitzichten en de mogelijk te nemen acties.
- 1 Met behulp van een stress indicator wordt het marktrisico gemonitord. SPV heeft een limiet vastgesteld wat als waarschuwingssignaal moet dienen ter indicatie van een hoog marktrisico en krachtige trend in marktbeleggingen. Het raken van de trigger geeft een signaal dat analyse van de economische situatie en beoordeling van het balans- en beleggingsbeleid gewenst is.
- 1 SPV monitort de gevoeligheid van de dekkingsgraad in stress scenario's door middel van inzicht in de dekkingsgraadimpact bij marktschokken op zakelijke waarden en rente. Als de dekkingsgraad in een stress scenario onder de kritische ondergrens zakt wordt een waarschuwingssignaal gegeven en ontvangt SPV een advies van de fiduciair beheerder over de mogelijk te nemen acties.

Renterisico

SPV loopt renterisico doordat de waarde van de verplichtingen anders op renteveranderingen reageren dan de waarde van de beleggingen.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het renterisico van de verplichtingen wordt op basis van het risicoprofiel gedeeltelijk afgedekt.
- 1 Voor het afdekken van het renterisico wordt gebruik gemaakt van staatsobligaties, niet-staatsobligaties, hypotheek en Overlay Fondsen. Het is de Overlay fondsen toegestaan te beleggen in geclearde renteswaps tot een looptijd van maximaal 55 jaar (in de praktijk is 50 jaar meestal het maximum). Daarnaast houden deze fondsen vooral liquiditeiten en in beperkte mate staatsobligaties aan, beiden om te voldoen aan de onderpandverplichtingen van de geclearde renteswaps.
- 1 Het renterisico wordt over de volgende 5 looptijden afgedekt: 10, 20, 30, 40 en 50 jaar.
- 1 Er wordt een bandbreedte van 1,0% van de totale rentegevoeligheid van de verplichtingen gehanteerd voor de totale renteafdekking. Daarnaast worden bandbreedtes van 2,5% van de totale rentegevoeligheid van de verplichtingen gehanteerd op de looptijden 30, 40 en 50 jaar. Met deze bandbreedtes per looptijd wordt het curverisico beheerst. Er wordt geen bandbreedte gehanteerd voor de 10 en 20 jaar looptijden, omdat de overweging op de 10 jaar looptijd volledig opgevangen wordt met een onderweging op de 20 jaar looptijd. In 2018 is in het licht van de nieuwe strategische portefeuille bekeken of het curverisico wijzigt. De conclusie was dat het curverisico zeer beperkt toeneemt, maar dat dit acceptabel is.
- 1 De uitvoering en effectiviteit van de rentehedge wordt gemonitord aan de hand van de kwartaalrapportage van de fiduciair beheerder. De impact van renteveranderingen op de dekkingsgraad wordt in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt.

Inflatierisico

SPV loopt inflatierisico doordat de waarde van de geambeerde geïndexeerde pensioentoezeggingen anders op inflatieveranderingen reageert dan de waarde van de beleggingen. Het inflatierisico van SPV is beperkt omdat er vanwege het onconditionele karakter van de vaste 2% indexatie geen directe koppeling is met de inflatieontwikkeling.

Beheersmaatregelen:

- 1 De indexatie ambitie wordt in de ALM getoetst en wordt op basis daarvan niet actief afgedekt.
- 1 De kans op indexatie wordt inzichtelijk gemaakt in de risicorapportage
- 1 SPV heeft beleggingscategorieën in de portefeuille die positief reageren in een hoog inflatiescenario.

Valutarisico

De waarde van beleggingen kan veranderen door schommelingen in de wisselkoersen ten opzichte van de euro. SPV belegt een gedeelte van zijn portefeuille buiten de eurozone. Hierdoor loopt SPV valutarisico.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het valutarisico wordt (gedeeltelijk) afgedekt voor een aantal gedefinieerde valuta en beleggingscategorieën. Binnen de beleggingscategorieën obligaties opkomende markten in harde valuta en high yield obligaties wordt het valutarisico volledig afgedekt. De valuta exposure van de belangrijkste valuta (Amerikaanse dollar, Britse pond, Hong Kong dollar en Japanse yen) van aandelen wordt voor 75% afgedekt. Overige valuta worden niet afgedekt.
- 1 Monitoring van de valutahedge vindt plaats aan de hand van de risicorapportage en kwartaalrapportage van de fiduciair beheerder.
- 1 Voor het afdekken van valuta exposure wordt gebruik gemaakt van fx-forward en fx-spot contracten. Looptijden tot maximaal 1 jaar zijn toegestaan. Er vindt spreiding over meerdere looptijden plaats om het liquiditeitsrisico te beheersen.

Aandelenrisico

Het risico op een daling van de marktwaarde van aandelen en zakelijke waarden.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het aandelenrisico wordt in de ALM vastgesteld door middel van de gewenste allocatie naar aandelen en zakelijke waarden aan de hand van het risicoprofiel.
- 1 Het aandelenrisico wordt in de portefeuilleconstructie omgezet in een belegbare benchmark.
- 1 Het aandelenrisico wordt door middel van de risicorapportage inzichtelijk gemaakt en waar nodig bijgestuurd door middel van aanpassing van de feitelijke allocatie.
- 1 In de risicorapportage wordt de actuele volatiliteit van de beleggingscategorie aandelen in de beleggingsportefeuille van SPV gemeten en afgezet tegen de veronderstelde volatiliteit die als input is gebruikt voor het ALM proces.
- 1 Door middel van een bandbreedte rondom de benchmarkgewichten wordt het aandelenrisico beheerst. Deze bandbreedtes worden tevens vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen.
- 1 SPV heeft een gediversifieerde aandelenportefeuille met een spreiding over factoren, regio's en managers.

Kredietrisico

Het risico dat een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt, waardoor de kredietverstrekker financiële schade oploopt.

Beheersmaatregelen

- 1 In de ALM-studie en portefeuilleconstructie wordt op basis van risicomaten een allocatie naar vastrentende waarden bepaald en een verdeling binnen deze categorie.
- 1 In de risicorapportage wordt de actuele volatiliteit van de beleggingscategorie vastrentende waarden in de beleggingsportefeuille van SPV gemeten en afgezet tegen de veronderstelde volatiliteit die als input is gebruikt voor het ALM proces.
- 1 Binnen de beleggingsportefeuilles zijn limieten opgenomen op kredietwaardigheidsratings van beleggingen in instrumenten, landen en/of sectoren. De rating wordt bepaald conform het geldende ratingbeleid van de fiduciair beheerder, berekend aan de hand van de beschikbare Moody's, S&P en Fitch ratings. De bandbreedte bij de basisportefeuille betreft de afwijking ten opzichte van 'risicovrij', wat een indicatie is van de mismatch tussen vastrentende waarden en de swaprente.

- 1 Monitoring vindt plaats op basis van de risicorapportage.
- 1 Kredietrisico wordt in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt aan de hand van de ontwikkeling van de creditspread. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de basisportefeuille en de overige vastrentende waarden.
- 1 Door middel van een bandbreedte rondom de creditspread wordt het kredietrisico beheerst, zodoende wordt gesignaleerd wanneer het kredietrisico in historisch perspectief significant afwijkt van het gemiddelde.

Tegenpartijrisico

Bij het aangaan van transacties met externe partijen (o.a. derivatenposities) wordt exposure opgebouwd bij tegenpartijen. Een faillissement van een tegenpartij kan tot verliezen leiden.

Beheersmaatregelen

- 1 Voor een tegenpartij geldt een minimale kredietwaardigheid.
- 1 Bij het aangaan van nieuwe derivatentransacties wordt een tegenpartij getoetst op kredietwaardigheid en wordt getoetst of deze niet op de gehanteerde 'watchlist' staat.
- 1 Het tegenpartijrisico voor centraal geclearde OTC Derivaten die betrekking hebben op de afdekking van renterisico wordt beheerst binnen de Overlay Fondsen. Dit wordt gedaan door middel van spreiding over Direct Clearing Members (DCM's) waarbij de limiet per DCM afhangt van de kredietwaardigheid van de DCM. Het tegenpartijrisico voor OTC Derivaten die betrekking hebben op de invulling van de categorie grondstoffen wordt beheerst binnen het Achmea IM grondstoffen fonds.
- 1 Voor het beheersen van het tegenpartijrisico van OTC Derivaten die betrekking hebben op valutarisico hanteert SPV een tegenpartijrisicobeleid waarbij eisen worden gesteld aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen en de uitwisseling van onderpand. Er vindt spreiding over tegenpartijen plaats waarbij de limiet afhankelijk is van de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Vanwege de kleine totaalexposure van valutaderivaten is het aantal tegenpartijen waarmee valutaderivaten zijn afgesloten daarentegen beperkt.
- 1 Dagelijks vindt afstemming van onderpand plaats, waarbij alleen onderpand van goede kwaliteit wordt uitgewisseld. Het risico wordt ook bewaakt middels de risicorapportage en de maandelijkse berekening van Potential Future Exposure (potentieel verlies in geval van oversluiten bij een faillissement van een tegenpartij) .

Liquiditeitsrisico

Het risico dat SPV niet op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen en onderpand-verplichtingen uit hoofde van derivatencontracten kan voldoen.

Beheersmaatregelen

- 1 Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door voldoende onderpand beschikbaar te hebben voor OTC derivaten, zodanig dat een extreme negatieve marktschok opgevangen kan worden.
- 1 Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door de cashbehoefte te monitoren in geval van een extreme marktschok en deze te vergelijken met de beschikbare cashpositie. Indien de beschikbare cashpositie in geval van een extreme marktschok onvoldoende is volgt een advies vanuit de fiduciair beheerder.
- 1 Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt met behulp van twee toetsen. Deze geven inzicht in de mate waarin de portefeuille over voldoende liquiditeit beschikt om bij extreme marktschokken voldoende onderpand te kunnen storten. Indien SPV niet slaagt voor één of beide toetsen volgt advies vanuit de fiduciair beheerder.
- 1 SPV belegt momenteel slechts beperkt in illiquide beleggingen.
- 1 Monitoring van het liquiditeitsrisico vindt plaats op basis van de risicorapportage.

Concentratierisico

Door gebrekkige spreiding kan concentratierisico ontstaan waarbij verliezen optreden doordat een te grote gevoeligheid bestaat naar één regio, sector of marktpartij.

Beheersmaatregelen

- 1 Het concentratierisico wordt beheerst in de ALM en portefeuilleconstructie studie door de portefeuille naar voldoende beleggingscategorieën, risicocategorieën en stijlen te spreiden.
- 1 Concentraties worden weergegeven in de risicorapportage. Ter beheersing van het concentratierisico worden concentratielimieten voor landen en sectoren gehanteerd, wat als waarschuwingssignaal dient.
- 1 In de risicorapportage wordt ook op basis van een doorkijk gekeken naar het concentratierisico op titelniveau. Zie tabellen hieronder uit de risicorapportage van december 2018.

Top 5 Financiële ondernemingen	(% balanstotaal)	Top 5 Overige ondernemingen	(% balanstotaal)
KfW	0,4%	The Proctor & Gamble Company	0,3%
EFS Facility S.A.	0,3%	Tencent Holdings Ltd	0,3%
Banque Federative	0,1%	Samsung Electronics Ltd	0,3%
China Construction Bank Corporation	0,1%	Taiwan Semiconductor Man Ltd	0,2%
Bank of America Corporation	0,1%	Heineken N.V.	0,2%

NB De doorkijk hierbij wijkt af van de tabel onder S8 Concentratierisico in de jaarrekening, waar gekeken wordt naar concentratierisico op beleggingsinstellingen.

Actief risico

Met actief risico wordt bedoeld de mate waarin de daadwerkelijke performance afwijkt van de performance van de strategische benchmark van de portefeuille.

Beheersmaatregelen

- 1 Actief risico wordt gemitigeerd door restricties in beleggingsrichtlijnen en mandaatrichtlijnen.
- 1 Het actieve risico wordt beheerst door middel van limieten op de tracking error bij actieve mandaten. Hiermee wordt de afwijking ten opzichte van de benchmark van de betreffende manager gelimiteerd.
- 1 Monitoring van het actief risico op (sub)beleggingscategorie niveau vindt plaats op basis van de risicorapportage.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

Met de pensioenverplichtingen wordt bedoeld de marktwaarde van de inschatting van de toekomstige kasstromen. Afwijkingen in de werkelijkheid van deze inschatting zijn te classificeren als risico. De voornaamste risico's zijn het risico van langlevens, kortlevens en arbeidsongeschiktheid.

- 1 Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Dit risico is lastig (voor een redelijke prijs) af te dekken.
- 1 Het kortlevensrisico betekent dat meer mensen dan verwacht overlijden. Dat leidt mogelijk tot toekenning van nabestaandenpensioen waarvoor door SPV geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen. SPV is hiervoor niet herverzekerd, maar draagt dit risico zelf.
- 1 Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat SPV voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij algehele en blijvende arbeidsongeschiktheid. Het arbeidsongeschiktheidsrisico is eveneens niet herverzekerd.

Operationele risico's

SPV beheerst operationele risico's zoveel mogelijk door eisen te stellen aan haar dienstverleners. Daarbij kan worden gedacht aan regels voor procuratie, functiescheiding, 'chinese walls', enzovoort.

TOEKOMSTPARAGRAAF

Herstelplan

SPV heeft op 26 maart 2019 het geactualiseerde herstelplan verstuurd naar DNB. Hiermee vervalt het reeds bestaande herstelplan. In het nieuwe herstelplan heeft SPV aangegeven welke maatregelen worden ingezet om binnen 10 jaar het vereist eigen vermogen te behalen. SPV heeft zich ten doel gesteld om in 2027 een beleidsdekkingsgraad van minimaal 119,3% te hebben. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd met de beleggingsadviescommissie. De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- 1 Een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 1,8%, door te voeren per 31 december 2019 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2019);
- 2 Een korting op de pensioenopbouw gedurende 2019 (evenals in 2017 en 2018) voor de actieven van 30% doordat de pensioeninkooptarieven zijn aangepast;
- 3 Geen voorwaardelijke toeslagverlening per 31 december 2019 op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.

Het Verantwoordingsorgaan is betrokken bij het opstellen van het herstelplan. De besluiten van het bestuur zijn in een overleg toegelicht aan het Verantwoordingsorgaan. Voordat het herstelplan is ingediend bij DNB heeft het Verantwoordingsorgaan aangegeven zich te kunnen vinden in het voorgenomen besluit van het bestuur om de pensioenen te verlagen conform bovenstaande herstelmaatregelen.

Het herstelplan met bovenstaande herstelmaatregelen is op 23 mei 2019 in een brief door DNB goedgekeurd. Een eventuele verlaging volgend jaar zal alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het volgend jaar op te stellen herstelplan. Of wanneer de beleidsdekkingsgraad einde 2020 nog steeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en de actuele dekkingsgraad op dat moment ook lager is. Dit laatste moment komt dichterbij. SPV bestudeert welke termijn van spreiden van de korting zij wenst te verkiezen bij een in werking treden van dit scenario.

Toekomstvisie

Het bestuur van SPV staat regelmatig stil bij de toekomst van SPV. Hierbij worden onder meer de kostenstructuur, de financiële situatie, de omvang en aard en ontwikkeling van het deelnemersbestand betrokken. Eerder is gekeken naar eventuele alternatieven voor de uitvoering van de pensioenregeling. Daarbij zijn alternatieven gescoord tegen de criteria die SPV van belang vindt.

Het resultaat van deze uitgevoerde verkenning is als volgt:

	Optie openhouden	Optie laten afvallen
Eigen beheer beroepspensioenfonds (al dan niet ongewijzigd)	Ja	
Verzekerd pensioenfonds		Te duur en overige redenen (zie rapportage in het kader van de uitgevoerde verkenning)
Rechtstreeks verzekerde regeling		Te duur
Bedrijfstakpensioenfonds	Ja	
PremiePensioenInstelling (PPI)		Te grote regelingswijziging en geen oplossing voor bestaande pensioenopbouw*
Algemeen Pensioenfonds (APF)	Ja	

*Het bestuur heeft later, na nader beraad, besloten toch nog nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor een beschikbare premiereregeling voor SPV.

In 2018 zijn geen nadere activiteiten ondernomen betreffende de toekomstoriëntatie, mede gezien het uitstel van de wijzigingen in de pensioenwet- en regelgeving.

De volgende activiteiten staan op de rol:

- 1 2019: onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van onderbrengen van SPV in een APF;
- 1 2019: eventueel vervolgesprek met PFZW;
- 1 2019: informeren naar mogelijkheden tot samengaan met een ander beroepspensioenfonds.

Jaarlijks zullen uitgevoerde acties worden geëvalueerd en nieuwe acties worden geformuleerd. Hierbij wordt opgemerkt dat SPV de pensioenplannen van een nieuw kabinet in het oog houdt en zal bezien/beoordelen op welke wijze deze van invloed zullen zijn op haar toekomst.

BTW-koepelvrijstelling is vervallen

In juli 2014 besloot staatssecretaris Wiebes van Financiën om de btw-koepelvrijstelling voor pensioenadministratie per 1 januari 2015 af te schaffen. In de toelichting bij het besluit gaf hij aan welke werkzaamheden niet meer onder de btw-koepelvrijstelling vallen. Tegen dit besluit is veel verzet. In verband met dit onderwerp liepen zaken bij het Hof van Justitie van de Europese Unie en bij de Hoge Raad. Ook werden er in Nederland kamervragen over gesteld. De staatssecretaris zag ook in november 2018 geen reden om pensioenfondsen vrij te stellen van het betalen van btw. De Pensioenfederatie en verschillende individuele fondsen leggen zich hier niet bij neer en procederen door. Ook SPV is het hier niet mee eens. Binnen de Kring van Beroepspensioenfondsen is hier aandacht voor en SPV heeft hier via Achmea, omdat SPV geen eigen rechtsingang heeft, een procedure bij de rechtbank lopen.

Het bestuur heeft op 25 januari 2018 besloten om haar inspanningen voor vrijstelling van de btw op internationaal vermogensbeheer te staken.

Stappen op weg naar een nieuw pensioenstelsel, AOW en Commissie parameters

Er wordt in Den Haag al geruime tijd gewerkt aan een vernieuwing van het pensioenstelsel. Doel is een contract met een nieuwe balans tussen premie, ambitie en de mate van zekerheid. Onderdelen van de vernieuwing van het stelsel zijn de overstap naar degressieve opbouw en het bezien of het fiscaal kader alleen nog op de pensioenpremie kan worden begrensd.

Op 4 juni 2019 kwam het nieuws naar buiten dat er een principe akkoord is voor een nieuw pensioenstelsel. De hoofdlijnen van dat principe akkoord zijn:

- 1 een langzamere stijging van de AOW-leeftijd;
- 1 een overstap naar een leeftijdsafhankelijke opbouw;
- 1 een nieuw pensioencontract;
- 1 meer mogelijkheden om eerder te stoppen met werken;
- 1 een ZZP-er kan gemakkelijker aansluiten bij een pensioenfonds.

Er moet nog veel worden uitgewerkt, net name zaken die pensioenfondsen raken. Een stuurgroep gaat daar de komende tijd mee aan de slag. Duidelijk is al wel dat er een enorme impact voor pensioenfondsen is bij een definitief akkoord. SPV volgt de ontwikkelingen aandachtig.

Overigens heeft SPV al een element van een degressieve pensioenopbouw in pensioenregeling. Iedereen betaalt immers een zelfde premiepercentage (als percentage van de pensioengrondslag) maar er wordt pensioen ingekocht waarbij sprake is van een leeftijdsafhankelijk tarief: een oudere deelnemer verkrijgt daardoor een lagere inkoop aan pensioen dan een jongere per zelfde euro ingelegde premie.

Verder kwam op 6 juni 2019 het advies van de Commissie Parameters beschikbaar. Het bestuur zal zich ook beraden op de gevolgen hiervan voor SPV. Er is de komende tijd veel werk aan de winkel.

AOW-leeftijd en pensioenrichtleeftijd

Als eerste stap in de vernieuwing van het stelsel is besloten dat de AOW-leeftijd omhoog gaat. De AOW-leeftijd gaat in 2022 naar 67 jaar en 3 maanden. De fiscale pensioenrichtleeftijd voor aanvullende pensioenen is vanaf 2018 68 jaar. SPV heeft besloten om de pensioenrichtleeftijd op 67 jaar te handhaven.

Uitvoering

Eigen pensioenrecht na scheiding

Mensen die gaan scheiden regelen vaak niets over de verdeling van het pensioen. Het kabinet wil bij scheiding een deel van het pensioen standaard omzetten naar een eigen pensioenrecht voor de ex-partner, oftewel conversie toepassen. Conversie komt nu nog beperkt voor. Als mensen nu iets regelen, dan wordt vaak verevening toegepast; daarbij blijft het totale pensioen in tact, maar betaalt het fonds een deel van het pensioen rechtstreeks aan de ex-partner uit. In januari 2019 werd een consultatie gehouden over het idee om conversie standaard te maken. De sector wil graag dat mensen die scheiden een bewuste keuze maken over verdeling van pensioen als conversie standaard wordt. Het wetsvoorstel komt in 2019. SPV zal uiteraard zorgen voor een passende implementatie.

Communicatie

Communiceren in scenario's

Vanaf september 2019 wordt in het pensioenregister het te bereiken pensioen in drie bedragen opgenomen. De bedragen worden berekend volgens een verwacht, een optimistisch en een pessimistisch scenario. De bedragen worden weergegeven met een navigatiemetafoor. De boodschap is dat pensioen onzeker is én dat de koopkracht kan dalen door inflatie. Het gaat om netto bedragen inclusief de AOW. Ook SPV zal uiteraard aan deze nieuwe vereisten gaan voldoen.

Meer informatie op het UPO

Op alle UPO's staat vanaf 2019, geïnitieerd vanuit de IORP II wet- en regelgeving, meer informatie. Extra zijn onder meer het te bereiken pensioen, de betaalde premie en de dekkingsgraad. Op het UPO 2020 zal het pensioen in scenario's worden weergegeven. Ook is het verplicht op het UPO informatie op te nemen over het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt. Voorts moet in het vervolg op het UPO elke wezenlijke wijziging ten opzichte van het vorige UPO staan; dat kan eventueel ook via een begeleidende brief. Ook slapers krijgen vanaf 2019 elk jaar een UPO; aan die jaarlijkse leveringsplicht wordt overigens ook voldaan door een plaatsing van deze UPO op de website van het fonds (via het persoonlijke portaal). Elders opgebouwd pensioen staat uiteraard niet op het UPO van SPV; daarom moeten deelnemers het pensioenregister raadplegen om een juist overzicht te krijgen.

Governance

Ombudsman Pensioenen kan vanaf 2019 zelfstandig onderzoek doen

De Ombudsman Pensioenen is onafhankelijk en bemiddelt in klachten en geschillen over de uitvoering van een pensioenreglement. Per 1 januari 2019 heeft de Ombudsman meer bevoegdheden. De Ombudsman kan nu zelfstandig onderzoek doen in de pensioensector naar aanleiding van een patroon van klachten over een of meerdere pensioenuitvoerders. Ook kan de Ombudsman de naam van het betrokken pensioenfonds publiceren als dat fonds het advies van de Ombudsman niet opvolgt.

Fiduciair beheer: fonds is eindverantwoordelijk

De Tweede Kamer maakte expliciet duidelijk dat een pensioenuitvoerder eindverantwoordelijk is voor het opstellen van het strategisch beleid bij vermogensbeheer en voor het toezien hierop. Dat geldt ook bij uitbesteding. Het bestuur van het pensioenfonds kan deze eindverantwoordelijkheid niet uitbesteden. De opzet van het door SPV uitbestede vermogensbeheer is van dien aard dat voldaan is aan deze criteria.

Europa

Veilige grensoverschrijdende elektronische identificatie en authenticatie

De eIDAS-verordening moet zorgen voor veilige elektronische identificatie en authenticatie voor de toegang tot grensoverschrijdende onlinediensten. eIDAS staat voor electronic IDentities And Trust Services. De verordening verplicht tot acceptatie van elektronische identificatiemiddelen (hierna: id-middelen) uit andere lidstaten als een openbare instantie in een lidstaat een onlinedienst aanbiedt waarvoor nationaal recht vereist dat bij toegang tot die dienst elektronische identificatie (in Nederland: DigiD) plaatsvindt. Uit uitspraken van het Europese Hof van Justitie blijkt dat ondermeer ook beroepspensioenfondsen een openbare dienst aanbieden. De verplichting tot acceptatie van elektronische id-middelen uit andere lidstaten is op 29 september 2018 in werking getreden. Er is een wetsvoorstel verschenen dat pensioenfondsen verplicht tot acceptatie van id-middelen als bedoeld in de eIDAS-verordening: de Wet digitale overheid. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 juli 2019. Naar verwachting gaat deze verplichting voor pensioenfondsen vanaf deze datum gelden. Het wetsvoorstel maakt inwerkingtreding via een groeimodel mogelijk.

Arbeidsmarkt en pensioen

Pensioen voor payrollmedewerkers

Payrollwerknemers vallen voor pensioen onder het verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfonds voor uitzendkrachten. Daardoor hebben payrollwerknemers een andere pensioenregeling dan de eigen werknemers van de inlener. Het kabinet wil voor alle payrollwerknemers een 'adequate' pensioenregeling. Wanneer daarvan sprake is wordt uitgewerkt in lagere regelgeving. Het voorstel over payrolling maakt deel uit van een breder pakket aan arbeidsmarktmaatregelen. Dit is uitgewerkt in het wetsvoorstel Wet arbeid in balans. Dit wetsvoorstel kan ook SPV raken, want verloskundigen vallen onder de verplichtstelling van het beroepspensioenfonds. SPV heeft de inschatting dat er op dit moment geen verloskundigen via een payroll constructie in de sector werkzaam zijn. In het kader van het recent bereikte pensioenakkoord wordt dit wetsvoorstel mogelijk nog aangepast.

Zwangere zelfstandigen en pensioen

Zwangerschap en bevallingsverlof hoeft bij een beroepspensioenfonds fiscaal geen gevolgen te hebben voor de pensioenopbouw van zelfstandige beroepsbeoefenaren. Dat staat in het eindejaarsbesluit 2018. Tijdens het verlof is er in beginsel geen inkomen (soms wel uit waarneming, maar daar staan dan ook weer extra kosten tegenover). Dat werkt na 3 jaar door in de pensioenopbouw. Het eindejaarsbesluit maakt het nu mogelijk dat dan pensioen kan worden opgebouwd over het inkomen vóór het zwangerschapsverlof. De extra pensioenopbouw na 3 jaar over het verlof zal dus vrijwillig zijn. SPV heeft dit onderwerp op 20 maart 2019 met DPV besproken en vastgesteld dat er vanuit de praktijk geen behoefte is om deze mogelijkheid in de pensioenregeling van verloskundigen op te nemen.

Tilburg, 20 juni 2019

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen
Het bestuur

Mevrouw M.E.A. Bartels MSc
(Voorzitter)

De heer J. Toet
(Secretaris)

Mevrouw drs. M.G.P.G. Elings
(Peningmeester)

Mevrouw C.M. van der Haar MSc

Mevrouw drs. M. M. van der Berg

Mevrouw A.M. Kaan

C VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN VAN STICHTING PENSIOENFONDS VOOR VERLOSKUNDIGEN

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (hierna VO) bestond in 2018 uit de dames Saskia de Korte, Truke Haanraads, Pien Minnesma-Krijt en Esther van Weerdenburg-van de Lagemaat. Het VO heeft in 2018 vijf maal vergaderd en heeft drie maal overleg gehad met het dagelijks bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen (hierna SPV). Het VO heeft in 2018 een bijscholing actuariaat bij Swalef gevolgd en een cursusdag voor Verantwoordingsorganen vanuit de Pensioenfederatie. Tenslotte heeft het VO in 2018 overleg gehad met de Visitatiecommissie. Per 1 januari 2019 is mevrouw Pien Minnesma-Krijt afgetreden als VO-lid en zijn mevrouw Susan van Bussel en de heer Joost de Jong aangetreden als nieuwe VO-leden.

Adviesaanvragen

Het VO heeft in 2018 gevraagd en ongevraagd advies gegeven aan SPV. Deze adviezen betroffen onder andere de volgende documenten:

- 1 Uitvoeringsovereenkomst
- 1 Geschiktheidsplan
- 1 Communicatieplan 2019
- 1 Beloningsbeleid
- 1 Herstelplan
- 1 Geschillenregeling

Oordeelsvorming

Het VO heeft om tot een oordeel te komen over het handelen van het SPV-bestuur in 2018 de volgende documenten bestudeerd:

- 1 Bestuursverslagen
- 1 Verslag van de visitatiecommissie
- 1 Concept jaarverslag 2018
- 1 Concept verslag certificerend actuaris
- 1 Concept verslag accountant

Daarnaast heeft het VO het SPV-bestuur kunnen bevragen tijdens de overleggen SPV/VO in maart, mei en oktober 2018. In mei 2019 heeft het VO het concept-jaarverslag met het SPV-bestuur doorgenomen en er diverse vragen over gesteld die door het SPV-bestuur beantwoord zijn.

Bevindingen

Speerpunt in 2018 voor het SPV-bestuur was de nieuwe (Europese) wetgeving waaraan voldaan moest worden, waaronder IORP-II. Onder andere de invulling van de sleutelfunctiehouders moest geregeld worden.

Ander speerpunt in 2018 was de ALM-studie die is uitgevoerd. Hierbij is gekeken naar de risicohouding van het fonds en de daarbij behorende beleggingsportefeuille.

Het VO is van mening dat het SPV-bestuur in 2018 hard gewerkt heeft om het fonds goed te besturen. Beslissingen werden goed overwogen genomen waarbij de belangen van verschillende deelnemers evenwichtig werden behartigd en waarbij tevens goed gewogen werd wat de beslissing voor invloed had op de diverse risico's binnen het fonds. Wat betreft de verslaglegging van genomen besluiten zou het VO het waarderen wanneer de discussie omtrent een besluit iets uitgebreider genotuleerd wordt. Het is voor het VO soms lastig om de weg naar een besluit helder te krijgen vanuit de notulen. In de verschillende overleggen tussen SPV-bestuur en VO is wel helder geworden dat er altijd goed gekeken wordt naar de belangen van de verschillende deelnemersgroepen en naar de risico's.

De dekkingsgraad is, zoals te verwachten, in 2018 niet hersteld tot de minimaal vereiste dekkingsgraad zodat het fonds opnieuw moest korten op zowel de opbouw als de uitkeringen/rechten. SPV heeft hierover op zeer heldere wijze gecommuniceerd met haar deelnemers. De korting op de pensioenuitkeringen/rechten was minder dan de onvoorwaardelijke indexatie zodat er netto nog steeds geïndexeerd werd, zij het lager dan de normale 2% indexatie.

De beleggingsresultaten waren in 2018 nogal teleurstellend door een dramatisch vierde kwartaal op de beurzen. Door verschillende oorzaken heeft de beleggingsportefeuille van SPV in 2018 een nog iets minder goed resultaat gehad dan de benchmark. SPV-bestuur heeft de verschillende oorzaken hiervan uitgelegd aan het VO. Het VO is van mening dat het SPV-bestuur, en met name de Beleggingsadviescommissie, zeer goed nadenkt over de keuzes die gemaakt worden op het gebied van beleggen. Zij laten zich hierbij adviseren door een externe beleggingsadviseur, maar zij hebben zelf ook gedegen kennis van zaken om voldoende countervailing power te hebben om de adviezen van de adviseur goed te wegen. Gelukkig zijn de beurzen inmiddels in 2019 weer hersteld, en zijn ook de beleggingsresultaten van SPV in 2019 tot nu toe veel beter dan in 2018.

Het draagvlak voor de pensioenregeling lijkt in 2018 wederom gedaald. Van de nieuwe deelnemers meldt minder dan de helft zich ook aan als lid bij DPV. Het VO vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en adviseert SPV om dit probleem samen met DPV te gaan aanpakken. Beeldvorming van de pensioenregeling is hierbij een essentieel punt. Het VO is van mening dat SPV heel goed bezig is met de communicatie. Er zijn duidelijke en zeer leesbare nieuwsbrieven verschenen in 2018. Het VO adviseert hier vooral mee door te gaan, en hierin ook de samenwerking met DPV op te zoeken. De website is een aandachtspunt, het VO is van mening dat hier een grote verbetering te maken is. De positieve punten van een eigen pensioenregeling dienen direct bij het openen van de website in het oog te springen. Verder adviseert het VO om bij het kopje VO ook foto's van de leden van het VO, een foto zegt toch altijd meer dan alleen een naam. Het VO is verheugd dat er opvolging is gegeven aan de aanbeveling van vorig jaar, en dat de missie en visie van SPV nu wel duidelijk op de website staan vermeld.

Het VO constateert dat er soms onvolkomenheden zijn in de dienstverlening, onder andere door APS. Hierdoor heeft het SPV-bestuur steeds meer het gevoel zelf bovenop zaken te moeten zitten die eigenlijk uitbesteed zijn. Het VO vindt dit geen wenselijke situatie. Het VO adviseert SPV-bestuur strenger te zijn op de dienstverlening. Wanneer zaken niet goed gaan mag dit zeer duidelijk gemaakt worden naar de dienstverlener toe, en mag dit niet met de mantel der liefde bedekt worden. Mogelijk kunnen de SLA's ook strakker zodat er minder ruimte is voor onvolkomenheden. Wanneer men het gevoel heeft zaken die uitbesteed zijn toch niet los te kunnen laten is het wellicht tijd voor een andere dienstverlener.

Vanuit de visitatiecommissie was er een aanbeveling gekomen om te kijken naar de verschillende regelingen binnen het pensioenfonds. Hieraan is in 2018 opvolging gegeven, het SPV-bestuur heeft gekeken of dit beperkt kon worden. Hieraan kleven echter zodanige nadelen dat ervoor gekozen is dit niet te doen. Het VO waardeert de inzet van SPV-bestuur om dit nauwkeurig uit te (laten) zoeken en kan zich vinden in de beslissing van het bestuur om het te laten zoals het is.

Het VO wil tenslotte het SPV-bestuur adviseren op zeer korte termijn op zoek te gaan naar bestuursopvolging met het oog op het komende vertrek van zowel mevrouw Elings als mevrouw Bartels. Het VO vindt het heel belangrijk om de uitstraling "van, voor en door verloskundigen" te behouden en het fonds te laten besturen door (voormalig) verloskundigen die zelf ook een belang hebben in het fonds. Om dit te behouden is het noodzakelijk nog dit jaar, in 2019, op zoek te gaan naar minimaal één, maar liever twee nieuwe bestuursleden. Wanneer er een advertentie gezet gaat worden adviseert het VO hierin wat duidelijker te zijn over de vacatievergoeding zodat duidelijk wordt dat dit geen vrijwilligersfunctie met een "fooi" betreft, maar een betaalde baan die eventueel naast de verloskundige werkzaamheden verricht kan worden.

Opvolging van de aanbevelingen van het VO in het oordeel over 2017

In het oordeel van het VO over 2017 had het VO het SPV-bestuur een aantal aanbevelingen meegegeven, te weten:

- 1 Wees alert op de werkprocessen zodat adviezen bij het VO tijdig worden ingewonnen en ook nog meegenomen kunnen worden bij de besluitvorming en zodat stukken die naar het VO gestuurd dienen te worden ook tijdig verstuurd worden.

In de voorlegger is een agendapunt opgenomen welke documenten ter advies naar het VO gestuurd dienen te worden. Hierdoor worden adviezen veel beter tijdig aangevraagd.

- 1 Voorzie het VO van een jaarkalender van het bestuur van SPV, zodat het VO haar vergaderingen kan plannen op tijdstippen dat er adviesaanvragen zullen zijn. Op die manier hoeft SPV minder lang te wachten op het advies van het VO inzake stukken en zaken waarover het VO adviesrecht heeft.

Het VO heeft hier meerdere malen om moeten vragen maar heeft inmiddels wel een excel-document ter beschikking gekregen met een aantal data en documenten die adviesplichtig zijn. Het document is nog niet compleet. SPV-bestuur heeft toegezegd hier nogmaals naar te kijken en het VO te voorzien van een compleet overzicht.

- 1 Besteed nogmaals aandacht aan de website en belicht nadrukkelijk de voordelen van een eigen pensioenfonds voor verloskundigen op een prominente plaats op de website.

Hier heeft het SPV-bestuur nog geen opvolging aan gegeven. Reden hiervoor is dat de website volgens APS niet zomaar te veranderen is. Het VO adviseert dringend hier in 2019 toch werk van te maken.

- 1 Corrigeer de startdatum op de persoonlijke pagina van deelnemers. Indien dit niet mogelijk is, zorg dan voor toegankelijke informatie hierover voor de betreffende deelnemers zodat het vertrouwen in SPV niet geschaad wordt door deze onvolkomenheid.

Er staat inmiddels duidelijk op de persoonlijke pagina vermeld dat de startdatum niet verder teruggaat dan 1 januari 1986. Hier staat ook dat de hoogte van het pensioen correct is, ondanks dat de startdatum mogelijk niet klopt.

Beoordeling van het VO over het handelen van het SPV-bestuur

Het VO is van mening dat het SPV-bestuur zeer gemotiveerd is om SPV goed te besturen. Het SPV-bestuur is daarbij ook in het bezit van ruim voldoende kennis en kundigheid. Op basis van bovenstaande bevindingen oordeelt het VO het handelen van het SPV-bestuur met Ruim-voldoende.

Aanbevelingen van het VO voor 2019

Als steekwoorden voor 2019 wil het VO SPV het volgende meegeven: structuur en reputatie.

- 1 Zorg voor duidelijke doelstellingen voor het komende jaar.
- 1 Wees streng op de dienstverleners, laat geen ruimte voor het maken van fouten en wanneer dit toch gebeurt spreek hen daar dan duidelijk op aan en verbindt er eventueel consequenties aan.
- 1 De website is het visitekaartje van SPV. Het is heel belangrijk dat deelnemers direct een positieve indruk krijgen bij het bezoek aan de website. Gebruik de website om de positieve punten van de pensioenregeling voor verloskundigen te belichten. Zorg er verder voor dat deelnemers makkelijker de informatie die zij zoeken kunnen vinden op de website. Ook de aanmelding voor DPV moet veel simpeler, het eerst moeten inloggen op de website is een (te) hoge drempel om je aan te melden.
- 1 Zorg ervoor dat de discussie rondom besluitvorming transparanter in de bestuursverslagen wordt weergegeven zodat het VO de besluitvorming beter kan volgen.

Tenslotte

Het VO wil SPV van harte feliciteren met haar nominatie voor de Pensioen Pro Award voor beste pensioenfonds van Nederland met een belegd vermogen <5miljard. Het VO heeft met veel plezier kennisgenomen van deze nominatie en kan zich ook geheel vinden in de onderbouwing ervan. Deze nominatie is een prachtige opsteker voor het SPV-bestuur, nogmaals van harte gefeliciteerd!

Hiermee heeft het Verantwoordingsorgaan haar oordeel gegeven over het jaar 2018. Dit oordeel zal worden gepubliceerd in het jaarverslag.

Aalsmeer, 24 mei 2019

Saskia de Korte

Truke Haanraadts

Susan van Bussel

Joost de Jong

Esther van Weerdenburg

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur heeft kennis genomen van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid en hun oordeel hierover. Het bestuur waardeert de prettige relatie met het verantwoordingsorgaan, haar betrokkenheid, inzet en het kritisch volgen van het bestuur bij het uitvoeren van het beleid. Ook heeft het bestuur de gezamenlijke themabijeenkomsten waarbij o.a. het VO, de DPV en de Verenigingsraadleden aanwezig waren, als positief ervaren.

Wat betreft de aanbevelingen:

Verslaglegging

Het bestuur zal alert zijn op het goed vastleggen van discussies en afwegingen die voorafgingen aan besluitvorming in de verslaglegging. Het bestuur hoopt dat op die manier de gedachtegang achter besluiten door het VO beter te volgen is. Attentiepunt hierbij blijft echter wel het leesbaar houden van de notulen, ook qua omvang.

Communicatie & Draagvlak

Het bestuur is blij met de complimenten m.b.t. de verbeterde communicatie processen. Het bestuur en met name de leden van de communicatiecommissie zijn zich bewust van het feit dat een heldere en zichtbare communicatie essentieel is voor het draagvlak. Ook het komend jaar wordt samen met DPV ingezet op het verbeteren van de website en het optimaliseren van het aanmeldproces voor het DPV lidmaatschap. De communicatiecommissie zal er zorg voor dragen dat de leden van het VO, genoemd op de website, voorzien worden van een foto. Zichtbaarheid, vindbaarheid van informatie en communiceren in heldere taal zullen ook het komend jaar de speerpunten zijn van het communicatiebeleid.

Dienstverlening

De door het VO geconstateerde onvolkomenheden in de dienstverlening van APS hebben zeker alle aandacht van het bestuur. Het bestuur is hierover met APS voortdurend in gesprek en beraadt zich over te nemen stappen hierin.

Continuïteit

Het bestuur is zich bewust van de noodzaak tijdig aandacht te geven aan de opvolging binnen het bestuur. Het bestuur heeft hiervoor een aantal extra bijeenkomsten belegd waar tevens gekeken wordt naar de toekomst van het fonds. Het bestuur zal er alles aan doen om opvolging tijdig te regelen en respecteert hierin de wens van het VO, "van, voor en door verloskundigen". Het bestuur moet echter ook staan voor kwalitatief goede opvolging. Het bestuur spreekt de hoop uit dat de constructieve samenwerking met het verantwoordingsorgaan ook in de toekomst voortgezet zal worden.

Tilburg, 3 juni 2019

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Het bestuur:

Mevrouw M.E.A. Bartels MSc, voorzitter

De heer. J. Toet, secretaris

Mevrouw drs. M.G.P.G. Elings, penningmeester

Mevrouw C.M. van der Haar MSc

Mevrouw drs. M.M. van der Berg

Mevrouw A.M. Kaan-van Arendonk

D VERSLAG VISITATIECOMMISSIE

SAMENVATTING VERSLAG VISITATIECOMMISSIE

Het bestuur heeft onderstaande visitatiecommissie verzocht een visitatie uit te voeren over 2018.

De Wet verplichte beroepspensioenregeling geeft aan dat de visitatiecommissie toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken, adequate risicobeheersing en op evenwichtige belangenafweging.

De Code Pensioenfondsen voegt daaraan toe: de visitatiecommissie draagt bij aan het effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

De visitatiecommissie past de VITP-Toezichtcode toe. Toepassing is niet wettelijk verankerd, maar wel aanbevolen door de VITP (Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector).

De toepassing is op basis van het principe "pas toe of leg uit". De visitatiecommissie heeft de VITP-Toezichtcode toegepast bij de organisatie en opzet van de uit te voeren visitatie door het te hanteren normenkader (vermeld bij de diverse onderdelen van deze rapportage) vast te stellen.

Conform hoofdstuk 5 van de VITP-Toezichtcode betreft de visitatiecommissie de volgende onderwerpen in haar toezicht: het functioneren van de governance, het functioneren van het bestuur, transparante en begrijpelijke communicatie, de naleving van de Code Pensioenfondsen en cultuur en gedrag.

Tevens heeft de commissie de VITP-Toezichtcode toegepast door bij de afronding van de werkzaamheden vast te stellen of en hoe de normen van deze code zijn nageleefd.

Daarnaast zijn de volgende specifieke thema's behandeld:

1. Opvolging van de aanbevelingen uit de vorige visitatie;
2. Ontwikkelingen risicomanagement;
3. De inrichting van het vermogensbeheer;
4. Governance: inrichting, naleving Code Pensioenfondsen en toekomst van het fonds, implementatie van IORP II;
5. Communicatie: monitoring en werking.

Het rapport is tot stand gekomen op basis van ontvangen documentatie, interviews met verschillende betrokkenen bij SPV en onderling overleg.

De visitatiecommissie draagt de verantwoordelijkheid voor de visitatie conform het bepaalde in de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onverlet de eigen bestuurlijke en toezichthoudende verantwoordelijkheden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de controlerend accountant, de certificerend actuaaris en de toezichthouders.

Algehele conclusie:

In de nieuwe Code Pensioenfondsen zijn acht thema's benoemd, waar de VC haar conclusie aan ophangt. In het vervolg van het rapport worden deze conclusies aan de hand van de door de VC gehanteerde normen onderbouwd.

Thema 1. Vertrouwen waarmaken

Het bestuur werkt hard aan het draagvlak voor het pensioenfonds. Er wordt veel aandacht besteed aan communicatie. Dat slechts 50% van de nieuwe verloskundigen lid wordt van de deelnemersvereniging, baart zorgen. Hier wordt dan ook samen met de deelnemersvereniging aan gewerkt. Hoewel kortingen moesten worden doorgevoerd (waarbij de pensioenen nog steeds zijn verhoogd), meent de VC dat het bestuur er alles aan doet om het vertrouwen waar te maken.

Thema 2. Verantwoordelijkheid nemen

Het bestuur staat voor de genomen besluiten en de gekozen werkwijze. Daarbij worden soms ook zaken opgepakt die aan externe dienstverleners kunnen worden overgelaten. De VC constateert dat het bestuur zich soms iets meer kan beperken tot het nemen van bestuurlijke verantwoordelijkheid en de operationele verantwoordelijkheid over kan laten aan derden. Een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering kan hierbij - en ook bij de jaarlijkse evaluatie van de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten - dienstig zijn. Dit zou tevens moeten leiden tot het aanspreken van de dienstverleners in het geval afspraken niet of onvoldoende worden nagekomen.

Thema 3. Integer handelen

Het bestuur handelt integer, en dient dit ook te bevorderen bij andere organen en gremia. Zo lijkt het logisch dat ook de VC de gedragscode ondertekent.

Thema 4. Kwaliteit nastreven

Het bestuur stelt hoge eisen aan zichzelf en laat dat via bijvoorbeeld de zelfevaluatie ook zien. De bereidheid om naar belanghebbenden, met name het VO, en derden te luisteren, kan nog wel wat vergroot worden. Indien het kennisniveau van het VO hierbij een negatieve rol speelt, dient dit opgelost te worden met scholing en/of inhoudelijke ondersteuning van het VO.

Thema 5. Zorgvuldig benoemen

Waar diversiteit in de sector vooral wordt beoordeeld in termen van leeftijd en geslacht, is voor SPV een bredere blik op diversiteit gewenst. Vaardigheden, achtergrond, opleiding en persoonlijkheid zijn elementen die leiden tot goede discussies aan de bestuurstafel en breed gedragen besluiten. De VC constateert dat het bestuur zich hier bewust van is, zeker ook met het oog op vacatures in de komende jaren. Overigens is het bestuur wel in staat geweest op de vacatures in het VO divers (volgens de 'platte' definitie van man-vrouw en onder de 40 jaar) in te vullen op een populatie van 99% vrouwen is er toch een man in het bestuur en nu ook in het VO.

Thema 6. Gepast belonen

De beloningen binnen het fonds zijn naar het oordeel van de VC passend. Het beleid inzake beloningen van externe dienstverleners (bijv. vermogensbeheerders) is prudent en beoogt het tegengaan van perverse prikkels.

Thema 7. Toezicht houden en inspraak waarborgen

De VC krijgt alle ruimte voor haar rol. Ook de verhouding tussen het bestuur en het VO en met de deelnemersvereniging is goed.

Thema 8. Transparantie bevorderen

Het bestuur is naar de VC en het VO open over het gevoerde beleid en de achtergronden daarvan. Een toegankelijke beleids- en verantwoordingscyclus kan nog meer openheid geven over (de resultaten van) het gevoerde beleid. Met de deelnemers wordt veelvuldig en open gecommuniceerd. De starheid van de website staat dit nog enigszins in de weg. Op dit vlak wordt komend jaar verbetering verwacht.

De belangrijkste waarnemingen en aanbevelingen vindt u hieronder:

Evaluatie en follow up vorige visitatie

De aanbevelingen zijn door het bestuur behandeld. Enkele aanbevelingen worden nog nader uitgewerkt.

Risicomanagement

Het risicomanagement kan pragmatisch ingevuld worden ook met IORP II als uitgangspunt. Hier zal de nieuwe commissie risicomanagement in 2019 invulling aan geven. Tevens is er aandacht voor de integratie van de financiële en niet-financiële risico rapportages.

Aanbevelingen:

- 1 Geef in de notulen beter de discussie over de risico's weer.
- 1 Geef in de notulen ook weer het onderscheid tussen de 1e lijn en 2e lijn risicomanagement.
- 1 Analyseer jaarlijks de SIRA.

Beleggingsbeleid

Er is een goed onderbouwd beleggingsbeleid geïmplementeerd en de resultaten daarvan worden kritisch gevolgd door de BC. Wel vraagt de VC aandacht voor een consistente beleggingsbeleidscyclus, waarin alle stappen van beleggingsbeginselen tot en met evaluatie zijn opgenomen. Naar het oordeel van de VC kunnen externe partijen meer toegevoegde waarde bieden, indien het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur/ BC en uitvoering, deze in de overeenkomsten en SLA's met de dienstverleners opneemt en de uitvoering jaarlijks op dit punt evalueert. Dit geeft de BC meer lucht om ook eens van een afstand naar het beleggingsbeleid te kijken.

Aanbevelingen:

- 1 Werk aan een consistente en complete beleggingsbeleidscyclus, met daarin beknopte "investment cases". Dit vergemakkelijkt ook monitoring en evaluatie.
- 1 Wees strikter tegen de dienstverleners t.a.v. geleverde diensten zowel kwalitatief als kwantitatief.

Governance

Het bestuur heeft aandacht voor alle beleidsterreinen en de toekomst van het pensioenfonds. Er wordt onverminderd hard gewerkt. De deskundigheid is op orde, de dynamiek onderling is goed en discussies worden niet uit de weg gegaan. Het opstellen van de door de Code Pensioenfondsen voorgeschreven beleids- en verantwoordingscyclus kan worden benut om meer structuur te geven aan de werkwijze. Strenger zijn op de dienstverleners door middel van duidelijker taakverdeling en strakkere SLA's bevordert de kwaliteit ook.

Aanbevelingen:

- 1 Stel een beleids- en verantwoordingscyclus op.
- 1 Bespreek de beleids- en verantwoordingscyclus met het VO als vaste agendapunten in de najaars- en voorjaarsbespreking (bespreken van doelen en behaalde resultaten).
- 1 Het is aan te bevelen om de aandachtsgebieden binnen het VO te verdelen.
- 1 Geef in de notulen beter weer wanneer er over evenwichtige belangenafweging wordt gesproken. Neem deze ook op in de besluitenlijst.
- 1 Beoordeel opnieuw of het fonds insiders heeft.
- 1 Splits de competenties uit en gebruik deze voor het diversiteitsbeleid.
- 1 Laat een audit op een bepaald thema uitvoeren, als eerste oefening.

Communicatiebeleid

Communicatie heeft voldoende aandacht: verschillende middelen worden ingezet om de collega's te benaderen. Het blijft lastig om het draagvlak te vergroten. De website kan beter ingezet worden, maar hier is wel de inzet van APS voor nodig.

Aanbevelingen:

- 1 Een strakke SLA met duidelijke smart afspraken over de te leveren communicatiediensten is nodig om communicatie uit te voeren, met name de website, up to date te houden. Een escalatielijntje hoort daarbij.
- 1 Maak bij het benoemen van de speerpunten de doelstellingen ook smart.
- 1 Probeer de deelnemers en mogelijk nieuwe deelnemers, dichtbij te houden door ze te benaderen als collega.
- 1 Houd periodiek contact met andere beroepspensioenfondsen (met meer budget) over hun innovaties en creatieve communicatie-oplossingen.

De visitatiecommissie dankt het bestuur, het verantwoordingsorgaan van SPV voor de positieve en open medewerking.

Zeist, mei 2019

De visitatiecommissie

Erik Klijn

Floor Briedé

Gerard van de Kuilen

E JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

	2018	2017
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)	360.286	359.945
Vorderingen en overlopende activa (2)	311	214
Overige activa (3)	1.272	1.353
	<u>361.869</u>	<u>361.512</u>
PASSIVA		
Stichtingskapitaal en reserves (4)	-72.844	-47.231
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (5)	433.453	408.281
Overige schulden en overlopende passiva (6)	1.260	462
	<u>361.869</u>	<u>361.512</u>
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad op basis van het op dat moment geldend FTK in %	83,2	88,4
Beleidsdekkingsgraad	87,5	87,0

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2018	2017
BATEN			
Bijdragen van deelnemers	(7)	12.796	12.375
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen	(8)	-6.712	13.353
		<u>6.084</u>	<u>25.728</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(9)	4.787	4.672
Pensioenuitvoeringskosten	(10)	1.738	1.648
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen	(11)		
Pensioenopbouw		14.035	13.451
Korting		-3.096	-5.825
Rentetoevoeging		-1.107	-928
Pensioenuitkeringen en afkopen		-4.779	-4.650
Pensioenuitvoeringskosten		266	265
Wijziging marktrente		28.800	-4.213
Wijziging actuariële uitgangspunten		-8.294	-
Overige wijzigingen		-653	788
		<u>25.172</u>	<u>-1.112</u>
		<u>31.697</u>	<u>5.208</u>
Saldo van baten en lasten		<u><u>-25.613</u></u>	<u><u>20.520</u></u>
Bestemming van het saldo van baten en lasten			
Mutatie algemene reserve		<u><u>-25.613</u></u>	<u><u>20.520</u></u>

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2018	2017
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Bijdragen van deelnemers	12.699	12.359
Betaalde pensioenuitkeringen	-4.789	-4.654
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.497	-1.881
	<u>6.413</u>	<u>5.824</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	770.772	704.157
Betaald inzake aankopen beleggingen	-768.744	-710.728
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	795	1.089
Overige mutaties inzake beleggingen	-8.253	517
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.064	-672
	<u>-6.494</u>	<u>-5.637</u>
Mutatie liquide middelen	<u>-81</u>	<u>187</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2018	2017
Liquide middelen per 1 januari	1.353	1.166
Mutatie liquide middelen	-81	187
Liquide middelen per 31 december	<u>1.272</u>	<u>1.353</u>

4 TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen, statutair gevestigd te Tilburg is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Schattingswijzigingen

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid.

Vanaf boekjaar 2018 zijn een aantal van deze grondslagen gewijzigd. Dit betreft:
de overlevingstafel naar de Prognosetafel AG2018 (2017: Prognosetafel AG2016);
de fondsspecifieke ervaringssterfte.

Deze aanpassingen hebben geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen van 8.294 per 31 december 2018. Dit resultaat is via de staat van baten en lasten als "wijziging actuariële uitgangspunten" in het boekjaar verantwoord.

Presentatiewijziging

Met ingang van boekjaar 2018 zijn de overlayfondsen volledig onder de derivaten opgenomen. Hierdoor heeft een verschuiving plaatsgevonden van vastrentende waarden naar derivaten.

De cijfers 2017 zijn in 2018 voor vergelijkingsdoeleinden aangepast aan deze nieuwe presentatie.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde.

Overige activa en passiva worden gewaardeerd op actuele waarde, tenzij anders is vermeld.

Voor zover noodzakelijk, wordt op activa een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld en herzien indien noodzakelijk.

Opname van een actief of verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar SPV zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties".

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economische potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, en waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2018	31-12-2017
US Dollar	1,14	1,20
Britse Pond	0,90	0,89
Japanse Yen	125,42	135,27

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico SPV

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen van dat soort beleggingen.

(Reële) waardebepaling

De beleggingen van SPV worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van SPV kan gebruik worden gemaakt van intrinsieke waarde. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waardeberekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Onder vastgoedbeleggingen zijn participaties in beursgenoteerde vastgoedmaatschappijen of niet beursgenoteerde vastgoedbeleggingsinstellingen opgenomen. Participaties in beursgenoteerde vastgoedmaatschappijen worden gewaardeerd tegen reële waarde, gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. SPV heeft alleen participaties in niet beursgenoteerde vastgoedbeleggingsinstellingen. Deze pools worden eenmaal per kwartaal gewaardeerd op 'fair value' door onafhankelijke taxateurs en aangeleverd aan Achmea IM voor de pricing/waardering. Hierdoor is sprake van een belang in direct vastgoed.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van SPV afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van SPV laatst afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de marktwaarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden ten gunste of ten laste van het resultaat gebracht.

Derivaten

Derivaten zijn financiële instrumenten die zijn afgeleid van meer traditionele producten als aandelen en obligaties. Het betreft bijvoorbeeld rentederivaten en valutatermijncontracten.

Derivaten zijn gewaardeerd tegen reële waarde. Dit is de waarde waarvoor het contract ultimo jaar kan worden afgewikkeld. De waarde wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen. De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per derivatencontract gesaldeerd. Positieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder derivaten. Negatieve posities uit hoofde van derivatencontracten ultimo verslagjaar worden gepresenteerd onder schulden en overlopende passiva.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geïnclassificeerd kunnen worden.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder overige activa worden liquide middelen opgenomen, voor zover dit onmiddellijk opeisbare banktegoeden betreft. Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties zijn opgenomen onder beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

De algemene reserve is gelijk aan het verschil tussen het vermogen en de technische voorziening. Het vermogen van SPV is per 31 december van enig boekjaar gelijk aan het totaal van de activa, verminderd met de schulden en overlopende passiva. De algemene reserve dient om toekomstige voorwaardelijke toeslagen te verlenen, om fluctuaties in het vermogen op te vangen en om actuariële verliezen op te vangen.

Technische voorzieningen voor risico SPV

Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) wordt gebaseerd op de tot de balansdatum verkregen aanspraken op pensioen, met inbegrip van de verhogingen zoals die aan de deelnemers zijn toegekend per 1 januari volgend op de balansdatum. De VPV wordt dusdanig vastgesteld dat zij toereikend is ter dekking van de verplichtingen van SPV. De vaststelling gebeurt op basis van de in de ABTN geformuleerde reserveringsmethode en verzekeringstechnische grondslagen. De toereikendheid van de VPV wordt jaarlijks door de certificerend actuaaris getoetst.

Aan de berekening van de VPV liggen de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen ten grondslag:

Rentevoet:

Rentetermijnstructuur op basis van de rentetermijnstructuur die door De Nederlandsche Bank (DNB) per deze datum is gepubliceerd. Deze rentetermijnstructuur is vastgesteld met gebruikmaking van de Ultimate Forward Rate (UFR). Het hanteren van de UFR houdt in dat voor looptijden van 21 jaar en langer een aangepaste rentetermijnstructuur wordt gehanteerd. Per 31 december 2018 was de gemiddelde rekenrente voor de vaststelling van de verplichtingen 1,6% (31 december 2017: 1,7%).

Toekomstige stijging:

SPV kent een toeslagbeleid dat voor een deel onvoorwaardelijk en voor het overige voorwaardelijk is. Op basis van het onvoorwaardelijke deel worden de opgebouwde en ingegane pensioenen jaarlijks verhoogd met 2%. De onvoorwaardelijke toeslag op de pensioenen van de deelnemers die per 31 december 2003 reeds inactief waren en per de balansdatum nog steeds inactief zijn, bedraagt 2,5%.

De onvoorwaardelijke toeslag op de pensioenen van de pensioengerechtigden die ervoor hebben gekozen om hun pensioen te converteren naar een hoger pensioen bij ingang bedraagt, afhankelijk van het van toepassing zijnde conversiepercentage, 2% respectievelijk 3%-punten minder dan de onvoorwaardelijke toeslag die van toepassing zou zijn indien het pensioen niet was geconverteerd. Bij de vaststelling van de VPV wordt rekening gehouden met de contante waarde van deze in de toekomst te verlenen onvoorwaardelijke toeslagen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige voorwaardelijke toeslagen.

Overlevingsgrondslagen:

Conform de Prognosetafel AG2018, startjaar 2019 (2017: Prognosetafel AG2016, startjaar 2018), met een voor hoofdverzekerden en medeverzekerden pensioenfondsspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Willis Towers Watson 2018 ervaringssterftemodel-individueel (2017: Willis Towers Watson 2016 ervaringssterftemodel-individueel).

Gezinssamenstelling:

Aangenomen is dat alle niet-pensioengerechtigden aanspraak hebben op nabestaandenpensioen, dat wil zeggen dat een partnerfrequentie van 100% is aangenomen. Na de pensioendatum wordt uitgegaan van het zogenaamde bepaalde-partner systeem. In alle gevallen is het leeftijdsverschil tussen partners op drie jaar gesteld.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid:

De contante waarde van de vrijgestelde premies voor arbeidsongeschikte deelnemers, die verondersteld worden met 0% per jaar stijgen.

Uitbetalingswijze:

Voor de berekening van de VPV wordt ervan uitgegaan dat de pensioenen op continue wijze worden uitbetaald.

Toe- en uittredingen:

In verband met het gekozen financierings- en reserveringssysteem leiden toe- en uittredingen voor SPV niet tot actuariële voor- of nadelen.

Voorziening toekomstige kosten

De voorziening toekomstige kosten, opgenomen in de VPV, is als een vast percentage (3%) van de netto technische voorziening vastgesteld.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad van SPV wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

Vanaf 2015 is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de aanwezige dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

De reële dekkingsgraad is berekend als het quotiënt van de beleidsdekkingsgraad en de benodigde dekkingsgraad voor het kunnen verlenen van voorwaardelijke toeslagverlening ter hoogte van de wettelijk vastgelegde minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer.

In afwijking van de letterlijke tekst van de wet is wegens de specifieke vormgeving van de pensioenregeling van SPV met een onvoorwaardelijke toeslag, bij de berekening van deze laatste dekkingsgraad de 2% onvoorwaardelijke toeslag buiten beschouwing gebleven.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Bijdragen van deelnemers

Onder bijdragen van deelnemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen benodigd voor de financiering van de pensioenaanspraken. Premiebijdragen zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt verstaan alle aan het boekjaar toe te rekenen inkomsten uit beleggingen, zijnde dividend van aandelen en de aan het boekjaar toe te rekenen rentebedragen van vastrentende beleggingen. Onder indirecte beleggingsopbrengsten wordt verstaan de verandering in de waarde van beleggingen. Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies en valutaverschillen.

Directe beleggingsopbrengsten

Directe beleggingsopbrengsten zijn rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten, e.d. Dividend is verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen, e.d.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico fonds

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken toegekend in het verslagjaar.

Korting

Er is op 31 december 2018 een korting doorgevoerd van 0,75% op de opgebouwde aanspraken en rechten (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2018). Het effect hiervan op de technische voorziening is ultimo boekjaar in het verloop van de technische voorziening opgenomen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De intresttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Pensioenuitkeringen en afkopen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorzieningen betreft het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van pensioenen in het boekjaar.

Pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Mutatie technische voorzieningen uit hoofde van wijziging actuariële uitgangspunten heeft betrekking op de aanpassing van de overlevingstafels. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de toelichting in de grondslagen inzake schattingswijzigingen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2018	13.935	112.549	137.081	76.299	20.067	359.931
Aankopen	10.554	31.914	30.631	663.428	32.217	768.744
Verkopen	-567	-39.199	-30.693	-666.876	-33.437	-770.772
Overige mutaties	-7	-65	8.833	-384	-124	8.253
Waardemutaties	1.865	-8.002	-1.978	3.896	-2.224	-6.443
Stand per 31 december 2018	<u>25.780</u>	<u>97.197</u>	<u>143.874</u>	<u>76.363</u>	<u>16.499</u>	<u>359.713</u>

Derivaten met een negatieve waarde

573

360.286

	Vastgoed- beleggingen*	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2017	5.391	107.072	137.946	70.282	20.250	340.941
Aankopen	17.573	116.647	19.531	530.910	26.067	710.728
Verkopen	-10.235	-122.652	-22.400	-521.235	-27.635	-704.157
Overige mutaties	-	-86	497	-1.246	318	-517
Waardemutaties	1.206	11.568	1.507	-2.412	1.067	12.936
Stand per 31 december 2017	<u>13.935</u>	<u>112.549</u>	<u>137.081</u>	<u>76.299</u>	<u>20.067</u>	<u>359.931</u>

Derivaten met een negatieve waarde

14

359.945

*In de aan-en verkopen vastgoedbeleggingen is een omwisseling opgenomen van het CBRE Dutch Retail Fund II BV in het CBRE Dutch Retail Fund BV voor in totaal € 1.437.000.

Derivaten met een negatieve waarde zijn verantwoord onder de overige schulden en overlopende passiva.

Reële waarde

De beleggingen van SPV zijn nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van SPV kan gebruik worden gemaakt van intrinsieke waarde. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingssystemen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten, zoals bijvoorbeeld leningen op schuldbekentenissen. De waardering van onderliggende rentederivaten is in dit geval door een onafhankelijke partij met behulp van gangbare waarderingssystemen (met name discounted cashflow analyses en optie-waarderingssystemen) bepaald. Deze gehanteerde modellen zijn extern beoordeeld. Beschikbare marktinformatie is als input voor deze waarderingssystemen gebruikt.

Op basis van de Richtlijn 290 inzake de toelichting op gehanteerde waarderingssystemen is onderstaande tabel opgenomen.

	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde*	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2018				
Vastgoedbeleggingen	-	25.764	16	25.780
Aandelen	-	97.166	31	97.197
Vastrentende waarden	29.915	104.393	9.566	143.874
Derivaten	76.023	-	340	76.363
Overige beleggingen	-	16.375	124	16.499
Totaal	<u>105.938</u>	<u>243.698</u>	<u>10.077</u>	<u>359.713</u>

Het onder andere methode opgenomen bedrag ad 9.566 heeft voor 9.000 betrekking op een vooruitbetaalde beleggingsaankoop.

*Dit betreft voornamelijk de waarde van de participaties van de pools waarin belegd wordt.

	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde*	Andere methode(n)	Totaal
Per 31 december 2017				
Vastgoedbeleggingen	-	13.912	23	13.935
Aandelen	-	112.454	95	112.549
Vastrentende waarden	29.664	106.683	734	137.081
Derivaten	75.579	-	720	76.299
Overige beleggingen	-	19.819	248	20.067
Totaal	<u>105.243</u>	<u>252.868</u>	<u>1.820</u>	<u>359.931</u>

*Dit betreft voornamelijk de waarde van de participaties van de pools waarin belegd wordt.

Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden kunnen de beleggingen worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingsniveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2: De actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingsmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingsmodellen waarin niet gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Per 31 december 2018				
Vastgoedbeleggingen	-	-	25.780	25.780
Aandelen	-	97.166	31	97.197
Vastrentende waarden	-	104.393	39.481	143.874
Derivaten	-	76.023	340	76.363
Overige beleggingen	-	16.375	124	16.499
Totaal	-	293.957	65.756	359.713

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Per 31 december 2017				
Vastgoedbeleggingen	-	-	13.935	13.935
Aandelen	-	112.454	95	112.549
Vastrentende waarden	-	106.683	30.398	137.081
Derivaten	-	75.579	720	76.299
Overige beleggingen	-	19.819	248	20.067
Totaal	-	314.534	45.397	359.931

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar soort:		
Vastgoedmaatschappijen	25.764	13.912
Beleggingsdebiteuren	16	23
	<u>25.780</u>	<u>13.935</u>

De vastgoed aandelenportefeuille is gehouden in de vastgoedfondsen van CBRE en Altera.

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar soort:		
Aandelenbeleggingsfondsen	97.166	112.454
Beleggingsdebiteuren	31	95
	<u>97.197</u>	<u>112.549</u>

Vastrentende waarden

	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar soort:		
Obligatiebeleggingsfondsen	104.393	106.692
Hypotheekfonds	29.915	29.655
Beleggingsdebiteuren	9.566	734
	<u>143.874</u>	<u>137.081</u>

Derivaten

Met ingang van boekjaar 2018 zijn de overlayfondsen volledig onder de derivaten opgenomen. Hierdoor heeft een verschuiving plaatsgevonden van vastrentende waarden naar derivaten.

De cijfers 2017 zijn in 2018 voor vergelijkingsdoeleinden aangepast aan deze nieuwe presentatie.

De derivaten zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar soort:		
Rentederivaten	76.309	74.683
Valutaderivaten	-286	896
Liquide middelen	-	720
Beleggingsdebiteuren	340	-
	<u>76.363</u>	<u>76.299</u>

De derivatenposities per 31 december 2018:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Rentederivaten	203.366	76.309	-
Valutaderivaten	62.106	287	573
Beleggingsdebiteuren	-	340	-
		<u>76.936</u>	<u>573</u>

De derivatenposities per 31 december 2017:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Rentederivaten	111.063	74.683	-
Valutaderivaten	55.393	910	14
Futures	-1.498	-	-
Liquide middelen	-	720	-
		<u>76.313</u>	<u>14</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2018	31-12-2017
Specificatie naar soort:		
Grondstoffen	15.266	19.283
Liquide middelen	124	248
Geldmarktfonds	1.109	536
	<u>16.499</u>	<u>20.067</u>

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2018	31-12-2017
Premievorderingen	<u>311</u>	<u>214</u>

De onder de vorderingen en overlopende activa opgenomen post heeft overwegend een looptijd van korter dan een jaar.

3. Overige activa

	31-12-2018	31-12-2017
Liquide middelen	<u>1.272</u>	<u>1.353</u>

De liquide middelen betreffen geld in rekening-courant en kortlopende deposito's voor zover zij geen beleggingskarakter hebben. Bankrekeningen die beheerd worden door Achmea IM zijn onder de desbetreffende beleggingssoort opgenomen.

PASSIVA

4. Stichtingskapitaal en reserves

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2018	-47.231
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-25.613
Stand per 31 december 2018	-72.844
	Algemene reserve
Stand per 1 januari 2017	-67.751
Uit bestemming saldo van baten en lasten	20.520
Stand per 31 december 2017	-47.231

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	360.609	83,2	361.050	88,4
Af: technische voorzieningen	433.453	100,0	408.281	100,0
Eigen vermogen	-72.844	-16,8	-47.231	-11,6
Af: vereist eigen vermogen	83.758	19,3	82.427	20,2
Vrij vermogen	-156.602	-36,1	-129.658	-31,8
Minimaal vereist eigen vermogen	19.661	4,5	18.423	4,5
Actuele dekkingsgraad		83,2		88,4
Beleidsdekkingsgraad		87,5		87,0
Reële dekkingsgraad		120,2		118,6

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) bedraagt per 31 december 2018 4,5% van de technische voorzieningen. Het aanwezige eigen vermogen bedraagt op de balansdatum -16,8% van de technische voorzieningen en is daarmee kleiner dan het MVEV. Hierdoor is er op de balansdatum sprake van een dekkingstekort.

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV), dat dient als solvabiliteitsbuffer voor de risico's die SPV loopt, bedraagt per 31 december 2018 uitgedrukt in een percentage van de VPV 19,3%. Dit is het percentage behorende bij de strategische portefeuille per 31 december 2018. Het aanwezige eigen vermogen bedraagt -16,8% van de technische voorzieningen en bevindt zich daarmee 36,1% onder het vereiste niveau. Er is daarmee sprake van een reservetekort.

Naar de mening van de certificerend actuaaris is de financiële positie van SPV per 31 december 2018 slecht, omdat er sprake is van een dekkingstekort.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad kan als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	88,4	83,5
Premie	-0,4	-0,2
Uitkeringen	-0,1	-0,2
Korting	0,7	1,2
Rentetermijnstructuur	-5,8	0,9
Rendement	-1,4	3,5
Overigen	1,8	-0,3
Dekkingsgraad per 31 december	83,2	88,4

Herstelplan

SPV heeft op 26 maart 2019 het geactualiseerde herstelplan verstuurd naar DNB. Hiermee vervalt het reeds bestaande herstelplan. In het nieuwe herstelplan heeft SPV aangegeven welke maatregelen worden ingezet om binnen 10 jaar het vereist eigen vermogen te behalen. Het fonds heeft zich ten doel gesteld om in 2027 een beleidsdekkingsgraad van minimaal 119,3% te hebben. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd met de beleggingsadviescommissie. De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- 1 Een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 1,8%, door te voeren per 31 december 2019 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2019);
- 2 Een korting op de pensioenopbouw gedurende 2019 (evenals in 2017 en 2018) voor de actieven van 30% doordat de pensioeninkooptarieven zijn aangepast;
- 3 Geen voorwaardelijke toeslagverlening per 31 december 2019 op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.

Het Verantwoordingsorgaan is betrokken bij het opstellen van het herstelplan. De besluiten van het bestuur zijn in een overleg toegelicht aan het Verantwoordingsorgaan. Voordat het herstelplan is ingediend bij DNB heeft het Verantwoordingsorgaan aangegeven zich te kunnen vinden in het voorgenomen besluit van het bestuur om de pensioenen te verlagen conform bovenstaande herstelmaatregelen.

Het herstelplan met bovenstaande herstelmaatregelen is op 23 mei 2019 in een brief door DNB goedgekeurd. Een eventuele verlaging volgend jaar zal alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het volgend jaar op te stellen herstelplan. Of wanneer de beleidsdekkingsgraad einde 2020 nog steeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en de actuele dekkingsgraad op dat moment ook lager is. In het geval van dit laatste scenario heeft SPV het beleid dat die korting verspreid wordt over de looptijd van 10 jaar.

5. Technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Mutatieoverzicht technische voorzieningen

	Pensioen- verplichtingen
Stand per 1 januari 2018	408.281
Mutatie boekjaar	25.172
Stand per 31 december 2018	433.453

	Pensioen- verplichtingen
Stand per 1 januari 2017	409.393
Mutatie boekjaar	-1.112
Stand per 31 december 2017	<u>408.281</u>

De mutatie van de technische voorzieningen is in de staat van baten en lasten nader toegelicht.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds:

	31-12-2018		31-12-2017	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	2.454	263.066	2.369	245.948
Gewezen deelnemers	1.243	99.524	1.192	93.681
Pensioengerechtigden	497	68.990	486	66.572
Contante waarde vrijgestelde premies	-	1.511	-	1.722
Voorziening arbeidsongeschiktheidsrisico's	-	362	-	358
	<u>4.194</u>	<u>433.453</u>	<u>4.047</u>	<u>408.281</u>

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Voorziening toekomstige kosten

Uitgaande van een scenario waarbij SPV zou liquideren als de premie-instroom zou stoppen en uitgaande van de kostenopslag op tarieven in de markt waarvoor de pensioenverplichtingen in een dergelijk scenario kunnen worden overgedragen, heeft het bestuur in 2016 de hoogte van de kostenvoorziening gesteld op een opslag op de technische voorzieningen ter grootte van 3%. Periodiek wordt bekeken of de hoogte van dit percentage nog toereikend is.

6. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2018	31-12-2017
Uitkeringen	-	13
Derivaten met een negatieve waarde	573	14
Inhouding uitkeringen	106	95
Te betalen kosten	581	340
	<u>1.260</u>	<u>462</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer

SPV wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van SPV is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor SPV betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat SPV niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van SPV zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor de voorwaardelijke toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat SPV verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen. SPV zit momenteel in deze situatie.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Het reservetekort is als volgt:		
Technische voorzieningen	433.453	408.281
Buffers:		
S1 Renterisico	31.966	33.824
S2 Risico zakelijke waarden	48.533	45.749
S3 Valutarisico	19.613	15.341
S4 Grondstoffenrisico	9.051	8.587
S5 Kredietrisico	16.446	17.815
S6 Verzekeringstechnisch risico	20.307	19.211
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerisico	5.366	5.161
Diversificatie effect*	-67.524	-63.261
Totaal S (vereiste buffers)	<u>83.758</u>	<u>82.427</u>
Vereist vermogen	517.211	490.708
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	360.609	361.050
Tekort	<u>-156.602</u>	<u>-129.658</u>

Bij de berekening van de buffers past SPV de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de normportefeuille.

De risico's S7 tot en met S9 zijn beoordeeld en dermate gering geacht, dat deze op nihil zijn gesteld.

*Bij de bepaling van het totaalrisico (het vereist eigen vermogen) wordt een aantal risico's onderscheiden. Op basis van deze risico's wordt door middel van een door DNB voorgeschreven formule (de "wortelformule") het totaalrisico bepaald. Dit totaalrisico is lager dan de som van de afzonderlijke risico's; het verschil is aangeduid als het "diversificatie-effect".

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

Bij het bepalen van het beleid en het nemen van belangrijke besluiten maakt het bestuur een afweging tussen risico's, rendement en beheersing van de risico's.

Risicomanagement is een continu proces. SPV actualiseert het risicobeheersingsmodel periodiek om erop die manier voor zorg te dragen dat de risicobeoordeling actueel blijft. Per bestuursbesluit worden de risico's bepaald en wordt de impact er van vastgesteld. Dit wordt vastgelegd in de besluitenlijst. De risicoanalyse komt minimaal jaarlijks op de agenda van het bestuur om per risico te kijken of beheersmaatregelen aangepast moeten worden. Er zal bekeken worden of de positie van het netto risico nog op het gewenste niveau is. Indien dit niet het geval is, zal door middel van het inzetten van beheersmaatregelen het netto risico aangepast worden.

SPV onderscheidt de volgende risico's.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, prijs(koers)risico en het valutarisico. De strategie van SPV met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

S1 Renterisico

SPV loopt renterisico doordat de waarde van de verplichtingen anders op renteveranderingen reageren dan de waarde van de beleggingen.

Beheersmaatregelen:

- 1 Het renterisico van de verplichtingen wordt op basis van het risicoprofiel gedeeltelijk afgedekt.
- 1 De impact van renteveranderingen op de dekkingsgraad worden in de kwartaal- en risicorapportage inzichtelijk gemaakt.
- 1 Bandbreedten om het afdekkingspercentage zijn door SPV vastgesteld (totaal en per bucket).

Het renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. SPV beheerst dit risico door te beleggen in vastrentende waarden (staatsobligaties, niet-staatsobligaties, hypotheek) en Overlay Fondsen. SPV maakt gebruik van een strategie waarbij 57% van de rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen op basis van de rekenrente wordt afgedekt. In 2018 daalde de 30-jaars swaprente van 1,50% naar 1,38%. Ook op andere looptijden is de swaprente met ongeveer 0,12% gedaald. SPV dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentedaling een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde toenam dan de waarde van de beleggingen.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve met 1 procentpunt. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2018		31-12-2017	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	143.874	3,8	137.081	4,0
Duration van de totale portefeuille (na derivaten)	359.713	15,7	359.931	15,2
Technische voorzieningen	433.453	29,1	408.281	29,1

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	27.706	19,3	15.523	11,3
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	33.366	23,2	35.621	26,0
Resterende looptijd > 5 jaar	82.802	57,5	85.937	62,7
	<u>143.874</u>	<u>100,0</u>	<u>137.081</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Prijrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar sector:				
Participaties in beleggingsfondsen	25.764	99,9	13.912	99,8
Beleggingsdebiteuren	16	0,1	23	0,2
	<u>25.780</u>	<u>100,0</u>	<u>13.935</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	25.764	99,9	13.912	99,8
Beleggingsdebiteuren	16	0,1	23	0,2
	<u>25.780</u>	<u>100,0</u>	<u>13.935</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar sector:				
Beleggingsinstellingen	22.029	22,7	-	-
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	15.981	16,4	23.848	21,2
Nijverheid en industrie	16.453	16,9	24.448	21,7
Handel	15.354	15,8	22.248	19,8
Overige dienstverlening	24.561	25,3	32.649	29,0
Diversen	2.819	2,9	9.356	8,3
	<u>97.197</u>	<u>100,0</u>	<u>112.549</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	17.153	17,7	20.554	18,3
Noord-Amerika	45.683	46,9	50.842	45,1
Asia Pacific	9.903	10,2	13.126	11,7
Emerging Markets	21.770	22,4	24.981	22,2
Australië	2.688	2,8	3.046	2,7
	<u>97.197</u>	<u>100,0</u>	<u>112.549</u>	<u>100,0</u>

S3 Valutarisico

Het valutarisico wordt (gedeeltelijk) afgedekt voor een aantal gedefinieerde valuta en beleggingscategorieën. Binnen de beleggingscategorieën obligaties opkomende markten in harde valuta en high yield obligaties wordt het valutarisico volledig afgedekt. De valuta exposure van de belangrijkste valuta (Amerikaanse dollar, Britse pond en Japanse yen) van aandelen Wereld wordt voor 75% afgedekt. Overige valuta worden niet afgedekt. Voor aandelen opkomende markten was gedurende 2018 sprake van een proxy afdekking (afdekking van opkomende landen valuta via de USD).

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2018	Nettopositie na afdekking 2017
Amerikaanse Dollar	53.738	-53.920	-182	8.287
Britse Pond	3.964	-3.594	370	1.060
Japanse Yen	7.262	-5.077	2.185	4.307
Deense Kroon	497	-	497	585
Zwitserse Frank	1.808	-	1.808	2.330
Zweedse Kroon	576	-	576	1.099
Australische Dollar	2.648	-	2.648	2.894
Canadese Dollar	3.141	-	3.141	3.753
Overige valuta	45.063	-	45.063	35.959
Euro	241.302	62.305	303.607	299.657
	<u>359.999</u>	<u>-286</u>	<u>359.713</u>	<u>359.931</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2018		31-12-2017	
		In %		In %
AAA	25.259	17,6	27.028	19,7
AA	46.261	32,2	46.392	33,8
A	11.845	8,2	12.263	9,0
BBB	23.284	16,2	20.942	15,3
BB	10.059	7,0	10.291	7,5
B	5.993	4,2	8.861	6,5
CCC	1.844	1,3	3.249	2,4
CC	25	-	33	-
C	20	-	15	-
D	31	-	170	0,1
Geen rating	19.253	13,3	7.837	5,7
	<u>143.874</u>	<u>100,0</u>	<u>137.081</u>	<u>100,0</u>

Sommige vastrentende beleggingen hebben geen credit rating zoals bijvoorbeeld de beleggingen van SPV in het Nederlandse Particuliere Hypothekenfonds van Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Ook de High Yield obligatiepool heeft geen rating. Deze beleggingen zijn opgenomen onder 'Geen rating'. SPV houdt ook de kredietrisico's met betrekking tot deze beleggingen scherp in het oog.

S6 Verzekeringstechnisch risico

Met de pensioenverplichtingen wordt bedoeld de marktwaarde van de inschatting van de toekomstige kasstromen. Afwijkingen in de werkelijkheid van deze inschatting zijn te classificeren als risico. De voornaamste risico's zijn het risico van langlevens, kortlevens en arbeidsongeschiktheid.

- 1 Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Dit risico is lastig (voor een redelijke prijs) af te dekken.
- 1 Het kortlevensrisico betekent dat meer mensen dan verwacht overlijden. Dat leidt mogelijk tot toekenning van nabestaandenpensioen waarvoor door SPV geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen en was tot en met 2013 herverzekerd. Vanaf 2014 draagt SPV dit risico zelf.
- 1 Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat SPV voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij algehele en blijvende arbeidsongeschiktheid. Het arbeidsongeschiktheidsrisico is eveneens niet herverzekerd.

S7 Liquiditeitsrisico

Het risico dat SPV op korte termijn niet voldoende liquide middelen bezit of niet aan zijn onderpandverplichtingen uit hoofde van derivatencontracten kan voldoen.

Beheersmaatregelen

- 1 Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt met behulp van twee toetsen. Deze geven inzicht in de mate waarin de portefeuille over voldoende liquiditeit beschikt om bij extreme marktschokken voldoende onderpand te kunnen storten. Indien SPV niet slaagt voor één of beide toetsen volgt advies vanuit de fiduciair beheerder.
- 1 SPV belegt momenteel slechts beperkt in illiquide beleggingen en maakt gebruik van OTC derivaten om het rente- en valutarisico af te dekken.

S8 Concentratierisico

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Achmea IM Collectief Liability Overlay Fonds	-	74.682
Robeco QI Inst Glob Dev Momentum Equities Fund T1	12.994	17.529
Robeco QI Inst Glob Dev Value Equities Fund T1	13.217	17.705
Robeco QI Inst Global Dev Cons Equities Fund T1	13.378	16.947
Blackrock MSCI World Equity ESG Screened Idx Fnd B	-	28.753
Achmea IM EMU Staatsobligaties Fonds	33.321	34.112
Achmea IM Euro Investment Grade Credit Fonds	31.120	31.165
Achmea IM Grondstoffen Fonds	15.266	19.283
CCF DEV WRLD ESG SC IDX FD X1 USD	22.029	-
Robeco QI Inst Glob Dev Quality Equities Fund T1	12.666	-
Investec Emerging Markets LC Dynamic Debt Fund	10.522	-
Achmea IM Wereldwijd High Yield Fonds	10.338	17.651
PVF Particuliere Hypothekenfonds	38.915	29.665
L&G EM Government Bond (USD) Index Fund	8.744	-
Stone Harbor Emerging Markets Local Curr Debt Fd	10.348	-
BlackRock MSCI Europe Index Fund B	22.933	25.568
Altera Vastgoed Woningen	10.941	-
Pictet Global Emerging Debt	-	9.920

Voor de monitoring van het concentratierisico maakt het SPV gebruik van een doorkijk op titelniveau van bovenstaande fondsen (zie Concentratierisico in Risicoparagraaf).

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door SPV beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van SPV niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor SPV niet beheersbaar.

S10 Actief beheerrisico

Met actief risico wordt bedoeld de mate waarin de daadwerkelijke performance afwijkt van de benchmark van de portefeuille.

Beheersmaatregelen

- 1 Het actieve risico wordt beheerst door middel van limieten op de tracking error bij actieve mandaten. Hiermee wordt de afwijking ten opzichte van de benchmark gelimiteerd.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vordering op (voormalige) bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van SPV.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Pensioenadministratie

Het uitvoeren van de pensioenadministratie is uitbesteed aan Achmea Pensioenservices (APS) te Tilburg. In 2013 is met deze organisatie een overeenkomst gesloten voor de uitvoering van de werkzaamheden voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2022. De overeenkomst heeft een opzegtermijn van één jaar. De jaarlijkse verplichting die hieruit voortvloeit bedraagt € 1.000.000 (inclusief BTW).

Beleggingen en beleggingenadministratie

Het uitvoeren van het fiduciair advies en het vermogensbeheer is uitbesteed aan Achmea Investment Management (Achmea IM) te Zeist. Met Achmea IM is in 2013 een overeenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd. Deze overeenkomst heeft een opzegtermijn van 6 maanden. De hieruit voortvloeiende jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 690.000 (inclusief BTW).

Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen (DPV)

Tussen SPV en DPV is een overeenkomst gesloten inzake de verstrekking van subsidie voor de periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020. De jaarlijkse verplichting die hieruit voortvloeit bedraagt circa € 150.000.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na de balansdatum geen gebeurtenissen geweest van dien aard dat een wezenlijk ander beeld zou ontstaan van de financiële positie per einde 2018 dan op grond van dit jaarrapport kan worden verkregen.

Herstelplan

SPV heeft op 26 maart 2019 het geactualiseerde herstelplan verstuurd naar DNB. Hiermee vervalt het reeds bestaande herstelplan. In het nieuwe herstelplan heeft SPV aangegeven welke maatregelen worden ingezet om binnen 10 jaar het vereist eigen vermogen te behalen. Het fonds heeft zich ten doel gesteld om in 2027 een beleidsdekkingsgraad van minimaal 119,3% te hebben. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd met de beleggingsadviescommissie. De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- 1 Een korting op de opgebouwde aanspraken en rechten van 1,8%, door te voeren per 31 december 2019 (dus inclusief de pensioenopbouw voor actieven in 2019);
- 2 Een korting op de pensioenopbouw gedurende 2019 (evenals in 2017 en 2018) voor de actieven van 30% doordat de pensioeninkooptarieven zijn aangepast;
- 3 Geen voorwaardelijke toeslagverlening per 31 december 2019 op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten.

DNB heeft in hun brief van 23 mei 2019 laten weten geen opmerkingen te hebben bij het ingediende herstelplan.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

7. Bijdragen van deelnemers

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Premie deelnemers	<u>12.796</u>	<u>12.375</u>

De kostendekkende, gedempte kostendekkende en feitelijke premie volgens de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb artikel 125) zijn als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kostendekkende premie	18.957	18.602
Gedempte kostendekkende premie	9.211	8.797
Feitelijke premie	12.796	12.375

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Inkoop jaaropbouw pensioen	14.051	13.855
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.918	2.837
Component voor administratiekosten	1.595	1.509
Risicopremie	393	401
	<u>18.957</u>	<u>18.602</u>

Op grond van artikel 123, lid 2 van de Wvb kan de kostendekkende premie worden gedempt. SPV maakt in 2018 gebruik van deze mogelijkheid.

De gedempte kostendekkende premie wordt vanaf 2016 vastgesteld op basis van een disconteringscurve die gebaseerd is op de maximale rendementen zoals vermeld in de regeling pensioenwet.

De samenstelling van de gedempte premie is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Inkoop jaaropbouw pensioen	5.030	4.791
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	1.077	1.014
Component voor administratiekosten	1.595	1.509
Voorwaardelijke onderdelen	1.205	1.179
Risicopremie	304	304
	<u>9.211</u>	<u>8.797</u>

8. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2018	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	95	1.865	-	1.960
Aandelen	92	-8.002	260	-7.650
Vastrentende waarden	752	-1.978	-77	-1.303
Derivaten	-	3.896	-	3.896
Overige beleggingen	-141	-2.224	-6	-2.371
Overige opbrengsten en lasten	-3	-	-1.241	-1.244
	<u>795</u>	<u>-6.443</u>	<u>-1.064</u>	<u>-6.712</u>

*In tegenstelling tot de in het bestuursverslag opgenomen paragraaf "kostentransparantie" zijn hier alleen de kosten van vermogensbeheer opgenomen die SPV op factuurbasis heeft betaald. Deze kosten bestaan onder andere uit kosten vermogensbeheerder, beheerkosten en kosten beleggingsadviescommissie.

2017	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	1.206	-	1.206
Aandelen	27	11.568	129	11.724
Vastrentende waarden	1.129	1.507	-64	2.572
Derivaten	-	-2.412	-1	-2.413
Overige beleggingen	-64	1.067	-1	1.002
Overige opbrengsten en lasten	-3	-	-735	-738
	<u>1.089</u>	<u>12.936</u>	<u>-672</u>	<u>13.353</u>

9. Pensioenuitkeringen

	2018	2017
Ouderdomspensioen	4.419	4.314
Partnerpensioen	242	212
Wezenpensioen	19	19
Afkopen	107	127
	<u>4.787</u>	<u>4.672</u>

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 474,11 (2017: € 467,89 per jaar overeenkomstig de Wvb (artikel 77-80)).

Gezien de financiële situatie van SPV is, conform het reglement, in december 2017 besloten om alleen de onvoorwaardelijke toeslag van 2% c.q. 2,5% te verlenen in 2018. Daarnaast moesten de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken, op basis van de financiële positie van ultimo 2017, ultimo 2018 worden verlaagd met 0,75%.

10. Pensioenuitvoeringskosten

	2018	2017
Administratiekosten	1.044	957
Adviseurs- en controlekosten	184	200
Kosten bestuur en verantwoordingsorgaan	290	270
Overige kosten	220	221
	<u>1.738</u>	<u>1.648</u>
Accountantskosten		
	2018	2017
Controle van de jaarrekening	40	38
Fiscale advisering	14	14
	<u>54</u>	<u>52</u>

De controle van de jaarrekening is zowel in 2018 als 2017 uitgevoerd door Mazars Accountants N.V. te Rotterdam. De fiscale advisering werd in 2018 en 2017 uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. te Amsterdam.

Personeelsleden en vergoeding bestuur

SPV heeft geen personeel in dienst.

De bestuurders van SPV ontvingen in 2018 op basis van het kasstelsel € 293.583 aan vergoedingen (2017: € 287.328).

11. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2018	2017
Pensioenopbouw	14.035	13.451
Korting	-3.096	-5.825
Rentetoevoeging	-1.107	-928
Pensioenuitkeringen en afkopen	-4.779	-4.650
Pensioenuitvoeringskosten	266	265
Wijziging marktrente	28.800	-4.213
Wijziging actuariële uitgangspunten	-8.294	-
Overige wijzigingen	-653	788
	<u>25.172</u>	<u>-1.112</u>

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is het bedrag opgenomen dat benodigd is voor de jaarlijkse inkoop van de onvoorwaardelijke pensioenaanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen en voor de dekking van het risico op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Korting

Door de korting van de pensioenaanspraken per 31 december 2018 daalde de technische voorziening met 3.096.

Rentetoevoeging

De technische voorzieningen zijn verhoogd met -0,26% (2017:-0,217%), zijnde de éénjaarsrente uit de rentetermijnstructuur per 31 december 2017.

Pensioenuitkeringen en afkopen

De technische voorzieningen worden bepaald als de contante waarde van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de technische voorzieningen betreft het voor de verslagperiode verwachte bedrag aan pensioenuitkeringen.

Pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van deze herrekening is onder deze post opgenomen.

Wijziging actuariële uitgangspunten

In 2018 is SPV overgegaan op de Prognosetafels AG2018 en een nieuwe fondsspecifieke ervaringssterfte.

Overige wijzigingen

	2018	2017
Resultaat op kanssystemen:		
Resultaat op sterfte	-327	502
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	-281	237
Resultaat op mutaties	-45	49
	<u>-653</u>	<u>788</u>

Belastingen

De activiteiten van SPV zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

De wijze waarop het resultaat over het boekjaar moet worden verdeeld is niet opgenomen in de statuten van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen.

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar te muteren in de algemene reserve.

Tilburg, 20 juni 2019
Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Het bestuur

Mevrouw M.E.A. Bartels MSc
(Voorzitter)

De heer J. Toet
(Secretaris)

Mevrouw drs. M.G.P.G. Elings
(Peningmeester)

Mevrouw C.M. van der Haar MSc

Mevrouw drs. M. M. van der Berg

Mevrouw A.M. Kaan

F OVERIGE GEGEVENS

7 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door de Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen te Tilburg is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2018.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van de Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.800.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 54.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over haar bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- 1 de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- 1 de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- 1 het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Uit het herstelplan 2018 van het pensioenfonds blijkt dat de pensioenaanspraken en -rechten per 31 december 2018 met circa 7,5% voorwaardelijk gekort moeten worden om binnen de gestelde termijn van tien jaar te kunnen voldoen aan het gestelde in artikel 127 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het bestuur heeft besloten deze korting te spreiden over een periode van tien jaren. De korting per 31 december 2018 is bepaald op 0,75% en is in aanmerking genomen bij de vaststelling van de technische voorzieningen. Op basis van het in 2019 geactualiseerde herstelplan dient in 2019 een nieuwe korting van 1,8% te worden doorgevoerd. Deze korting is bij de vaststelling van de technische voorzieningen niet in aanmerking genomen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling met uitzondering van de artikelen 126, 127 en 128.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat vanaf het eerste meetmoment 31 december 2015. Indien de beleidsdekkingsgraad de komende jaren gedurig lager blijft uitkomen dan het niveau van de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen, dan zal per 31 december 2020 een kortingsmaatregel moeten worden uitgevoerd.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van de Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen is gebaseerd op de tot en met de balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezige vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Amstelveen, 20 juni 2019

drs. C.G.M. Kroon AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

8 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van
Stichting Pensioenfonds Voor Verloskundigen

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Pensioenfonds Voor Verloskundigen (hierna ook: "het pensioenfonds") te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Voor Verloskundigen op 31 december 2018 en van de staat van baten en lasten over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Voor Verloskundigen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.800.000. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit deze bepalend is bij de berekening van de (beleids-)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 54.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van (niet-beursgenoteerde) beleggingen</p> <p>De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan uit beleggingen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen en derivaten.</p> <p>In de toelichting op de balans per 31 december 2018 heeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.</p> <p>De beoordeling van de reële waarde van deze beleggingen is significant voor onze controle.</p>	<p>Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het:</p> <ul style="list-style-type: none">• beoordelen van de monitoring door het bestuur van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerder;• beoordelen van de waarderingsgrondslagen en de bij de toepassing daarvan gemaakte aannames en schattingen;• beoordelen van de juiste waardering van de beleggingen met gebruikmaking van het Audit Issue Memorandum van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds aangestelde accountant, waarbij met deze accountant vooraf afstemming heeft plaatsgevonden over onder andere de risico-inschatting en materialiteitsgrenzen;• het verrichten van een dossierreview bij de hiervoor genoemde accountant;• vaststellen dat de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen in overeenstemming met de verslaggevingsregels in de jaarrekening zijn opgenomen.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
<p>Waardering van de technische voorzieningen</p> <p>De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds.</p> <p>In de toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer.</p>	<p>Bij de controle van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van deze voorziening, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaaris en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken.</p> <p>Door ons is tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaaris worden gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel van belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregelingen door de uitvoeringsorganisatie zijn opgesteld; • de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; • de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; • de interne beheersing met betrekking tot de volledigheid van de aangesloten deelnemers is geborgd; • de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- 1 met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- 1 alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN INZAKE DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR INZAKE DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- 1 het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- 1 het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- 1 het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- 1 het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- 1 het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- 1 het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 20 juni 2019

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

drs. J.A. van Muijlwijk - Duijzer RA

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2018		2017	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand begin boekjaar		2.369		2.291
Toetreding en herintreding	224		214	
Overlijden	-		-1	
Beëindiging deelname	-139		-135	
		85		78
Stand einde boekjaar		2.454		2.369
Gewezen deelnemers				
Stand begin boekjaar		1.192		1.119
Toetreding en herintreding	-32		-27	
Ingang pensioen	-27		-16	
Overlijden	-3		-	
Beëindiging deelname	139		135	
Afkopen	-18		-19	
Andere oorzaken	-8		-	
		51		73
Stand einde boekjaar		1.243		1.192
Pensioentrekenden				
Stand begin boekjaar		486		475
Ingang pensioen	32		19	
Overlijden	-18		-8	
Afkopen	-1		-	
Overige oorzaken	-2		-	
		11		11
Stand einde boekjaar		497		486
		4.194		4.047

2 PENSIOENREGELING

Hieronder staat op een eenvoudige manier de werking van de pensioenregeling van SPV in 2018. Daarbij hebben we niet alle uitzonderingen en details vermeld. Dit kan onbedoeld leiden tot onvolkomenheden of interpretatieverschillen. Daarom kan aan onderstaande samenvatting van de regeling geen rechten worden ontleend. Om de complete regeling te kunnen inzien, bieden wij u hier de mogelijkheid de statuten en reglementen te downloaden via de website www.pensioenfondsverloskundigen.nl

Pensioenregeling 2018

SPV is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1974 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 24 januari 2019.

De door SPV uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

Eenieder die als verloskundige is ingeschreven in het register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, alsmede eenieder die in vorenbedoeld register als verloskundige is ingeschreven geweest, dan wel heeft voldaan aan alle eisen die aan inschrijving als verloskundige zijn gesteld; en, die in Nederland werkzaam is binnen de geboortezorg of binnen de geboortezorg bestuurlijke functies bekleedt en de pensioendatum nog niet heeft bereikt. Geen deelnemer is de verloskundige die zijn beroep uitsluitend uitoefent in publiekrechtelijke of privaatrechtelijke dienstbetrekking en die op grond van dat dienstverband verplicht deelneemt aan het pensioenfonds ABP of het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW).

Pensioenpremie

De SPV-pensioenregeling is een zogenoemde 'beschikbare premieregeling'. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer.

De hoogte van de jaarpremie wordt jaarlijks vastgesteld en is gelijk aan 15,7% van de pensioengrondslag. Deze pensioengrondslag wordt jaarlijks vastgesteld. In 2018 bedroeg het maximum beroepsinkomen € 98.256 en de franchise € 23.341. Bij dit maximum beroepsinkomen bedroeg in 2018 de jaarpremie € 11.761,66.

De door de deelnemer betaalde premie wordt in eerste instantie aangewend voor de directe inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 67-jarige leeftijd, partnerpensioen en wezenpensioen.

Pensioenopbouw

De pensioenregeling kent een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen. Daarnaast is er sprake van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en zijn er diverse keuzemogelijkheden voor de deelnemers op de pensioendatum. Hierna worden deze pensioenen en de keuzemogelijkheden kort toegelicht.

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de op risicobasis te verzekeren pensioenen worden op basis van leeftijd bepaald aan de hand van de bij het pensioenreglement gevoegde tabellen. Deze tabellen zijn opgesteld op basis van actuariële grondslagen.

Ouderdomspensioen

Door jaarlijks pensioenpremie te betalen, bouwt een deelnemer elk jaar verder op aan zijn ouderdomspensioen. Het ouderdomspensioen wordt levenslang uitgekeerd, in principe vanaf de 67-jarige leeftijd. Een deelnemer kan op de pensioendatum zijn pensioen aanpassen aan zijn situatie en wensen van dat moment.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen wordt toegekend aan de echtgeno(o)t(e), aan de geregistreerde of aan de aangemelde partner van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde en bedraagt in beginsel 70% van het ouderdompensioen. Bij overlijden van een deelnemer vóór de pensioendatum wordt verondersteld dat het deelnemerschap van die overleden deelnemer ongewijzigd tot aan de pensioendatum zou hebben voortgeduurd. Voor de partner is er dan een partnerpensioen beschikbaar van 70% van het bereikbare ouderdompensioen dat de deelnemer tot de pensioendatum zou hebben opgebouwd volgens de gemiddelde jaarlijkse pensioengrondslag zoals deze gold in de laatste vijf kalenderjaren voorafgaand aan de overlijdensdatum.

Partnerpensioen na scheiding: bijzonder partnerpensioen ook voor samenwoners

Bij echtscheiding krijgt de ex-echtgenoot of de ex-geregistreerde partner een recht op bijzonder partnerpensioen. Volgens de Wvb krijgen ook ongehuwde, niet-geregistreerde partners bij het eindigen van de samenwoning een aanspraak op bijzonder partnerpensioen. Om eenduidig vast te stellen op welk moment een niet-geregistreerde samenleving eindigt, dient een document te worden overlegd waarin het einde van de periode van samenwonen aan SPV wordt verteld. Dit document dient te zijn voorzien van de handtekeningen van beide ex-partners, welke door een notaris of door een bevoegd ambtenaar van de gemeente zijn gelegaliseerd.

De hoogte van het bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen waarop recht zou bestaan als de deelname zou zijn geëindigd op het tijdstip van scheiding. Als de deelname al is geëindigd, is het bijzonder partnerpensioen gelijk aan het partnerpensioen waarop recht is ontstaan bij het beëindigen van de deelname, inclusief de daarop inmiddels verleende toeslagen.

Overdragen van het bijzonder partnerpensioen

De Wvb verplicht een pensioenfonds om de gerechtigde op bijzonder partnerpensioen de mogelijkheid te bieden, na overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, dit pensioen over te dragen aan een eerdere of latere partner van de overleden deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde. Dit moet worden geregeld bij notariële akte en deze keuze is onherroepelijk.

SPV vraagt bij toepassing van deze wettelijke overdracht medische waarborgen en een vergoeding voor de administratiekosten.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen en komt tot uitkering bij het overlijden van de deelnemer of gewezen deelnemer. Recht op wezenpensioen hebben ten hoogste 3 kinderen die jonger zijn dan 21 jaar.

Premievrijstelling bij algehele blijvende arbeidsongeschiktheid

De deelnemer kan zich vrijwillig verzekeren voor premievrije pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. De pensioenregeling voorziet in een premievrije pensioenopbouw bij algehele blijvende arbeidsongeschiktheid van tenminste 80% voor het verrichten van de eigen beroepswerkzaamheden. Voor het toekennen van premievrijstelling moet de deelnemer voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in het pensioenreglement. Als een dergelijke vrijstelling wordt toegekend, zet de deelnemer zijn pensioenopbouw voort, zonder dat de deelnemer verder een pensioenpremie hoeft af te dragen.

De hoogte van de jaarpremie voor deze vrijwillige verzekering bedraagt 0,5% (2018) van de pensioengrondslag.

Keuze mogelijkheden bij pensioeningang

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de te verzekeren pensioenen worden bepaald aan de hand van de tabellen in het pensioenreglement. De pensioenleeftijd is 'standaard' 67 jaar. Een deelnemer heeft de mogelijkheid om op zijn pensioendatum zijn pensioen aan te passen aan zijn situatie en wensen van dat moment. Bij pensioeningang informeert SPV de deelnemer over de uitkomsten van de diverse mogelijkheden.

Bij pensioeningang heeft de (gewezen) deelnemer de volgende keuzemogelijkheden:

- 1 | vervroegen of uitstellen van het volledige ouderdomspensioen;
- 1 | uitruilen van ouderdomspensioen in partnerpensioen;
- 1 | uitruilen van partnerpensioen in ouderdomspensioen;
- 1 | conversie van het ouderdomspensioen en bijbehorend partnerpensioen;
- 1 | hoog/laag constructie.

Vervroegen of uitstellen van de pensioeningang

Het ouderdomspensioen gaat standaard in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt. Het ouderdomspensioen eindigt op de laatste dag van de maand van overlijden. De deelnemer kan ervoor kiezen de pensioenleeftijd maximaal tot de 55-jarige leeftijd te vervroegen. De pensioenaanspraken (het ouderdomspensioen en het partnerpensioen) worden dan lager.

Uitstel van de ingangsdatum is mogelijk tot de 70-jarige leeftijd. Uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen kan alleen worden verleend als de deelnemer gedurende de periode van uitstel werkzaam blijft. Het ouderdomspensioen, en daarmee het partnerpensioen, wordt in dat geval hoger.

Uitruilen ouderdomspensioen in partnerpensioen

Kort voor de pensioendatum krijgt de deelnemer de gelegenheid schriftelijk aan te geven of de deelnemer een gedeelte van zijn ouderdomspensioen wenst in te ruilen voor een hoger partnerpensioen. Vanaf 2008 wordt deze keuzemogelijkheid ook aangeboden bij beëindiging van de actieve deelname.

SPV is verplicht om uitruil toe te staan tot een niveau waarin het partnerpensioen in een verhouding van 70 tot 100 staat ten opzichte van het na uitruil verlaagde ouderdomspensioen. Uitruil is voor een (gewezen) deelnemer met name interessant als een deel van het partnerpensioen is afgescheiden als bijzonder partnerpensioen. Immers: voor de huidige partner is dan een lager percentage van het ouderdomspensioen aan partnerpensioen beschikbaar dan voor degene die niet eerder is gescheiden. Dit kan door dit keuzerecht dan worden gecorrigeerd. Daarbij moet wel bedacht worden dat de uitruilmogelijkheid in deze beperkt is, omdat het ouderdomspensioendeel waarvan een deel bedoeld is voor de ex-partner, niet bij de uitruil mag worden betrokken.

Uitruilen partnerpensioen in ouderdomspensioen

Ook heeft de deelnemer op de pensioendatum de mogelijkheid het opgebouwde partnerpensioen (gedeeltelijk) in te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Als de deelnemer daarvoor kiest, betekent dit dat zijn partner geen of een lager partnerpensioen krijgt als de deelnemer komt te overlijden. Uitruil kan alleen als de partner van de deelnemer daar schriftelijk toestemming voor geeft.

Wanneer op de pensioendatum geen partnergegevens bij de administrateur bekend zijn dan wordt de aanspraak op het partnerpensioen automatisch omgezet in een hoger ouderdomspensioen.

Het bijzonder partnerpensioen komt niet voor uitruil in aanmerking.

Conversie

De deelnemer of gewezen deelnemer kan bij ingang van het ouderdomspensioen, in plaats van het reglementaire pensioen, kiezen voor een zodanig herberekende pensioenaanspraak, dat een toekomstige jaarlijkse stijging van 2% wordt geconverteerd naar een hoger aanvangspensioen. Door deze keuze stijgt de pensioenuitkering jaarlijks met 2%- punten minder dan de niet geconverteerde pensioenen.

Mocht de verhoging in enig jaar totaal 2% zijn, dan stijgt het pensioen niet. Is de totale verhoging bijvoorbeeld 2,5%, dan stijgt het pensioen met slechts 0,5%.

Hoog/laag-constructie

Een deelnemer, die voor conversie heeft gekozen, kan ook nog kiezen voor een hoog/laag-constructie. Dit betekent dat de deelnemer de eerste 5 of 10 jaar een verhoogd ouderdomspensioen krijgt en vervolgens een verlaagd ouderdomspensioen. De verhouding tussen het hoge en het lage ouderdomspensioen moet 133,3 :100 zijn. Toepassing van deze keuze heeft geen invloed op de hoogte van het partnerpensioen.

Alle omzettingen vinden plaats op basis van seksenetrane factoren.

Afkoopregeling

Als het deelnemerschap voor 1 januari 2018 is beëindigd kan een ouderdomspensioen van minder dan € 474,11 per jaar (norm 2018), inclusief een eventueel bij het ouderdomspensioen behorend partnerpensioen, kan twee jaar na beëindiging van de deelneming door SPV worden afgekocht, tenzij binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart.

Een partnerpensioen van minder dan € 474,11 per jaar kan binnen zes maanden na de ingangsdatum worden afgekocht. Als laatste kan ook een bijzonder partnerpensioen van minder dan € 474,11 per jaar binnen zes maanden na de melding van de scheiding worden afgekocht. Bijzonder partnerpensioen wordt afgekocht ten gunste van de gewezen partner.

Vrijwillige voortzetting

SPV biedt deelnemers, bij beëindiging van de deelname de mogelijkheid aan hun deelname, aansluitend aan de verplichte deelname, voor maximaal drie jaar vrijwillig voort te zetten. SPV blijft hierbij binnen de wettelijk bepaalde termijnen. Dit betekent dat de 'gewezen' deelnemers voor een periode van maximaal drie jaar (als de deelnemer elders in loondienst werkzaam is) of maximaal tien jaar (als de deelnemer winst uit onderneming geniet) de premies mag aftrekken van de belasting.

Toeslagen

Op de opgebouwde pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten wordt jaarlijks een onvoorwaardelijke toeslag verleend van 2,00%. * Afhankelijk van de financiële positie van SPV kan het bestuur echter jaarlijks beslissen dat een hogere - voorwaardelijke - toeslag kan worden verleend. De toeslagverlening wordt gedeeltelijk uit de premie gefinancierd. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd.

* Voor de per 31 december 2003 gewezen deelnemers die tot de pensioendatum gewezen deelnemer blijven en voor de per 31 december 2003 pensioengerechtigden geldt dat op de tot 31 december 2003 opgebouwde pensioenrechten jaarlijks een toeslag wordt verleend van 2,5% (het onvoorwaardelijke deel van de toeslagverlening).

Begripsomschrijvingen

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

Pensioenfondsen moeten op basis van de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling een nota opstellen waarin wordt ingegaan op:

- * interne beheersingssysteem;
- * administratieve organisatie en interne controle;
- * procedures en criteria voor aansluiting bij SPV;
- * aanspraken van deelnemers;
- * risico's;
- * financiële opzet;
- * financiële sturingsmiddelen.

Afkoop

Hierbij wordt een bedrag ineens uitgekeerd ter vervanging van de verplichting om in de toekomst pensioen uit te keren.

AG-tafels

Jaarlijks publiceert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) overlevingstafels die zijn gebaseerd op waarnemingen van sterfte in de bevolking. Deze overlevingstafels zijn nog niet geschikt voor gebruik door actuarissen: het verloop van de sterftetekansen is nog te grillig en bepaalde belangrijke wetmatigheden zijn nog niet opgenomen. Om die overlevingstafels geschikt te maken voor actuariële gebruik worden ze aangepast door het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Deze aangepaste tafels krijgen de naam "AG-tafels".

AIM

Achmea Investment Management (de vermogensbeheerder)

ALM (asset en liability management)

Het managen van activa en verplichtingen met het doel de marktrisico's qua niveau en bewegelijkheid te begrenzen en tegelijkertijd een zo hoog mogelijk rendement te behalen binnen deze grenzen.

AOW

Algemene ouderdomswet.

AOW-gerechtigde leeftijd

De pensioengerechtigde leeftijd zoals bedoeld in artikel 7a eerste lid van de Algemene ouderdomswet (AOW).

APS

Achmea Pensioenservices (de administrateur).

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

AFM houdt toezicht op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland, waaronder pensioenfondsen. Bovendien houdt de AFM toezicht op de naleving van de zorgplicht. Het doel hiervan is om deelnemers, indien van toepassing, te adviseren over verantwoorde individuele beleggingen. Naast AFM houdt ook De Nederlandsche Bank (DNB) toezicht op pensioenfondsen.

Beleidsdekkingsgraad

Het voortschrijdend gemiddelde van de laatste twaalf maanden van de actuele dekkingsgraad. In de middeling worden de aan DNB gerapporteerde dekkingsgraden meegenomen.

De Pensioenwet stelt regels voor het geval de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds onvoldoende is.

Pensioenfondsen zijn verplicht een "dekkingstekort" of "reservetekort" direct te melden bij DNB. Het pensioenfonds heeft een dekkingstekort als de beleidsdekkingsgraad lager is dan ongeveer 105%.

Beroepspensioenfondsen

Pensioenfondsen voor beoefenaren van een bepaald beroep, zoals notarissen of huisartsen. Als een beroepspensioenfonds aanwezig is, zijn alle beroepsgenoten verplicht om zich bij dat pensioenfonds aan te sluiten.

Beschikbare premieregeling

Een beschikbare premieregeling (defined contribution of DC-regeling) is een regeling waarbij een overeengekomen premie beschikbaar wordt gesteld om pensioenrechten voor te verzekeren. Er worden hierbij geen toezeggingen gedaan over de hoogte van de te verzekeren pensioenuitkeringen.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Pensioenfondsen voor Verloskundigen. Het bestuur is belast met het beleid van SPV.

Code Pensioenfondsen

In de Code Pensioenfondsen zijn normen geformuleerd voor goed pensioenfondsbestuur. De Code is opgesteld in het kader van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, Het huidige tijdgewricht vereist vanuit het maatschappelijk belang van het pensioenfonds dat het functioneren van het bestuur meer aandacht krijgt. Het streven naar optimalisering van de kwaliteit van het pensioenfondsbestuur moet door pensioenfondsen inzichtelijker worden gemaakt. De Code komt voor pensioenfondsen in de plaats van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur, die de Stichting van de Arbeid in 2005 heeft gepubliceerd.

Deelnemer

Eenieder die als verloskundige is ingeschreven in het register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, alsmede eenieder die in vorenbedoeld register als verloskundige is ingeschreven geweest, dan wel heeft voldaan aan alle eisen die aan inschrijving als verloskundige zijn gesteld; en, die in Nederland werkzaam is binnen de geboortezorg of binnen de geboortezorg bestuurlijke functies bekleedt en de pensioendatum nog niet heeft bereikt. Geen deelnemer is de verloskundige die zijn beroep uitsluitend uitoefent in publiekrechtelijke of privaatrechtelijke dienstbetrekking en die op grond van dat dienstverband verplicht deelneemt aan het pensioenfonds ABP of het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW).

DNB (De Nederlandsche Bank)

Orgaan dat toezicht houdt op de financiële degelijkheid van financiële instellingen, onder andere van pensioenfondsen. Het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. DNB moet toestemming geven voor het oprichten van een pensioenuitvoeringsorganisatie. Voldoende financiële middelen en een deskundig en integer bestuur gelden hierbij als voorwaarden. Op basis van de Pensioenwet en de Wet financieel toezicht controleert DNB de pensioenuitvoerders.

Naast DNB houdt ook de Autoriteit Financiële Markten (AFM) toezicht op pensioenfondsen.

DPV

Deelnemersvereniging Pensioenfonds Verloskundigen.

Ervaringssterfte

De in pensioenbedragen gemeten verhouding tussen bevolkingssterfte en waargenomen sterfte in het pensioenfonds.

Financieel toetsingskader (FTK)

Het financieel toetsingskader is het financiële toezichtregime en maakt deel uit van de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Alle pensioenfondsen in Nederland moeten hun financiële positie berekenen aan de hand van wettelijke regels. Deze regels worden het financieel toetsingskader (FTK) genoemd. Op 1 januari 2015 is een nieuw Financieel Toetsingskader van kracht geworden.

Franchise

De franchise is het deel van het inkomen waarover geen pensioen wordt opgebouwd.

Gepensioneerde

De persoon die op grond van het pensioenreglement een ouderdompensioen van SPV ontvangt. Ook wel pensioengerechtigde genoemd.

Gewezen deelnemer

De persoon van wie het deelnemerschap in de pensioenregeling is geëindigd en die een premievrije aanspraak op pensioen tegenover SPV heeft gekregen en behouden. Als deze persoon de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, kan aanspraak gemaakt worden op de opgebouwde rechten. Een andere term voor gewezen deelnemer is slaper.

Herstelplan

Indien de beleidsdekkingsgraad lager uitkomt dan de vereiste dekkingsgraad is er sprake van een reservetekort. In dat geval zal SPV een concreet en haalbaar herstelplan indienen bij DNB. In dit herstelplan wordt aangegeven op welke wijze SPV naar verwachting uiterlijk binnen een periode van 10 jaar uit de situatie van reservetekort zal herstellen.

Hoog/laag-constructie

Constructie met variabele uitkeringshoogtes van het pensioen, waarbij het pensioen eerst hoger en daarna lager is dan het reglementaire pensioen. Op grond van fiscale wetgeving is een variatie tussen de hoogste en de laagste uitkering van maximaal 100:75 toegestaan.

Indexering

Verhoging van ingegane pensioenen (na pensioeningang) en/of (premienvrije) pensioenaanspraken (voor pensioeningang) met een (vast) percentage. Zie ook toeslag.

Intern toezicht

Het doel van intern toezicht is het kritisch volgen van het functioneren van het pensioenfondsbestuur door onafhankelijke deskundigen. Dit toezicht maakt deel uit van de principes voor goed pensioenfondsbestuur (PFG).

Kind

Een kind dat in familierechtelijke betrekking staat tot de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

KNOV

De Koninklijke Nederlandse Organisatie voor Verloskundigen (KNOV) stelt zich ten doel om de positie van de verloskundige binnen het geheel van de gezondheidszorg te versterken en de kwaliteit van de verloskundige zorg door verloskundigen in Nederland te bevorderen. Daarnaast wil de KNOV als representatieve organisatie van verloskundigen in Nederland optreden en de gemeenschappelijke belangen van de bij haar aangesloten verloskundigen behartigen. Een belangrijke taak hierbij is de onderhandeling over de tarieven voor verloskundigen. De KNOV heeft geen directe invloed binnen het pensioenfonds. Het dagelijks bestuur heeft periodiek overleg met de KNOV.

Kostendekkende premie

Pensioenfondsen moeten een zogenoemde kostendekkende premie hanteren. Dit betekent dat de pensioenpremie hoog genoeg moet zijn om de onvoorwaardelijke en - in voorkomende gevallen - voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst in dat jaar en voor de langere termijn na te komen. In deze premie zit ook een opslag voor solvabiliteit, een opslag voor uitvoeringskosten en de actuarieel benodigde premie voor het voorwaardelijk deel van de pensioenovereenkomst.

Langlevenrisico

Het risico waarbij een afname van de sterftkans lager is dan de sterftkans volgens het tarief en een verslechtering van het resultaat laat zien.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Departement met als belangrijkste taak het stimuleren van werkgelegenheid, moderne arbeidsrelaties en een activerende sociale zekerheid. Wet- en regelgeving over pensioenen wordt veelal vanuit dit departement gecoördineerd.

Nabestaanden

De kinderen en de partners van de overleden (gewezen) deelnemer met wie de partner was gehuwd, een geregistreerd partnerschap of een samenlevingsovereenkomst had.

Nabestaandenpensioen

Pensioen dat aan de nabestaanden (partner/kinderen) uitgekeerd wordt. Zie partnerpensioen en wezenpensioen.

Ouderdompensioen

Maandelijkse uitkering die de deelnemer vanaf zijn pensioendatum tot zijn overlijden ontvangt.

Partner

- a. De echtgenoot/echtgenote van de of
- b. De persoon met wie de deelnemer een bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap is of
- c. De persoon met wie de deelnemer een gezamenlijke huishouding voert, mits:
 - de deelnemer en de partner beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan met een derde; en
 - de partner geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn is van de deelnemer; en
 - de deelnemer en de partner gedurende tenminste een half jaar aantoonbaar een gezamenlijke huishouding voeren en ten overstaan van een notaris een samenlevingsovereenkomst hebben getekend.

Partnerpensioen

Periodieke uitkering aan de partner van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde, die wordt uitgekeerd na het overlijden van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Pensioendatum

De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 67 jaar bereikt.

Pensioenfonds

Een rechtspersoon die de pensioenregeling uitvoert voor één of meer bedrijfstakken, voor een onderneming of een groep van ondernemingen of voor vrije beroepsbeoefenaren.

Pensioengerechtigde

De persoon die op grond van de pensioenregeling een pensioen van SPV ontvangt. Een andere term voor pensioengerechtigde is gepensioneerde.

Pensioengrondslag

De basis voor de berekening van de hoogte van de pensioenen: het beroepsinkomen minus de franchise.

Pensioenoverzicht

Jaarlijks overzicht van alle pensioenrechten en -bedragen die de deelnemer tot dan toe heeft opgebouwd en nog gaat opbouwen binnen de pensioenregeling.

Pensioenregister

Het Pensioenregister is een soort elektronisch loket waarbij alle pensioenfondsen en pensioenverzekeraars in Nederland zijn aangesloten. Met een persoonlijke inlogcode kan iedereen op elk moment op internet zien hoeveel pensioen er tot dan is opgebouwd, ook bij eerdere pensioenregelingen. Bovendien toont het pensioenregister welke pensioenuitvoerder de opgebouwde pensioenrechten bijhoudt.

Pension Fund Governance (PFG)

PFG is de manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen).

Premie

Periodieke betaling die men aan de uitvoerder van een pensioenregeling is verschuldigd voor de financiering van een pensioenaanspraak.

Principes voor goed pensioenfondsenbestuur

De principes zijn op 16 december 2005 vastgesteld en zijn in latere instantie verankerd in de Pensioenwet. De Principes voor goed pensioenfondsenbestuur zijn een door de Stichting van de Arbeid (STAR) opgestelde nota waarin de uitgangspunten en principes voor goed pensioenfondsbestuur zijn vastgelegd. Deze nota is opgesteld op verzoek van de toenmalige minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (De Geus). Ook de governance van verzekerde regelingen is in de nota opgenomen.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds, vermogensbeheerder of verzekeringsmaatschappij behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Reële dekkingsgraad

De reële dekkingsgraad wordt berekend als het quotiënt van de beleidsdekkingsgraad en de benodigde dekkingsgraad voor het kunnen verlenen van voorwaardelijke toeslagverlening ter hoogte van de wettelijk vastgelegde minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer.

In afwijking van de letterlijke tekst van de wet wordt wegens de specifieke vormgeving van de pensioenregeling van SPV met een onvoorwaardelijke toeslag, bij de berekening van deze laatste dekkingsgraad de 2% onvoorwaardelijke toeslag buiten beschouwing gelaten.

Service Level Agreement (SLA)

Overeenkomst waarin de mate van dienstverlening van de opdrachtnemer ten opzichte van de opdrachtgever gespecificeerd is.

SLA-rapportage

Rapportage over het naleven van de afspraken over de dienstverlening ten behoeve van de opdrachtgever.

Solvabiliteit

Het vermogen van de pensioenuitvoerder om op langere termijn aan verzekerings- of pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

SPV

Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen

Statuten

De statuten van Stichting Pensioenfonds voor Verloskundigen.

Stichting van de Arbeid (STAR)

Overlegorgaan van werkgevers en werknemers in Nederland. Hierin worden actuele thema's op het gebied van arbeidsvraagstukken en arbeidsverhoudingen besproken. Deze besprekingen kunnen uitmonden in nota's en verklaringen met aanbevelingen aan werkgevers en vakbonden die in bedrijfstakken en ondernemingen collectieve arbeidsovereenkomsten afsluiten. Ook adviseert de Stichting desgevraagd de overheid over bepaalde onderwerpen op dit terrein.

Toeslag

Verhoging van een pensioen of van een aanspraak op pensioen, die is gebaseerd op een in het pensioenreglement omschreven regeling. Ook wel indexatie genoemd.

Toezichthouders

Er zijn twee organisaties die toezicht houden op pensioenfondsen en -verzekeraars. De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) hebben beide hun eigen toezichtgebied. Het toezicht vergroot de kans dat wanneer u met pensioen gaat, uw pensioenuitvoerder voldoende geld kan uitkeren. Voorts is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) actief: deze toezichthouder houdt toezicht op het naleven van privacywet- en regelgeving.

Uniform pensioenoverzicht (UPO)

Het Uniform pensioenoverzicht (UPO) is een overzicht van de pensioenaanspraken. Actieve deelnemers krijgen dit overzicht ieder jaar. Gewezen deelnemers ontvangen één keer in de vijf jaar een UPO; voorts is het UPO voor hen, buiten de toezending eens in de 5 jaar, ieder jaar beschikbaar.

Toezending en beschikbaar stellen van de UPO's gebeurt zoveel mogelijk via digitale weg.

Verloskundige

Iemand die als verloskundige is ingeschreven in het register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, alsmede eenieder die in vorenbedoeld register als verloskundige is ingeschreven geweest, dan wel heeft voldaan aan alle eisen die aan inschrijving als verloskundige zijn gesteld; en, die in Nederland werkzaam is binnen de geboortezorg of binnen de geboortezorg bestuurlijke functies bekleedt en de pensioendatum nog niet heeft bereikt.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het Verantwoordingsorgaan is een orgaan waar het bestuur verantwoording aan aflegt en waarin de actieve deelnemers en de pensioengerechtigden zijn vertegenwoordigd. Gewezen deelnemers kunnen ook in het Verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd zijn.

Visitatiecommissie

De Visitatiecommissie is een door het pensioenfondsbestuur te benoemen commissie. Zij bestaat uit ten minste drie onafhankelijke deskundigen. Tenminste één keer per jaar toetst deze commissie het functioneren van het bestuur. Vanaf 2019 dient het toezicht een meer permanent karakter te hebben.

Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)

Wet waarin onder meer de voorwaarden zijn opgenomen, waaraan beroepspensioenregelingen moeten voldoen.

Wezenpensioen

Pensioen ten behoeve van de kinderen van een (gewezen) deelnemer. Uitkering vindt plaats na overlijden van de (gewezen) deelnemer tot 21 jaar. Het pensioenfonds stelt een bedrag aan wezenpensioen beschikbaar ter grootte van maximaal de uitkering aan drie kinderen. Als en zolang er meer dan drie kinderen zijn die recht hebben op wezenpensioen, wordt dit totaalbedrag gelijkelijk over alle kinderen verdeeld.